

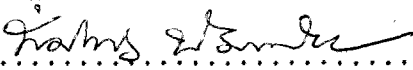
ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ
ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปรานี กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุพจี เหล่าพานิช

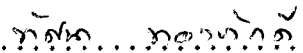
เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2541
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข)

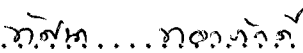
.... กรรมการ

(อาจารย์ทัศน ทองภักดี)

คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข)

.... กรรมการ

(อาจารย์ทัศน ทองภักดี)

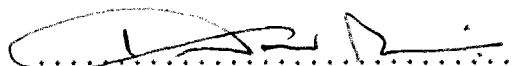
.... กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธมณี)

.... กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์ไสภา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่... ๑๕ ...เดือน... ธันวาคม... พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ขอขอบพระคุณพระผู้เป็นเจ้าที่โปรดประทานความสำเร็จ และความเมตตาแก่ผู้วิจัย
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศพร
ประเสริฐสุข ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ทัศนีย์ ทองภักดี กรรมการ
ควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนวคิด และข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง
ต่าง ๆ ด้วยความเมตตา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องหมายที่คอยให้คำแนะนำ แสดงความห่วงใย และให้กำลังใจ
แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภณ
ที่กรุณาให้คำแนะนำและ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องหมาย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มี คณาจารย์ในภาควิชาการ
แนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณอธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง รองอธิบดี
ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ท่านลดา ทุมโมษิต ท่านวิพล กิวนานท์
และผู้พิพากษาสมทบศาลเยาวชนและครอบครัวกลางทุกท่าน ที่สนับสนุน อำนวยความสะดวก
แสดงความห่วงใย และช่วยเหลือในการท้าววิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์กรุณา สุขพิพัฒน์ หัวหน้าสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง
บ้านปรานี ที่คอยอำนวยความสะดวกในด้านสถานที่ คอยให้คำแนะนำ ให้ความรู้และให้ข้อมูลแก่
ผู้วิจัย

ขอขอบคุณญาติ พี่น้อง สมาชิกทุกคนในครอบครัว ตลอดจนพี่น้อง ๆ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่
ให้กำลังใจแสดงความห่วงใยผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

และที่สำคัญที่สุดต้องกราบขอบพระคุณ คุณพ่อองอาจ เหล่าพานิช และคุณแม่ลลิตา
เหล่าพานิช ที่ให้ความรัก ความห่วงใย ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ และให้ทุนในการทำ
ปริญญานิพนธ์แก่ผู้วิจัยจนสำเร็จลุล่วง ไปด้วยดี

สุพจน์ เหล่าพานิช

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	คำนำ	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน	9
	✓ความหมายของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด	9
	ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำผิด	10
	ศาลเยาวชนและครอบครัว	15
	การฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเมื่ออยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชน	22
	เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ	26
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน	30
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน	33
	ความหมายของทัศนคติ	33
	องค์ประกอบของทัศนคติ	34
	ลักษณะของทัศนคติ	36
	ทัศนคติต่อการกระทำผิด	38
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการกระทำผิด	39
	การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ	40

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม	45
ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม	45
ประเภทของกลุ่ม	46
จุดมุ่งหมายของกลุ่ม	48
ขนาดของกลุ่ม	50
ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมกลุ่ม	51
เทคนิคที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม	54
คุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม	58
กิจกรรมกลุ่มกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการกระทำผิด	60
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	62
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	62
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	63
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ	63
วิธีดำเนินการทดลอง	68
การวิเคราะห์ข้อมูล	70
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	70
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	72
ผลการศึกษาค้นคว้า	72

5 บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	76
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	76
สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า	76
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	76
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	77
การดำเนินการทดลอง	77
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	77
อภิปรายผล	78
ข้อเสนอแนะ	82
 บรรณานุกรม	 84
 ภาคผนวก	 92
ภาคผนวก ก	93
ภาคผนวก ข	174
 ประวัติย่อของผู้วิจัย	 179

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงสถิติเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด จำแนกตามฐานความผิด	
	แยกตามเพศ ในกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2538	26
2	แสดงสถิติเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ในปี 2538 เป็นเด็ก	
	และเยาวชนที่กระทำผิดและส่งตัวมายังกองแพทย์ฯ เพื่อทำ	
	การตรวจวิเคราะห์ทางกายและทางจิต มี 9,004 คน	28
3	แสดงจำนวนเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ แต่ละฐานความผิดในสถานฝึก	
	และอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปรานี วันที่ 6 ตุลาคม 2540	62
4	แสดงแบบแผนการทดลองแบบ Randomized Two Group	
	Pretest - Posttest Design	68
5	แสดงวัน เวลาที่เข้าไปทำกิจกรรมกลุ่มที่ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง	
	7 สัปดาห์ ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปรานี	69
6	เปรียบเทียบทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ	
	กลุ่มทดลองที่ 1 ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย	
	ก่อนและหลังการทดลอง	73
7	เปรียบเทียบทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ	
	กลุ่มทดลองที่ 2 ฐานความผิดลักทรัพย์ ก่อนและหลังการทดลอง	74
8	เปรียบเทียบผลต่างของทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำ	
	ผิดซ้ำ ของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ กลุ่มทดลองที่ 1 ฐานความผิด	
	ครอบครองเฮโรอีน เพื่อเสพและขาย และกลุ่มทดลองที่ 2	
	ฐานความผิดลักทรัพย์ ที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	75
9	แสดงคำอธิบายจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามทัศนคติต่อการกระทำผิด	175

10	แสดงคะแนนทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ กลุ่มทดลองที่ 1 ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	176
11	แสดงคะแนนทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ กลุ่มทดลองที่ 2 ฐานความผิดลักทรัพย์ ก่อนและหลังการเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม	177
12	แสดงผลต่างของคะแนนทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำ ผิดซ้ำ กลุ่มทดลองที่ 1 ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพ และขาย และกลุ่มทดลองที่ 2 ฐานความผิดลักทรัพย์	178

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แสดงแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติของโร เซ็น เบิร์กและไฮปแลนด์	13
2	แสดงลำดับขั้นตอนและการปฏิบัติตั้งแต่เด็กและเยาวชนถูกจับกุมตัว ดำเนินคดีจนกระทั่งพ้นจากการคุมประพฤติหรือฝึกอบรม	36
3	แสดงกระบวนการการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการกระทำผิด	61

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบันที่เรียกว่า กระแสโลกาภิวัตน์ ประเทศไทย จำเป็นต้องปรับกระบวนการพัฒนาใหม่เพื่อก้าวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงนี้ ดังนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 จึงได้ปรับแนวคิดการพัฒนาจากเดิมที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนาแต่เพียงอย่างเดียว มาเป็นการเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาเพราะคนเป็นปัจจัยชี้ขาดความสำเร็จของการพัฒนาในทุกเรื่อง โดยการ พัฒนาเศรษฐกิจเป็นเพียงเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยให้คนมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเท่านั้น ไม่ใช่เป็นเป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนาอีกต่อไป (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544)

การพัฒนาที่ต่อเนื่องและเป็นผลระยะยาวควรเริ่มตั้งแต่เด็กและเยาวชนเพราะเป็น ทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญต่อไปในอนาคต แต่เป็นที่น่าสนใจว่า ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงนี้ ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนเกิดขึ้นมากมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความยากจน สถานศึกษา ที่อยู่อาศัยและปัญหาเรื่องความประพฤติหรือเด็กเกเร จนถึงกระทำผิดกฎหมาย เช่น ลักทรัพย์ ยาเสพติด ทารุณร่างกาย เป็นต้น ดังข่าวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ว่า เยาวชน อายุ 16 ปี ยิ่งนักเรียนต่างสถาบันการศึกษาตายคาเบาะหลัง บนรถประจำทางตอนกลางวัน (มติชน. 2540 : 5 - 1) นอกจากนี้สถิติของศาลาคดีอาญา การฟ้องร้องเด็กและเยาวชน ที่กระทำผิดกฎหมายต่อศาลเยาวชนและครอบครัวในปี 2538 จำนวน 14,833 เรื่อง ซึ่งในปี พ.ศ. 2537 มีจำนวน 9,398 เรื่อง คดีเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2537 คิดเป็นร้อยละ 52.56 (ศาลเยาวชนและครอบครัว รายงานประจำปี. 2538 : 170)

จากสถิติดังกล่าวเห็นได้ว่าเด็กและเยาวชนทำผิดกฎหมายคิดเป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้น แม้ว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดจะได้รับโทษ และถูกส่งตัวมายังสถานพินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชนเพื่อได้รับการศึกษา อบรมพัฒนาจิตใจ พัฒนาอาชีพ บำบัด พ้นฟู เพื่อให้เด็ก และเยาวชนได้สำนึกในสิ่งที่เคยกระทำความผิดและกลับตัวเป็นพลเมืองดีแล้วก็ตาม แต่สถิติ ของศาลเยาวชนและครอบครัวรายงานว่า การกระทำผิดซ้ำครั้งที่ 1 มีจำนวน 832 คน คิดเป็น

ร้อยละ 9.24 การกระทำผิดซ้ำครั้งที่ 2 มีจำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 1.94 การกระทำผิดซ้ำครั้งที่ 3 มี 38 คน คิดเป็นร้อยละ 0.42 คน และมีจำนวนการกระทำผิดซ้ำมากถึงครั้งที่ 6 มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.01 ส่วนใหญ่จะกระทำผิดเกี่ยวกับ คดียาเสพติด รองลงมาคือลักทรัพย์ และส่วระเหย (ศาลเยาวชนและครอบครัว รายงาน ประจำปี. 2538 : 63) จะเห็นได้ว่าการกระทำผิดซ้ำเป็นตัวอย่างให้เห็นว่า กระบวนการทางกฎหมายก็ดี กระบวนการทางสังคมก็ดีไม่สามารถแก้ปัญหการกระทำผิดของเด็กได้ กระบวนการดังกล่าวจึงเป็นกระบวนการที่ไร้ประสิทธิภาพในการแก้ปัญหการกระทำผิดกฎหมายของเด็ก (ประเทิน มหาพันธ์. 2521 : 31)

สำหรับสาเหตุของการกระทำผิด มีการศึกษาพบว่า (สาเหตุมาจากปัจจัยทางครอบครัว ตัวเยาวชนเองและสิ่งแวดล้อม (พรเพ็ญ เพชรสุศิริ. 2527 : 43) ซึ่งสอดคล้องกับ ประเทิน มหาพันธ์ (2521 : 79) ที่กล่าวว่า ปัจจัยทางครอบครัว การเลี้ยงดูของพ่อแม่ บุคลิกภาพของเยาวชนเป็นปัจจัยสำคัญ ส่วนสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ พบว่า สาเหตุที่สำคัญมาจากครอบครัว จากตัวเด็ก สิ่งแวดล้อม และพื้นฐานการศึกษาวิชาชีพ (โสภา ชปีดมันน์. 2536 : 149) และผลของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ พบว่า ประวัติการจับกุม ประเภทคดีของความผิดครั้งแรก ลักษณะโทษที่ศาลตัดสินในความผิดครั้งแรก และระยะเวลาที่ศาลตัดสินในความผิดครั้งแรก มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ กล่าวคือ การถูกจับกุมบ่อยครั้งจะมีแนวโน้มกระทำผิดซ้ำสูงประเภทที่รุนแรงขึ้น (อัจฉราพรพรณ เทชะปุระ. 2524 : 37) ดังนั้นการแก้ไขปัญหที่เกิดจากสาเหตุมาจากครอบครัว การเลี้ยงดูของพ่อแม่ สิ่งแวดล้อม เป็นการแก้ปัญหที่ต้องใช้ระยะเวลา และความร่วมมือของทุกหน่วยงาน ส่วนสาเหตุที่เกิดจากตัวเยาวชน ประวัติการจับกุม สามารถที่จะแก้ไขเมื่อเด็กและเยาวชนถูกกักกันในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้

การที่ผู้วิจัยมีโอกาเข้าไปร่วมงานกับผู้พิพากษาสมทบเพื่อจัดกิจกรรมฟื้นฟูให้ความสนุกสนานแก่เด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ผู้วิจัยจึงมีโอกาได้ใกล้ชิด ซึ่งจากการสังเกตและสัมภาษณ์เด็กและเยาวชน พบว่า เยาวชนขาดความรู้ต่อสิ่งที่เขากระทำผิดและโทษที่จะได้รับ ไม่มีความสำนึกในความผิด ซึ่งทำให้โอกาสที่จะหันกลับ ไปกระทำผิดซ้ำมีสูงขึ้น เนื่องจากทัศนคติประกอบด้วยความรู้ ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ดังนั้นทัศนคติกับพฤติกรรมจึงมีความสัมพันธ์ผกผันกัน

กล่าวคือ ทักษะคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลย่อมเป็นเครื่องแสดงว่า เขามีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ สิ่งนั้นเพียงใด จึงเป็นเครื่องทำนายว่าบุคคลนั้นจะมีการกระทำต่อสิ่งนั้นไปในทางเองได้ด้วย (แสวง ทวีคุณ. 2538 : 9) และในขณะที่เกี่ยวกับการแสดงออกหรือการกระทำของบุคคลก็มี ผลต่อทัศนคติของบุคคลนั้นด้วย (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520 : 5) เพราะฉะนั้นการที่เยาวชนมี พฤติกรรมกระทำผิด และหันกลับมากระทำผิดซ้ำในประเภทคดีที่รุนแรงขึ้นนั้น ทักษะคิดต่อการกระทำ ผิดของเยาวชนนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมาก เยาวชนที่มีทักษะคิดที่ดีต่อการกระทำผิดจะมีผล กระทบต่อความรู้สึกนึกคิดที่จะกระทำผิดอีก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการ กระทำผิดของเยาวชน เพราะทัศนคติที่ดีต่อการกระทำผิดจะส่งผลต่อการกระทำผิด ดังผลงาน วิจัยของ ผ่องพรรณ แววิเศษ (2534 : 124) ซึ่งศึกษาพบว่า สิ่งส่งผลต่อพฤติกรรมการ ทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น ได้แก่ ทักษะคิดที่ดีต่อการทะเลาะวิวาท ลักษณะการคบเพื่อน การรับรู้ บรรยายภาพแบบประชาธิปไตย ซึ่งทัศนคตินี้ยังเป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมทะเลาะ วิวาทของนักศึกษา และ แสวง ทวีคุณ (2538 : 80) ได้ศึกษาพบว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกทัศนคติ ที่ดีต่อการไม่ทะเลาะวิวาท และฝึกมุ่งอนาคต จะมีจิตลักษณะในการป้องกันการทะเลาะวิวาทของ นักเรียนอาชีวศึกษาสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างเด่นชัด

การเปลี่ยนแปลงทัศนคตินั้น สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม การแนะแนวกลุ่ม การใช้แม่แบบ และการใช้กิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย สนใจที่จะใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อเปลี่ยนทัศนคติต่อการกระทำผิด เพราะกิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีหนึ่งที่จะ ช่วยให้ผู้คลมมีความรู้สึกที่ดี มีคุณค่าในด้านการพัฒนา อารมณ์ สังคม และที่สำคัญคือ สามารถ เปลี่ยนและพัฒนาทัศนคติด้วย (คมเพชร จิตรสุกุล. 2530 : 11 - 13) และเนื่องจาก กิจกรรมกลุ่มเป็นกระบวนการในการเรียนรู้ที่ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยร่วมกันคิดร่วมกัน ทำกิจกรรม และนำเอาเหตุการณ์ปฏิสัมพันธ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น และข้อสังเกตต่าง ๆ ซึ่งเป็นประสบการณ์จากกิจกรรมกลุ่มนั้นมาร่วมกันวิเคราะห์ อภิปรายให้เกิดการเรียนรู้ พยายาม ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มได้คิดค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถนำความรู้ไปใช้จริงใน ชีวิตประจำวัน (พิศนา เขมมณี. 2536 : 27) มีการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการ เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม สามารถพัฒนาความมั่นใจของนักเรียนได้ (อาคม หงษ์ทอง. 2539 : 65) และทัศนีย์ เจริญเลิศ (2538 : 53) ได้ศึกษาพบว่า กิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาทัศนคติ

ต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษดีกว่านักเรียนที่ได้รับข้อสนเทศ และเนื่องจากกิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีที่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพราะจากการสัมภาษณ์ถึงกิจกรรมที่เด็กและเยาวชนเห็นว่า มีประโยชน์เมื่อได้ร่วมกิจกรรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้แก่ กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้แสดงความรู้สึกนึกคิด ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ได้แสดงความสามารถของตนเอง (ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง. 2535 - 2539 : 53 - 57) ดังนั้นกิจกรรมกลุ่มจึงน่าจะเป็นวิธีที่เหมาะสมที่ผู้วิจัยใช้เปลี่ยนทัศนคติต่อการกระทำผิดในการท้าววิจัยครั้งนี้

สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง มีจำนวน 4 แห่งด้วยกัน ได้แก่ บ้านมุกดา บ้านกรุณา บ้านอุเบกขา และบ้านปรานี ซึ่งบ้านปรานีเป็นสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงทั้งหมด มีพื้นฐานความผิด และมีจำนวนเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำเพียงพอที่จะทำกิจกรรมกลุ่ม ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม เพื่อเปลี่ยนทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปรานี

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำฐานความผิดลักทรัพย์ ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย กับเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำฐานความผิดลักทรัพย์ที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลงหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำฐานความผิดลักทรัพย์ มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลงหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

3. เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย และเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำฐานความผิดลักทรัพย์ ที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลง ไม่แตกต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อครู พ่อบ้าน และนักจิตวิทยาที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อเปลี่ยนทัศนคติของเยาวชนที่กระทำผิด ไม่ให้หันกลับมากระทำผิดซ้ำ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเยาวชนหญิงอายุ 16 - 18 ปี ที่กระทำผิดซ้ำครั้งที่ 2 จำนวน 42 คน ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเยาวชนหญิงอายุ 16 - 18 ปี ที่กระทำผิดซ้ำ ครั้งที่ 2 ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย จำนวน 10 คน และฐานความผิดลักทรัพย์ จำนวน 10 คน ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี
3. ตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - 3.2 ตัวแปรจัดประเภท ได้แก่ ฐานความผิด
 - 3.2.1 ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย
 - 3.2.2 ฐานความผิดลักทรัพย์
 - 3.3 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทัศนคติต่อการกระทำผิด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์ให้แก่เยาวชนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีปฏิสัมพันธ์กับภายในกลุ่ม มีการร่วมกันในการทำกิจกรรม แลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน และสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมนั้น โดยมีจุดมุ่งหมายให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ทัศนคติต่อการกระทำผิด โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง เกม และการใช้สถานการณ์จำลอง โดยมีขั้นตอนของกิจกรรมดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการมีส่วนร่วม เป็นขั้นที่เยาวชนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เยาวชนแต่ละคนมีส่วนร่วมและมีบทบาทในการทำกิจกรรม โดยผู้วิจัยแนะนำและสร้างบรรยากาศ ผลจากการเรียนรู้จะเกิดจากตัวเยาวชนโดยตรง

ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ เป็นขั้นที่เยาวชนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทัศนคติต่อการกระทำผิด และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้หลังจากร่วมกิจกรรม จะช่วยให้เยาวชนมีความรู้ ความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการกระทำผิด

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป และประยุกต์หลักการ เป็นขั้นที่เยาวชนจะรวบรวมความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ จากการแสดงกิจกรรม และแลกเปลี่ยนกันกับสมาชิกภายในกลุ่ม มาสรุปเป็นแนวทางของตนเองในการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการกระทำผิดต่อไป

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล เป็นขั้นที่เยาวชนประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง และของกลุ่มเกี่ยวกับทัศนคติต่อการกระทำผิด จากการอภิปรายให้ข้อเสนอแนะ ดิชมร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มและนำไปปรับปรุงตนเองให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการกระทำผิด

2. ทัศนคติต่อการกระทำผิด หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการกระทำผิด จำแนกเป็น

2.1 ความคิดที่มีต่อการกระทำผิด ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำผิด และผลจากการกระทำผิด

2.2 ความรู้สึกที่มีต่อการกระทำผิด ได้แก่ ความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีต่อการกระทำผิด

2.3 แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม ได้แก่ การกระทำที่แสดงออกถึงความตั้งใจแสดงออกถึงเจตนาที่จะทำหรือไม่ทำความผิดซ้ำ

การวัดทัศนคติต่อการกระทำผิด ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามทัศนคติต่อการกระทำผิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เยาวชนที่มีคะแนนมากจะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการกระทำผิดมากกว่าเยาวชนที่มีคะแนนน้อย

3. เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ หมายถึง เยาวชนหญิงที่มีอายุระหว่าง 16 ปี ถึง 18 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่ได้หมายความรวมถึงบุคคลผู้บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรสที่กระทำความผิดในฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย และฐานความผิดลักทรัพย์ ถูกพิพากษาคัดสิน

ว่าเป็นผู้กระทำผิด ส่งตัวมากักกันในสถานที่ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี หลังจากได้รับการปล่อยตัวได้กลับมากกระทำผิดซ้ำเป็นครั้งที่ 2 ในฐานะความผิดเดิมและถูกส่งตัวกลับมา กักกันที่สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปรานีอีกครั้ง

4. สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปรานี หมายถึง สถานที่ที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมและให้การศึกษาอบรม เด็กและเยาวชนหญิงซึ่งต้องหาว่ากระทำผิดในระหว่างการสอบสวนหรือพิจารณาคดี หรือตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ตั้งอยู่ที่ถนนมหาราช แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ

5. ฐานความผิด หมายถึง บทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดถึงการกระทำผิดในลักษณะนั้น ๆ ว่าเป็นความผิดประเภทใด

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่มีฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย และกลุ่มตัวอย่างที่มีฐานความผิดลักทรัพย์

5.1 ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย หมายถึง เป็นความผิดที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติในการปราบปรามผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 ที่ว่า ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หมายความว่า การผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ซึ่งยาเสพติดและให้หมายความรวมถึง การสมคบสนับสนุน ช่วยเหลือหรือพยายามกระทำความผิดดังกล่าวด้วย

มาตรา 7 ยาเสพติดให้โทษแบ่งออกเป็น 5 ประเภท เฮโรอีน เป็นยาเสพติดประเภท 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง

ในการวิจัยครั้งนี้ ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย หมายถึง เยาวชนที่มีเฮโรอีนไว้ในครอบครอง เพื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย โดยวิธีใดก็ตาม หรือเพื่อขาย จ่าย แจกแลกเปลี่ยนให้ผู้อื่น

5.2 ฐานความผิดลักทรัพย์ เป็นความผิดที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตราที่ 334 ที่ว่า ผู้ใดเอาทรัพย์ของผู้อื่น หรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีและปรับไม่เกินหกพันบาท

ในการวิจัยครั้งนี้ ฐานความผิดลักทรัพย์ หมายถึง เยาวชนเอาทรัพย์ของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยเจตนาทุจริต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปรานี ผู้วิจัยขอเสนอเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

1.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

1.1.1 ความหมายของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

1.1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำผิด

1.1.3 ศาลเยาวชนและครอบครัว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปรานี

1.1.4 ลักษณะ เด็กและ เยาวชนที่กระทำผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

1.1.5 การฝึกอบรมเด็กและ เยาวชนเมื่ออยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

1.1.6 เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ

1.1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

1.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการกระทำผิด

1.2.1 ความหมายของทัศนคติ

1.2.2 องค์ประกอบของทัศนคติ

1.2.3 ลักษณะของทัศนคติ

1.2.4 ทัศนคติต่อการกระทำผิด

1.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการกระทำผิด

1.2.6 การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.1 ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.2 ประเภทของกลุ่ม
 - 2.3 จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.4 ขนาดของกลุ่ม
 - 2.5 ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.6 เทคนิคที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.7 คุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.9 กิจกรรมกลุ่มกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการกระทำผิด

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการกระทำผิดนั้นเมื่อประกอบ 2 ประการ ได้แก่

1. การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
2. ทัศนคติต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

1.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

1.1.1 ความหมายของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

สุธินี รัตนวราห (2534 : 17) ได้ให้ความหมายพิจารณาในแง่ของกฎหมาย คำว่า เด็กกระทำผิด ย่อมหมายถึง บุคคลที่มีเกณฑ์อายุอยู่ในวัยเด็กได้กระทำการอันกฎหมายบัญญัติว่าเป็นการกระทำผิดของเด็ก ดังนั้นการที่จะพิจารณาความหมายของคำว่าเด็กกระทำผิดจะต้องพิจารณาหลักเกณฑ์ 2 อย่างประกอบกัน คือ 1. เกณฑ์อายุคือ คำว่าเด็กจะถือเกณฑ์อายุเท่าใดอย่างหนึ่ง และ 2. เกณฑ์การกระทำผิดคือ พิจารณาว่าการกระทำอย่างไรที่เรียกว่าเป็นการกระทำผิดของเด็กอีกอย่างหนึ่ง เมื่อนำเกณฑ์ทั้ง 2 อย่างมาประกอบกันเราก็จะได้ความหมายของคำว่าเด็กกระทำผิด

1. เกณฑ์อายุ สำหรับประเทศไทยได้ให้ความหมายของคำว่า เด็กและเยาวชนไว้ดังนี้

"เด็ก" หมายความว่า บุคคลอายุเกินกว่าเจ็ดปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกินกว่าสิบสี่ปีบริบูรณ์

"เยาวชน" หมายความว่า บุคคลอายุเกินกว่าสิบสี่ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่ให้ความหมายถึงบุคคลผู้บรรลุนิติภาวะแล้วด้วยการสมรส (พ.ร.บ. จัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 4)

2. เกณฑ์กระทำความผิด การกระทำความผิดของเด็กมิได้มีความหมายแคบ ๆ เฉพาะการกระทำความผิดอาญาเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการกระทำบางอย่างที่ผู้ใหญ่กระทำไปเป็นความผิดอาญา แต่ถ้าเด็กกระทำถือว่าเป็นความผิด เพราะไม่เหมาะสมกับวัยของเด็ก เช่น การดื่มสุรา การเที่ยวเตร่ยามวิกาล การประพฤติตนชั่วสมเกเร การหนีโรงเรียน เป็นต้น

2.1 การกระทำอันกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดอาญาทั่วไป เช่น กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ จี้โก่ง ยักยอก ครอบครองยาเสพติด ฯลฯ (พ.จ.ต. มาตรา 8(1))

2.2 การกระทำซึ่งถือว่าเป็นการกระทำความผิดของเด็กโดยเฉพาะ อันได้แก่ เด็กซึ่งมีปัญหาด้านความประพฤติ ซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่สามารถควบคุมความประพฤติ และเด็กซึ่งประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่วัย เช่น ประพฤติเกเรเที่ยวเร่ร่อนไปในที่สาธารณะ มั่วสุมเล่นการพนัน หรือทำความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น ฯลฯ และรวมทั้งเด็กที่จำเป็นต้องได้รับความสงเคราะห์ เนื่องจากภาพรั่วบิดามารดา หรือถูกบิดามารดาทอดทิ้ง หรือเป็นเด็กพิกการทางร่างกาย จิตใจหรือสมองอันอาจจะเป็นอันตรายต่อตัวเด็กเองหรือต่อผู้อื่น

✓ 1.1.2

ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำความผิด

[โดยเหตุการกระทำความผิดของเด็กเป็นการละเมิดกฎหมายบ้านเมือง ซึ่งอาจจะกระทำไปเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เกะกะเกเร ดึกคะนองหรืออาจจะปรับตัวเองให้เข้ากับระบบของสังคม ด้วยเหตุนี้จึงไม่นิยมเรียกการกระทำความผิดของเด็กว่าเป็นอาชญากรรม (Crime) แต่เรียกว่าเป็น "การกระทำความผิดของเด็ก (Delinquence) หรือ (Offender)

ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็กและวัยรุ่น

ได้มีผู้พยายามศึกษาและวิจัยถึงสาเหตุของการกระทำความผิดมีหลายทฤษฎีด้วยกัน (การติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย. 2535 - 2539 : 7 - 17) ดังเช่น

1. ทฤษฎีว่าด้วยลักษณะของบุคคล (Personal Trait) หรือองค์ประกอบในตัวบุคคล (Individual Make Up) ที่บกพร่องไม่สมบูรณ์ประกอบ ลักษณะทางร่างกายก็ดีลักษณะปัญญาก็ดี ลักษณะอารมณ์ก็ดี และลักษณะอื่น ๆ หากได้เป็นปัจจัยที่ทำให้เด็กเป็นอาชญากรไม่ว่าวันแต่สิ่งเหล่านี้แปรปรวนหรือบกพร่องถึงขนาดที่บุคคลไม่สามารถจะมีความสัมพันธ์กับสังคมหรือสิ่งแวดล้อมและ ไม่อาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับบุคคลอื่น หรือกลุ่มอื่นได้ เฉพาะในเหตุนี้เท่านั้นที่อาจจะ เป็นมูลเหตุให้คนทำผิด

2. ทฤษฎีทางจิตวิทยา (Psychogenic Theory) เด็กที่กระทำความผิดนั้นเป็นผลมาจาก

ก. ขาดการอบรมของพ่อแม่ เพราะพ่อแม่ตายหรือมีสภาพบ้านแตกหรือไม่มีเวลาอบรมลูกเพียงพอ จึงทำให้จิตใจแข็งกระด้าง

ข. มีพัฒนาการทางเพศ ทำให้รู้สึกไม่สบายใจหรือเป็นทุกข์

ค. มีความเห็นแก่ตัวจึงเป็นทุกข์

เด็กวัยรุ่นที่กระทำความผิด เป็นเด็กที่ขาดความรัก ไม่มีความปลอดภัย เด็กจะมีความสับสนวุ่นวายใจ มองโลกในแง่ร้ายและรู้สึกว่าตนเองได้รับการดูถูกจากสังคม โดดเดี่ยวเดียวดาย และลักษณะกระทำความผิดก็มักจะรวมกลุ่มเข้ากับเพื่อนที่มีปัญหาดคล้าย ๆ กัน

3. ทฤษฎีว่าด้วยการคบหาสมาคมไม่เหมือนกัน (Theory of Differential Association) ทำให้รับเอาค่านิยมหรือพฤติกรรมของกลุ่มมาถือปฏิบัติ

4. ทฤษฎีวัฒนธรรมย่อย (Subcultures) วัฒนธรรมย่อยของเด็กในกลุ่มนี้อาจจะขัดแย้งกับทัศนคติของสังคมส่วนใหญ่ เช่น การไว้ทรงผม การแต่งกาย การแสดงดนตรี กลุ่มเด็กพวกนี้จึงเกิดปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมส่วนใหญ่ของสังคม เมื่อเป็นเช่นนี้กลุ่มเด็กเหล่านี้จะหันเข้ามาจับกลุ่มกันสร้างแบบแผนพฤติกรรมของพวกเขาขึ้นมา แต่มิได้มุ่งหวังผลประโยชน์จากการกระทำหรือพฤติกรรมของตน แต่มุ่งแสดงให้กลุ่มเด็กด้วยกันเห็นว่าตนนั้นเป็นคนเก่งหรือเป็นคนมีความสามารถเช่นการตั้งตนเป็นหัวหน้าแก๊งค์

5. ทฤษฎีว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของร่างกาย เช่น

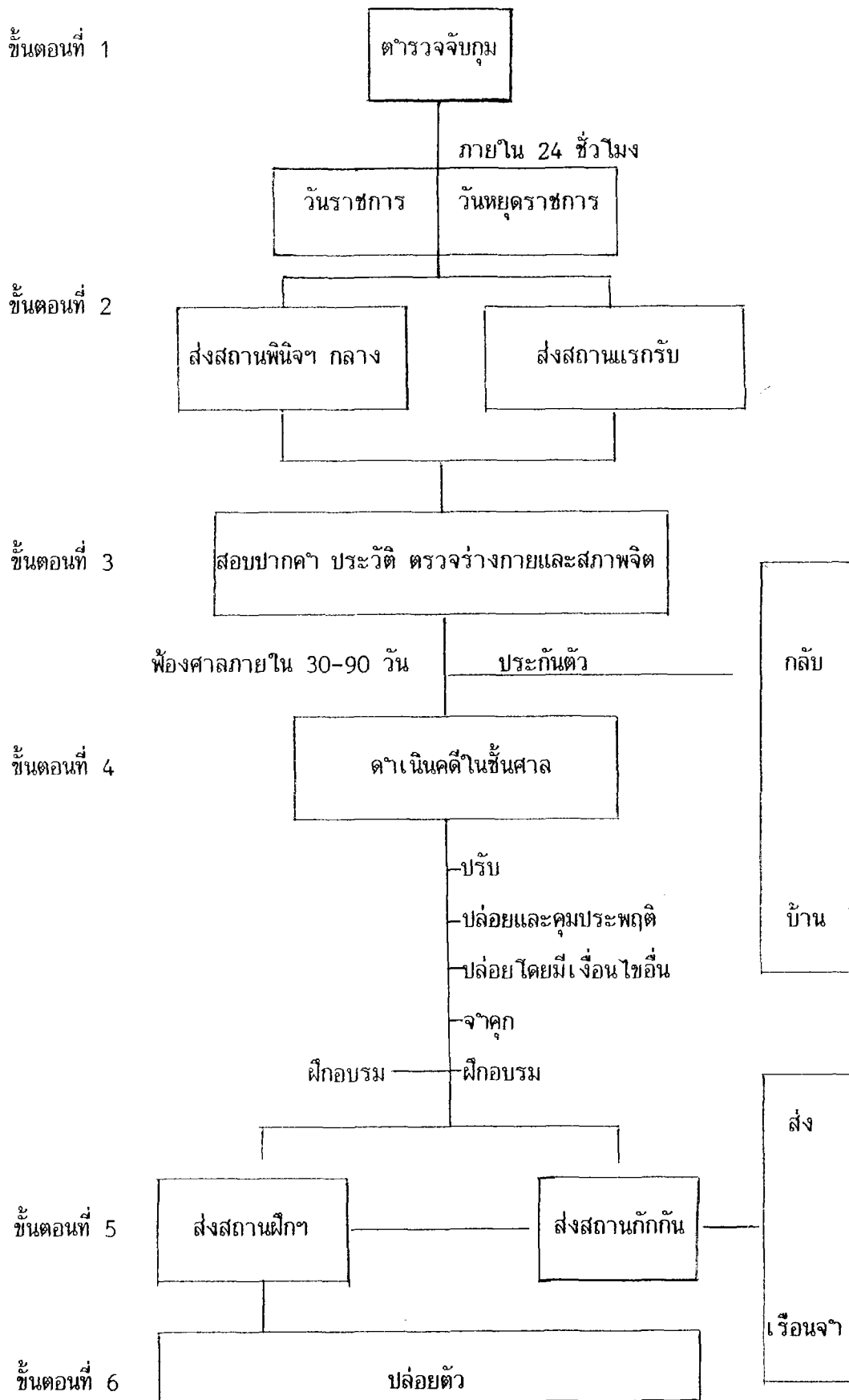
Endomorphic	(เจ้าเนื้อ)	- ใจน้อย
Mesomorphic	(ล่ำสัน)	- ก้าวร้าว
Ectomorphic	(สะโอดสะอง)	- เกือบตัว

6. ทฤษฎีว่าด้วยอาชญากรโดยกำเนิด (Born Criminal)

มีรูปร่างทางร่างกายผิดปกติ ขากรรไกรล่างยาวกว่าขากรรไกรบน ใบหูไม่สมประกอบ ทฤษฎีนี้เชื่อว่าอาชญากรนั้นถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์

จากหลายทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปสาเหตุ การกระทำผิดของ เด็กและเยาวชนได้เป็น 3 ประเด็นดังนี้

1. สาเหตุจากตัวเด็กและเยาวชน ได้แก่ สภาพทางด้านร่างกายที่ผิดปกติ บกพร่องไม่สมประกอบ ปัญญาอ่อน จิตใจบกพร่อง มีบุคลิกภาพที่แปรปรวน อันเป็นผลร้ายต่อเด็ก เพราะจะทำให้เด็กไม่สามารถใช้สติปัญญาไตร่ตรอง ยับยั้ง หรือห้ามใจในสิ่งที่ยั่วเย้าต่าง ๆ ได้
 2. สาเหตุจากเพื่อนและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การคบเพื่อน การมีปฏิสัมพันธ์ กับบุคคลอื่น ๆ ถือว่ามีความสำคัญต่อเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก การรวมกลุ่มกันเป็นแก๊งค์ เป็นพวก ย่อมทำให้เด็กและเยาวชนในกลุ่มเดียวกันมีค่านิยมที่เหมือนกัน มีทัศนคติที่คล้ายคลึงกัน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จะสามารถถ่ายทอดเทคนิคในการกระทำผิดหรือคอยช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กระทำผิดหนักขึ้นกว่าเดิม สนับสนุนกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความตื่นเต้นและให้ประโยชน์ ร่วมกัน จะมีผลทำให้เด็กและเยาวชนได้รับการถ่ายทอด ค่านิยม เทคนิค และทัศนคติในการกระทำ
 3. สาเหตุจากครอบครัว ได้แก่ เด็กและเยาวชนขาดการอบรมเลี้ยงดู ขาดความรัก หรือได้รับการเลี้ยงดูไม่ถูกต้อง เด็กและเยาวชนจะมีความสับสนวุ่นวาย มองโลก ในแง่ร้าย เกิดความคับข้องใจ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ จนนำไปสู่การกระทำผิดได้
- เด็กและเยาวชนเมื่อกระทำผิดแล้วถูกตำรวจจับกุมได้ เด็กและเยาวชนถูก ส่งตัวมาอยู่ในกระบวนการของศาลเยาวชนและครอบครัว ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงลำดับขั้นตอนและการปฏิบัติตั้งแต่เด็กและเยาวชนที่ถูกจับกุมตัวดำเนินคดี

จนกระทั่งพ้นจากการคุมประพฤติหรือฝึกอบรม (รายงานประจำปี พ.ศ. 2538.

2538 : 147)

จากภาพประกอบ 1 สามารถอธิบายลำดับขั้นตอนได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดถูกจับกุม พนักงานสอบสวนจำเป็นต้องสอบสวนเด็กและเยาวชนให้เสร็จสิ้นภายใน 24 ชั่วโมง แล้วส่งตัวเด็กและเยาวชนนั้นไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนดำเนินการต่อไป ในกรณีที่เหตุเกิดและดำเนินการในวันหยุดหรือนอกเวลาราชการให้ส่งตัวไปที่สถานแรกรับของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนรับตัวเด็กและเยาวชนไว้ และไม่มีมีการประกันตัว จะถูกควบคุมตัวไว้ ณ สถานแรกรับ พนักงานคุมประพฤติจะดำเนินการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับประวัติ การสอบสวนข้อเท็จจริง เพื่อได้ข้อมูลมาวิเคราะห์พิจารณาประกอบกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนว่าผิดจริงหรือไม่ เด็กจะถูกส่งตัวไปกองแพทย์ เพื่อตรวจสภาพร่างกายและสภาพทางจิต ข้อเท็จจริงที่ได้ทั้งหมดเกี่ยวกับตัวเด็กจะนำไปรายงานต่อศาล

ขั้นตอนที่ 3 ในการสอบสวนได้แจ้งการจับกุมและมีการส่งตัวเด็กไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนแล้ว พนักงานสอบสวนยังต้องดำเนินการสอบสวนเด็กต่อไปอีกเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน และส่งฟ้องศาลภายใน 30 - 90 วัน ในบางกรณีพนักงานสอบสวนและอัยการ ได้พิจารณาประวัติส่วนตัวของเด็กและเยาวชนพิจารณาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ใช้ดุลยพินิจที่ส่งฟ้องหรือไม่ฟ้องก็ได้ ในกรณีที่ไม่วางข้อหาฟ้องต่อผู้อำนวยการสถานพินิจทราบเพื่อปล่อยตัว

ขั้นตอนที่ 4 เด็กและเยาวชนจะถูกดำเนินคดีในชั้นศาล โดยมีคณะผู้พิพากษาและคณะผู้พิพากษาสมทบ พิจารณาคดี ทำการตัดสิน และลงโทษตามกฎหมาย เช่น ปรับ ปล่อย และคุมประพฤติ ปล่อยโดยมีเงื่อนไข จำคุก และส่งสถานฝึกและอบรม เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 5 เมื่อเด็กและเยาวชนถูกตัดสินให้ฝึกอบรม จะถูกส่งตัวมายังสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ซึ่งทำหน้าที่ ประการแรก เป็นสถานฝึกและอบรม ซึ่งจัดให้เด็กและเยาวชนได้รับการอบรม แก้ไขความประพฤติเพื่อให้เกิดความสำนึกและกลับตัวเป็นคนดี ประการที่สอง เป็นสถานกักกันและอบรม เป็นการฝึกและอบรมชนิดเข้มงวด จะต้องอยู่ในระเบียบวินัยอย่างเข้มงวด ในกรณีที่เด็กและเยาวชนที่มีความประพฤติไม่ดี ก้าวร้าวมาก ไม่สามารถที่จะทำการฝึกและอบรมในสถานฝึกและอบรมได้ จะถูกส่งตัวไปเรือนจำ

ขั้นตอนที่ 6 เป็นขั้นตอนสุดท้าย เมื่อเด็กและเยาวชนได้รับการฝึกอบรมจนครบกำหนดเด็กและเยาวชนจะได้รับการปล่อยตัว

1.1.3 ศาลเยาวชนและครอบครัว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปรานี

ศาลเยาวชนและครอบครัว

เดิมมีชื่อว่า "ศาลคดีเด็กและเยาวชน" ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ซึ่งในกรุงเทพมหานครเรียกว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ในจังหวัดอื่นเรียกว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด... หรือศาลจังหวัด... แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

ศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร มีอธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลางเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 หน่วยงาน คือ

1. งานของศาลเยาวชนและครอบครัว
2. งานของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ศาลเยาวชนและครอบครัว

ศาลเยาวชนและครอบครัว มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดทั้งปวง แบ่งงานออกเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่

1. ฝ่ายตุลาการ มีผู้พิพากษาประธานและผู้พิพากษาสมทบ ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี
2. ฝ่ายธุรการ มีจำศาลและข้าราชการธุรการของศาล ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านธุรการของศาลทั่วไป

ศาลเยาวชนและครอบครัวมีลักษณะพิเศษ

1. มีบริการสถานแรกรับ เพื่อแยกการควบคุมตัวในระยะแรก ไม่ปะปนกับผู้ใหญ่ในระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาคดี
2. มีการแยกพิจารณาคดีเด็กต่างหากจากห้องพิจารณาคดีธรรมดา ไม่ปะปนกับผู้ใหญ่และเน้นการพิจารณาลับ
3. การพิจารณาไม่เคร่งครัดตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
4. มีบริการของแพทย์และจิตแพทย์เพื่อตรวจจิตใจทางกาย และทางจิตแก่เด็กและเยาวชน

5. มีบริการคุ้มครองประพจน์เพื่อสืบเสาะข้อเท็จจริง และสอดส่องความประพฤติ
6. ศาลมีอำนาจประกอบการศึกษาทั้งในด้านกฎหมาย และในด้านประวัติทางสังคมของเด็กและเยาวชน
7. ศาลมีอำนาจแก้ไข เปลี่ยนแปลง คำพิพากษาหรือคำสั่งเด็ดขาดให้ลงโทษ หรือใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนได้ ถ้าภายหลังปรากฏว่า ข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนได้เปลี่ยนแปลงไป
8. ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีครอบครัวเพื่อระงับรักษาลบประโยชน์เกี่ยวกับสิทธิและทรัพย์สินของเด็กและเยาวชน

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือเรียกโดยย่อว่า "สถานพินิจ" เป็นหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรม มีผู้อำนวยการสถานพินิจเป็นผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 และในมาตรา 33 ได้กำหนดให้การจัดตั้งสถานพินิจ การกำหนดเขตอำนาจและการแบ่งแยกกิจการของสถานพินิจออกเป็นสาขาต่าง ๆ ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา โดยปกติเมื่อมีการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวโดยการออกเป็นพระราชบัญญัติหรือมีการจัดตั้งแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลจังหวัด โดยการออกเป็นพระราชกฤษฎีกา จะมีการจัดตั้งสถานพินิจควบคู่กันไปด้วยทุกครั้ง เพราะสถานพินิจมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมเด็กและเยาวชน ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดไว้ในระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาคดี หรือตามคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาล อย่างไรก็ตาม การควบคุมตัวเด็กและเยาวชนไว้ย่อมถือได้ว่าเป็นการรุกรอนเสรีภาพของเด็กและเยาวชน ซึ่งต้องอยู่ภายใต้มาตรา 40 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child)

อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของสถานพินิจ

ตามมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 กำหนดให้สถานพินิจมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) สืบเสาะและพินิจเรื่องอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษา อบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และฐานะของเด็กหรือเยาวชน ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด และของบิดามารดาผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งเด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่ ตลอดจนถึงแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนนั้น รวมทั้งสาเหตุแห่งการกระทำความผิดเพื่อรายงานต่อศาล

(2) สอดส่องความประพฤติของเด็กและเยาวชนตามคำสั่งศาล

(3) ควบคุมเด็กและเยาวชน ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดไว้ในระหว่างการสอบสวนหรือพิจารณาคดี หรือตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล

(4) ส่งเคราะห์และบำบัดแก้ไข เด็กและเยาวชนในระหว่างที่ถูกควบคุมหรือภายหลังปล่อย

(5) จัดให้มีการตรวจรักษาและพยาบาลเด็กหรือเยาวชนในระหว่างการสอบสวนหรือพิจารณาคดี หรือในระหว่างการควบคุมตัวในสถานพินิจ

(6) จัดการศึกษาฝึกและอบรม ดูแล และอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชน ซึ่งอยู่ในความควบคุม

(7) สืบเสาะภาวะความเป็นอยู่ของครอบครัวในคดีครอบครัว รวมทั้งจัดให้แพทย์หรือจิตแพทย์ตรวจร่างกาย สุขภาพหรือจิตใจของคู่ความในกรณีศาลมีคำสั่งตามมาตรา 112

(8) ประมวลและรายงานข้อเท็จจริงและรายงานข้อเท็จจริง รวมทั้งเสนอความเห็นต่อศาลในคดีครอบครัวตามที่บัญญัติในมาตรา 117

(9) ศึกษาค้นคว้าถึงสาเหตุแห่งการกระทำของเด็กและเยาวชน ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดโดยทั่ว ๆ ไป จัดทำสถิติการกระทำความผิดดังกล่าวของเด็กและเยาวชน และเผยแพร่วิธีป้องกันหรือทำให้ลดน้อยลง ซึ่งการกระทำความผิดนั้น

(10) ดำเนินการอื่นตามคำสั่งศาลหรือตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

นอกจากนี้ ตามมาตรา 38 ยังกำหนดไว้ด้วยว่า ในระหว่างที่เด็กหรือเยาวชนอยู่ในความควบคุมของสถานพินิจ ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) จัดให้เด็กหรือเยาวชนได้ศึกษาเล่าเรียนวิชาสามัญอย่างน้อยให้พออ่านออกเขียนได้ ฝึกอาชีพหรือวิชาชีพ หรือให้ปฏิบัติงานอื่นใด เพื่อมิให้มีเวลาว่างโดยไม่จำเป็น ให้เหมาะสมกับจิตใจและสุขภาพของเด็กหรือเยาวชนนั้น

(2) ออกกฎข้อบังคับเกี่ยวกับการรักษาระเบียบวินัยของเด็กและเยาวชน ซึ่งอยู่ในความควบคุม

(3) ลงทัณฑ์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 39 แก่เด็กและเยาวชนที่ละเมิดกฎหมาย ประพฤติชั่วหรือกระทำผิดวินัย ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(4) ส่งเด็กหรือเยาวชนซึ่งมีความประพฤติเลวช่อ อันจะเป็นภัยต่อเด็กหรือเยาวชนอื่นไปกักไว้ในสถานที่ที่จัดไว้โดยเฉพาะ หรือในเรือนจำ โดยได้รับอนุญาตจากศาลก่อน เว้นแต่กรณีฉุกเฉินอย่างย้ง จะส่งเด็กหรือเยาวชนไปยังเรือนจำก่อนก็ได้ แล้วรายงานให้ศาลทราบโดยเร็ว

(5) อนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนออกนอกสถานพินิจเป็นครั้งคราวตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(6) อนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนในคดีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเด็ดขาด แล้วออกไปศึกษาในสถานศึกษาประเภทไปมานอกสถานพินิจตามที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดหรือผู้พิพากษาหัวหน้าแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว แล้วแต่กรณีให้ความเห็นชอบแล้ว

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีทั้งสิ้น 15 แห่ง เท่ากับจำนวนศาลเยาวชนและครอบครัว ได้แก่

1. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง
2. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา
3. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา
4. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่
5. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง
6. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี
7. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี
8. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์
9. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ
10. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนนทบุรี
11. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น

12. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
13. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอำนาจเจริญ
14. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดพิษณุโลก
15. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง มีสถานที่ตั้งอยู่ใน กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 แห่ง ดังนี้

1. กองแรกรับ (บ้านเมตตา)
2. สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายรุ่นใหญ่ (บ้านกรุณา)
3. สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายรุ่นเล็ก (บ้านมฤตดา)
4. สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย (บ้านอุเบกขา)
5. สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง (บ้านปราณี)

เนื่องจากการทําวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนหญิง ผู้วิจัยจึง
นำเสนอรายละเอียดเฉพาะ ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปราณี

สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปราณี

สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปราณี ตั้งอยู่เลขที่ 400

ถนนมหาธาตุ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เนื้อที่ประมาณ 2 ไร่ 4 ตารางวา ด้านหน้าติด
ถนนใหญ่มหาธาตุ ด้านข้างติดกับโรงเรียนราชินี (ปากคลองตลาด) ด้านหลังติดแม่น้ำเจ้าพระยา
ปัจจุบันมีเด็กและเยาวชนหญิง ประมาณ 200 คน ขณะนี้มีอาจารย์กรุณา สุขพัฒน์ เป็นหัวหน้า
สถานฝึกและอบรม

สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปราณี มีหน้าที่ 2 ประการ คือ

1. สถานแรกรับเด็กและเยาวชนหญิง
2. สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง

1. สถานะเรกรับเด็กและเยาวชนหญิง

การที่เป็นสถานเรกรับนั้น หมายความว่า เด็กและเยาวชนหญิงที่มีอายุ 7 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ ในวันที่กระทำผิด เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องส่งเด็กและเยาวชนหญิงไปที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ภายใน 24 ชั่วโมง ในเวลาทำการ (วันราชการ) ถ้าเป็นเวลากลางคืน และในวันหยุดราชการ ก็จะต้องนำส่งที่สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านปรานี เด็กและเยาวชนเหล่านี้ยังไม่ถือว่าเป็นผู้กระทำผิด จนกว่าจะขึ้นศาลตัดสิน จะใช้เวลาอยู่ในสถานฝึกและอบรม 30 - 90 วัน

เด็กเรกรับนั้นเมื่อรับตัวมาจะมีการปฐมนิเทศ ให้เด็กและเยาวชนเข้าใจถึงสภาพความเป็นอยู่ ปัญหาเกี่ยวกับคดี การปรับตัวในการที่จะอยู่ร่วมกัน โดยมีนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ และครูประจำสถานฝึกและอบรม

2. สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง

เมื่อเด็กและเยาวชนขึ้นศาลตัดสิน ถ้าเด็กและเยาวชนเป็นผู้ที่กระทำผิด จะถูกส่งตัวกับมาอยู่ที่สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี

การจัดการศึกษาในสถานฝึกและอบรม กำหนดจัดให้มีการเรียนวิชาสามัญ และการศึกษาวิชาชีพ ซึ่งการเรียนของเด็กและเยาวชนทั้งหมดไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

วิชาสามัญ ใช้หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ของกระทรวงศึกษาธิการ ปีหนึ่งจะมีการวัดผล 2 ครั้ง กำหนดเวลาเรียน 200 ชั่วโมง การศึกษามี 2 ระดับ คือ ระดับ 1 และระดับ 2 เทียบเท่า ป.6 ผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกเลยให้เข้ามาอยู่ในสถานฝึกอบรมนี้จะต้องเรียนวิชาสามัญจนอ่านออกเขียนได้ และสอบเทียบระดับ 2 ได้ ก็จะได้รับการเรียนเทียบ ป.6 มีเอกสารรับรองจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปัจจุบันมีการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษา

การศึกษาวิชาชีพ มีให้เลือกเรียนตามความถนัด และความสนใจดังนี้

1. การประดิษฐ์ดอกไม้
2. ตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี 1
3. ดนตรีไทย - นาฏศิลป์
4. อาหาร และโภชนาการ
5. ศิลปะ และประดิษฐ์ 1 และ 2

[ทั้ง 5 สาขานี้ เยาวชนจะได้รับวุฒิบัตรของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.)]

6. ตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี 2

7. เย็บจักรอุตสาหกรรม (ช่างเย็บผ้า)

[ทั้ง 2 สาขานี้ เมื่อเรียนจบเยาวชนจะได้รับวุฒิตรจากระทรวงแรงงาน]

8. พิมพ์ดีดภาษาไทย

[ส่วนสาขานี้ เมื่อเรียนจบเยาวชนจะได้รับวุฒิตรจากรมอาชีวศึกษา]

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมเสริมจากการเรียนตามปกติ โดยผู้พิพากษาสมทบจะจัดหาวิทยากรภายนอกมาช่วยเสริม ให้เด็กและเยาวชนพัฒนาได้ครบทุก ๆ ด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และการสอนเสริมในอาชีพที่คิดว่าเมื่อเยาวชนได้รับการปล่อยตัวสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

ปัจจุบันมีนโยบายใหม่ โดยการนำชุมชนบักตมมาใช้กับเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชนได้รู้จักตนเอง กล้าเปิดเผยตนเอง และยอมรับความคิด คัดค้านเตือนของผู้อื่นให้มีความเชื่อว่า มนุษย์ทุกคนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ ซึ่งการนำเอาชุมชนบักตมใช้นั้นได้รับผลเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง (กรุณา สุขพัฒน์. ม.ป.ป.)

ลักษณะ เด็กและ เยาวชนที่กระทำความผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาถึงสถิติข้อมูลของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ ที่ต้องหาว่ากระทำความผิดถูกตำรวจจับและถูกส่งตัวมายังสถานพินิจ เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ประจำปี พ.ศ. 2538 เมื่อนำผลจากสถิติข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้จากฝ่ายงานต่าง ๆ ไปเปรียบเทียบกับปีก่อน ๆ ที่ผ่านมา พบว่าไม่แตกต่างกันจากเดิมมากนัก ส่วนใหญ่จะคล้ายคลึงกัน ทั้งนี้โดยการศึกษาจากสถิติข้อมูลทั่วไป ในส่วนของสถานพินิจกับกองแพทย์ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ซึ่งสรุปได้ดังนี้ (อาภรณ์ สายเชื้อ. 2530 : 61 - 69)

1. เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ส่วนใหญ่จะพบว่ากระทำความผิดมากที่สุดอยู่ในตัวเมืองใหญ่ที่เจริญแล้ว ได้แก่ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ เชียงใหม่ ขอนแก่น และอุบลราชธานี ตามลำดับ

2. เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ส่งตัวมายังสถานพินิจ จำแนกตามช่วงอายุ พบว่าเยาวชนชายช่วงอายุ 15 - 18 ปี กระทำความผิดมากที่สุด ส่วนใหญ่จะมีระดับการศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษา 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 รองลงมาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 และเยาวชนชายจะกระทำผิดมากกว่าเยาวชนหญิง

3. เด็กและเยาวชนที่กระทำ มีประวัติการใช้ยาและสารเสพติดพบว่า เสพพิษมากที่สุด รองลงมาเฮโรอีน สารระเหย ยาบ้า และยากล่อมประสาท ตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2540 ยาบ้าเป็นอันดับหนึ่งรองลงมาเฮโรอีน (ศาลเยาวชนและครอบครัว. 2540 : 12)

4. เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด และได้รับการตรวจทางจิตวิทยา โดยการทดสอบเชาวน์ปัญญาพบว่า ส่วนใหญ่มี

ระดับเชาวน์ปัญญานกลาง IQ 90 - 109 พบมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 62.72

ระดับเชาวน์ปัญญาฉลาด IQ 110 - 119 พบรองลงมาคิดเป็น ร้อยละ 25.77

ระดับเชาวน์ปัญญาทึบ IQ 84 - 89 พบรองลงมาคิดเป็น ร้อยละ 6.96

ระดับเชาวน์ปัญญาทึบมาก IQ 68 - 83 พบรองลงมาคิดเป็น ร้อยละ 3.84

ระดับเชาวน์ปัญญาอ่อนน้อย IQ 110 - 119 พบรองลงมาคิดเป็น ร้อยละ 0.11

การฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเมื่ออยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชนเมื่อถูกตัดสินว่ากระทำผิดและถูกส่งตัวมาทั้งนี้เพื่อฝึกและอบรมที่สถานพินิจ ดังนั้นการอยู่ในสถานพินิจถือเป็นการบำบัด แก่ไข ฟันฟู และเตรียมการในด้านอาชีพให้แก่เด็กและเยาวชนเพื่อให้เยาวชนพ้นโทษออกไปกลับตัวเป็นพลเมืองดีของสังคมไม่หันกลับมากระทำผิดอีก

ที่ผ่านมาสถานพินิจได้เน้นการเตรียมการในด้านอาชีพมากกว่าการบำบัดแก้ไข และฟันฟูเด็กและเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาอาชีพให้เยาวชนออกไปประกอบอาชีพ

สุจริตจะได้ไม่หันกลับมากระทำผิด แต่ผลปรากฏว่าสถิติของศาล เด็กและเยาวชนมีการกระทำผิดซ้ำมากขึ้น ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคดีเด็กและเยาวชนได้อย่างจริงจัง จึงทำให้เกิดการปฏิรูปกระบวนการศาลยุติธรรมอย่างจริงจัง เมื่อ พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา

สำหรับกิจกรรมที่เด็กและเยาวชนที่ได้รับในสถานฝึกอบรมไม่มีรูปแบบที่แน่นอนชัดเจน แต่ปัจจุบันมีการพัฒนารูปแบบให้เป็นไปตามหลักสากล เน้นการแก้ไขรายบุคคลและเป็นไปอย่างมีรูปแบบมากขึ้น ในปัจจุบัน ปี 2540 ได้เริ่มนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขเด็กและเยาวชน (วิชา มหาคุณ. 2540 : 7)

ผู้วิจัยขอเสนอเป็นกิจกรรมต่าง ๆ และนำสถิติของศาลที่ได้จากการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนมาอ้างอิง เท่าที่พอจะรวบรวมได้ (การติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย. 2535 - 2539 : 53 - 57) ดังรายละเอียดของกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

ห้องสมุด ผู้ที่เข้าร่วมเป็นจำนวนมาก 158 ราย (76.60%) ซึ่งผู้เข้าร่วมเห็นความสำคัญมาก 18 ราย (11.39%) ผู้ที่เห็นว่าประโยชน์ปานกลาง 52 ราย (32.91%) ส่วนผู้มีความคิดเห็นว่ามีประโยชน์น้อย 88 ราย (55.69%) ซึ่งหมายความว่าห้องสมุดยังมีความจำเป็นต่อเด็กและเยาวชนหากมีการจัดปรับปรุงห้องสมุด เด็กและเยาวชนสามารถเข้ามาใช้บริการในวันหยุดเป็นกิจกรรมหนึ่งซึ่งสามารถให้บริการในวันหยุด

การเรียนรู้วิชาชีพ ผู้ที่เข้าเรียนรู้วิชาชีพมีจำนวน 151 ราย (73.30%) มีความรู้สึกว่ามีประโยชน์มาก 8 ราย (11.92%) ผู้ที่คิดว่าเป็นประโยชน์ปานกลาง มี 51 ราย (25.24%) และมีประโยชน์น้อย 92 ราย (44.66%) กิจกรรมนี้ยังมีผู้เห็นว่ามีประโยชน์อยู่ส่วนหนึ่งเนื่องจากว่าภายหลังปล่อยปรากฏว่าการนำความรู้วิชาชีพไปดำเนินต่อเนื่องในสังคมภายนอกไม่ค่อยได้ ดังปรากฏในตารางนี้ แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่เลือกเรียนรู้วิชาชีพนี้ได้รับประโยชน์มากขึ้นขึ้นอยู่กับวิชาชีพที่เลือกได้อย่างเหมาะสมกับตนเองและมีความสัมพันธ์กับชีวิตภายนอกของตนเองทั้ง ๆ ที่อาจจะนำไปศึกษาต่อหรือหางานทำได้หรือไม่

การขอรับคำแนะนำปรึกษา เด็กและเยาวชนที่เข้ารับการแนะนำมีจำนวน 146 ราย (70.87%) ซึ่งมีความคิดเห็นว่างิจกรรมนี้มีประโยชน์มาก 17 ราย (11.64%) ผู้ที่เห็นว่ามีประโยชน์ปานกลาง 69 ราย (47.26%) และผู้ที่เห็นว่าได้รับประโยชน์น้อย 60 ราย (41.09%) กิจกรรมนี้มีลักษณะการทำงานที่ต้องใช้เวลาและบุคคลที่มีความชำนาญด้านการให้คำปรึกษาแนะนำมีบุคลากรน้อย

ผลเสึกษา : นันทนาการ เด็กและเยาวชนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมผลเสึกษา และนันทนาการ 143 ราย (69.41%) ซึ่งมีความเห็นว่ามีประโยชน์มาก 11 ราย (7.69%) และผู้ที่มีประโยชน์ปานกลาง 56 ราย (39.16%) และบุคคลที่เห็นว่ามีประโยชน์น้อย 76 ราย (53.14%) กิจกรรมนี้จะต้องมีองค์ประกอบรวมด้วย เช่น เครื่องมืออุปกรณ์การกีฬาจะต้องมีพอสำหรับเด็กและเยาวชน สนามหรือสถานที่การเล่นกีฬา นอกจากนี้เวลาที่ใช้ควรจะมีเวลาพอควร ข้อจำกัดของสถานฝึกและอบรมคือมีปริมาณเด็กและเยาวชนจำนวนมาก สถานที่สิ่งแวดลอมค่อนข้างคับแคบ อุปกรณ์ต่าง ๆ ไม่เพียงพอต่อสภาพของเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ด้านผลเสึกษาหรือกีฬาในวันหยุดราชการค่อนข้างขาดแคลน เนื่องจากขาดบุคลากรที่จะให้การดูแลเอาใจใส่ และเครื่องมืออุปกรณ์

กิจกรรมการปฐมนิเทศ เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมการปฐมนิเทศมีทั้งสิ้น 127 ราย (64.65%) ผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วม 79 ราย (38.30%) ที่ผู้เข้าร่วมได้แสดงความคิดเห็นว่ามีประโยชน์มาก 7 ราย (5.51%) มีประโยชน์ปานกลาง 70 ราย และมีประโยชน์น้อย 50 ราย เด็กและเยาวชนแสดงความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มประโยชน์ค่อนข้างน้อยต่อตัวเอง ซึ่งอาจจะเนื่องจากรูปแบบวิธีการดำเนินงานของการจัดการปฐมนิเทศ

กิจกรรมนักร้องสมสงเคราะห์ เด็กและเยาวชนเข้าร่วมมีจำนวน 125 ราย (60.67%) ผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วม 81 ราย (39.30%) มีผู้เห็นว่ามีประโยชน์มาก 6 ราย (4.80%) มีประโยชน์ปานกลาง 59 ราย และผู้ที่มีประโยชน์ค่อนข้างน้อย 60 ราย กลุ่มเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมนี้ มีจำนวนเพียงประมาณ 60% และบริการที่ได้รับอาจจะไม่ถึงทั่วถึง รวมทั้งการเลือกจัดกิจกรรมอาจจะยังไม่เหมาะสมกับความต้องการของเด็กและเยาวชน ประกอบกับกิจกรรมบางประเภทเช่นการให้การสงเคราะห์เครื่องอุปโภคบริโภคต่อเด็กและเยาวชนค่อนข้างจำกัด ยังไม่มีวิธีการตรวจสอบการให้บริการต่อเด็กและเยาวชน

กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เด็กและเยาวชนได้เข้าร่วมกิจกรรมนี้มี 119 ราย (57.76%) ผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วม 87 ราย (42.20%) ซึ่งมีความคิดเห็นว่ามีประโยชน์มาก 12 ราย ประโยชน์ปานกลาง 68 ราย และประโยชน์น้อย 39 ราย จากทัศนคติความคิดเห็นนี้ปรากฏว่าเยาวชนค่อนข้างเห็นว่ามีประโยชน์ต่อตัวเอง เพราะอาจจะเนื่องจากรากิจกรรมนี้เป็นกิจกรรม การให้แก่งสังคม ได้รับการยกย่องชมเชยมีคุณค่าสำหรับตัวเอง

กิจกรรมนักจิตวิทยา เด็กและเยาวชนได้เข้าร่วม 111 ราย (52.88%) ผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วม 95 ราย (46.10%) ผู้ที่เห็นว่ามีประโยชน์มากมีจำนวน 66 ราย ผู้ที่เห็นว่ามีประโยชน์น้อย 32 ราย (28.82%) จากตารางนี้แสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนค่อนข้างเห็นประโยชน์จากกิจกรรมของนักจิตวิทยา แต่จำนวนเด็กและเยาวชนที่เคยเข้าร่วมมีปริมาณเพียง 53.88% ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนบุคลากรน้อยต่อปริมาณเด็กและเยาวชน

การเรียนสามัญ เด็กและเยาวชนได้เข้าเรียนมีปริมาณ 100 ราย (48.54%) มีทัศนะว่ากิจกรรมนี้มีประโยชน์มาก 7 ราย (7%) ประโยชน์ปานกลาง 30 ราย และมีประโยชน์น้อย 63 ราย ทัศนะนี้แสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนในสถานฝึกและอบรมเน้นเพียงการศึกษาที่จัดให้เสริม เพราะเนื่องจากระยะเวลาเรียนของเยาวชนมีเวลาที่จำกัด ความต่อเนื่องทางการเรียนในสถานฝึก และการศึกษาภายหลังปล่อยมืออุปสรรค ทำให้การเรียนต่อเนื่องค่อนข้างน้อยดังตารางที่ปรากฏว่าเด็กและเยาวชนที่เรียนสามัญไม่สามารถเลือกการดำเนินชีวิตด้านการศึกษาต่อได้น้อย

ดูการแสดงภายนอก มีเด็กและเยาวชนได้ร่วมกิจกรรมนี้ 90 ราย (43.68%) และผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วม 116 ราย (56.31%) มีความเห็นว่างิจกรรมมีประโยชน์มาก 12 ราย (13.33%) ประโยชน์ปานกลาง 12 ราย และประโยชน์น้อย 30 ราย (33.33%) กิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมยอมเป็นความต้องการของเด็กและเยาวชน จึงค่อนข้างพอใจต่อกิจกรรม ส่วนผู้ที่เห็นว่าได้ประโยชน์น้อยเพราะเนื้อหาของการแสดงไม่ชอบหรือเนื้อเรื่องไม่ประทับใจ แต่อย่างไรก็ตามการได้มีโอกาสออกไปภายนอกสถานฝึกฯ เป็นสิ่งที่เด็ก และเยาวชนประสงค์แทบทุกราย กิจกรรมด้านนี้มีข้อจำกัดด้านปริมาณ คือ ไม่สามารถจัดให้แก่เด็กและเยาวชนทุกราย

กิจกรรมบำบัด เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสเข้าร่วม 88 ราย (42.71%) ผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วม 118 ราย (57.30%) ผู้ที่เห็นว่ามีประโยชน์มาก 5 ราย (6.81%) ประโยชน์ปานกลาง 44 ราย (50%) และมีประโยชน์น้อย 38 ราย (43.18%) ทัศนะของเยาวชนที่ปรากฏนี้แสดงให้เห็นว่าพวกกิจกรรมนี้ไม่มีเวลาและหลักสูตรที่เหมาะสมพร้อมกับการให้บริการ ไม่ต่อเนื่องหรือทั่วถึงแก่เด็กและเยาวชน กิจกรรมบำบัดย่อมจะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ปัญหาด้านนี้คือขาดบุคลากรที่จะดำเนินงานค่อนข้างมาก ปริมาณเด็กและเยาวชนที่ต้องเข้าร่วมมีจำนวนมากประกอบกับภาพของปัญหาค่อนข้างซับซ้อน การให้การช่วยเหลือจะต้องเป็นลักษณะการให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ

ทัศนศึกษา เด็กและเยาวชนได้เข้าร่วมมีจำนวน 74 ราย (35.92%) ไม่มีโอกาสได้เข้าร่วม 132 ราย (64.10%) กิจกรรมนี้เป็นความต้องการของเด็กและเยาวชนค่อนข้างมาก จึงเห็นว่ามีประโยชน์มาก 13 ราย ประโยชน์ปานกลาง 36 ราย และเห็นว่ามีประโยชน์น้อย 25 ราย กิจกรรมด้านนี้จะต้องใช้งบประมาณและการประสานงานงานที่ดี นอกจากนั้นปัญหาด้านการหลบหนีของเด็กและเยาวชนอาจทำให้เจ้าหน้าที่ไม่ค่อยอยากร่วมกิจกรรมนี้

ค่ายนันทนาการ เด็กและเยาวชนได้เข้าร่วมค่ายนันทนาการมีจำนวนเพียง 41 ราย (19.90%) ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรม 165 ราย (80.10%) มีทัศนะว่ากิจกรรมนี้มีประโยชน์มาก 13 ราย มีประโยชน์ปานกลาง 17 ราย และมีประโยชน์น้อย 11 ราย กิจกรรมนี้เป็นความต้องการของเด็กและเยาวชนจะเข้าร่วม แต่เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการเตรียมการอย่างมาก พร้อมทั้งต้องใช้งบประมาณดำเนินการด้วย ตามที่เคยปรากฏปัญหาด้านงบประมาณทำให้สามารถดำเนินการปีละ 1 ครั้ง เท่านั้น

จากกิจกรรมที่ทางสถานพินิจ จัดให้กับเยาวชน จะเห็นได้ว่า เด็กและเยาวชนมองเห็นความสำคัญและประโยชน์เป็นบางกิจกรรม เช่น กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมค่ายนันทนาการ กิจกรรมห้องสมุด กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ตัวเยาวชนเองมีส่วนร่วมแสดงความคิด แสดงความสามารถ และได้รับการยกย่องในสังคม ส่วนกิจกรรมที่เยาวชนเห็นว่ามีประโยชน์น้อย เช่น กิจกรรมวิชาชีพ กิจกรรมบำบัด กิจกรรมปฐมนิเทศ เป็นต้น ซึ่งเยาวชนให้เหตุผลว่า รูปแบบวิธีการจัดกิจกรรมไม่น่าสนใจ หลักสูตรไม่เหมาะสม บุคลากรมีไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม

1.2 การกระทำผิดซ้ำ

เด็กและเยาวชนที่เคยกระทำผิด เคยได้รับการฝึกอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน แต่มีจำนวนไม่น้อยที่หันกลับมากระทำผิดซ้ำอีก ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงสถิติเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ จำแนกตามฐานความผิด แยกตามเพศ
ในกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2538

ฐานความผิด	ชาย	หญิง
<u>ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน</u>		
ลักทรัพย์	302	8
พยายามลักทรัพย์	11	
ชิงทรัพย์	24	
ชิงทรัพย์	32	
ปล้นทรัพย์	48	
กรรโชกทรัพย์	3	
ฉ้อโกงทรัพย์	2	
ยักยอกทรัพย์	2	
ทำให้เสียทรัพย์	1	
รับของโจร	4	
บุกรุก	8	
<u>ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย</u>		
ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา	2	
พยายามฆ่าผู้อื่น	5	
ทำร้ายร่างกาย	11	
มั่วสุมตั้งแต่สิบคนขึ้นไป	1	
ประมาท เป็นเหตุให้ผู้อื่นบาดเจ็บ	3	
ชุลมุน ต่อสู้ เป็นเหตุให้ผู้อื่นบาดเจ็บ	2	
กระทำอนาจาร	7	
ข่มขืนกระทำชำเรา	2	1
พยายามข่มขืนกระทำชำเรา	7	
พรากผู้เยาว์		

ตาราง 1 (ต่อ)

ฐานความผิด	ชาย	หญิง
<u>ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียง และการปกครอง</u>		
อั้งยี่ ช่องโจร	49	
วางเพลิง	1	
ความผิดต่อเจ้าพนักงาน	2	
<u>ความผิดอื่น</u>		
อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด	8	-
ยาเสพติด	524	37
สารระเหย	119	10
เตร็ดเตร่	1	1
ขบถประมาท	5	
อื่น ๆ (แข่งรถโดยไม่ได้ใบอนุญาต)	11	

ที่มา : รายงานประจำปี พ.ศ. 2538 ฉบับเฉลิมพระเกียรติ ศาลเยาวชนและครอบครัว -
สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

จากตาราง 1 เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ แยกตามฐานความผิดส่วนใหญ่กระทำ
ความผิดฐานความผิด ยาเสพติดมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ฐานความผิดลักทรัพย์ และฐานความ
ผิดสารระเหย นอกนั้นเป็นคดีช่องโจร ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์และวิ่งราวทรัพย์

ตาราง 2 สถิติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ ในปี 2538 เป็นเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด และส่งตัวมายังกองแพทย์ฯ เพื่อทำการตรวจวิเคราะห์ทางกายและทางจิต มี 9,004 คน

ความถี่ที่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด	จำนวนคน	คิดเป็นร้อยละ
ครั้งที่ 1	7,942	88.21
ครั้งที่ 2	832	9.24
ครั้งที่ 3	175	1.94
ครั้งที่ 4	38	0.42
ครั้งที่ 5	11	0.12
ครั้งที่ 6	5	0.05
ครั้งที่ 7	1	0.01

จากตาราง 2 จะเห็นได้ว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด จะมีกระทำความผิดซ้ำครั้งที่ 2 มากที่สุด รองลงมาครั้งที่ 3, 4, 5 และ 6 ตามลำดับ ครั้งที่สูงที่สุดถึงครั้งที่ 7

จากสถิติทั้ง 2 ตารางชี้ให้เห็นว่า การกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนมีจำนวนมาก ซึ่งส่งผลให้ผู้วิจัยมีความสนใจกลุ่มประชากรนี้ ซึ่งในประเทศอเมริกาได้มีการศึกษาการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน เป็นลักษณะของ "อาชญากรที่กระทำความผิดเป็นอาชีพ"

อาชญากรที่กระทำความผิดเป็นอาชีพ (Career Criminal) หรือนักอาชญาวิทยา หมายถึง ผู้กระทำความผิดที่กระทำอยู่เสมอเป็นประจํา ในปัจจุบันได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก และกำหนดเป็นนโยบายว่าในสถาบันการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หรือประกอบอาชญากรรมในอเมริกาอย่างมาก ในบางครั้งเราเรียกกลุ่มอาชญากรดังกล่าวนี้ว่า อาชญากรที่ยังรากลึกของการเป็นอาชญากร (Hardcore Criminal หรือ Chronic Recidivist)

วูล์ฟกัง และคนอื่น ๆ (Wolfgang and others. 1967, 1982, 1987) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับอาชญากรนี้เป็นจำนวนมาก วูล์ฟกังพบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

จำนวนหนึ่งมีประวัติการกระทำผิดมาอย่างโชกโชน และในบรรดาความผิดนี้จำนวน 2 ใน 3 เป็นการกระทำผิดประเภทรุนแรง และจากกลุ่มนี้เองที่ใช้เป็นตัวแทนจำนวนของผู้กระทำผิดเป็นอาชญากรจำนวนร้อยละ 18 ที่ติดต่อดำรงและเป็นจำนวนผู้กระทำผิดเป็นอาชญากรจำนวนร้อยละ 6 ของจำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดทั้งหมด คำว่าอาชญากรที่กระทำผิดแบบเรื้อรัง (Chronic Delinquents) จึงได้ถูกนำมาใช้กับกลุ่มอาชญากรที่กระทำผิดตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป และมีประวัติการกระทำผิดอยู่กับตำรวจ นอกจากการศึกษาของวูล์ฟกังแล้วยังมีการศึกษาของนักวิจัยอีกมากมายที่สนใจเกี่ยวกับกลุ่มอาชญากรที่กระทำผิดเป็นอาชญากร

วูล์ฟกัง และคนอื่น ๆ ทำการติดตามผลชายที่เกิดในฟิลาเดลเฟีย ใน ค.ศ. 1945 และมีอายุครบ 18 ปี ใน ค.ศ. 1963 จำนวน 9,945 คน จำนวนร้อยละ 34.9 ได้กระทำผิดโดยมีประวัติด้านการกระทำผิดจากตำรวจน้อยที่สุด จำนวน 1 ครั้ง จำนวนร้อยละ 46 ของผู้กระทำผิดไม่ได้ถูกจับกุมอีกเลย คือ ทำผิดเพียงครั้งเดียว ที่เหลือจำนวน 213 ถูกจับกุมอีก จำนวนการจับกุมระหว่าง 2 - 4 ครั้ง ในจำนวน 1 ใน 3 ของผู้กระทำผิดทั้งหมดหรือจำนวนร้อยละ 6.3 มีประวัติการถูกจับตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป (Wolfgang, 1972)

1.1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

งานวิจัยในต่างประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากการรวบรวมงานวิจัยของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง (การติดตามเด็กและเยาวชนหลังปล่อย 2535 - 2539 : 32 - 38) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เบรทเซ็น (Brentsen. 1965) ได้ศึกษาพบว่า การกระทำผิดซ้ำขึ้นอยู่กับ การกระทำผิดครั้งแรกว่าเป็นประเภทความผิดลักษณะใด

กิบบอนส์ (Gibbons. 1965) ได้ศึกษาพบว่า ประเภทของการกระทำผิดผสมผสานกับการวิเคราะห์ตนเองของผู้กระทำผิดในการไม่สามารถปรับตัว ให้เข้ากับบรรทัดฐานทางสังคม โดยใช้มิติ 2 ด้านในการกำหนด คือ

1. การกำหนดความหมายได้แก่ เนื้อหาของความคิด ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และทัศนคติของสังคม

2. ภูมิหลังของผู้กระทำผิด ได้แก่ ภูมิหลังทางครอบครัว เพื่อน
ฮู้ด และสปาร์ค (Hood and Sparks. 1970) ได้ศึกษา
ประสิทธิภาพของการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ในแคลิฟอร์เนีย ในสหรัฐอเมริกา พบว่า
การใช้วิธีการลงโทษจากผู้กระทำผิดเป็นวิธีหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการ
กระทำผิดซ้ำได้ไม่มากนัก นอกจากนี้ เขายังพบว่า วิธีการปรับและชดเชยค่าปรับยังมี
ประสิทธิภาพมากกว่าในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ สำหรับผู้กระทำผิดครั้งแรก
ในทุก ๆ กลุ่มอายุของบุคคลที่ทำการศึกษา

ฟิชแมน (Fishman. 1977) ได้ศึกษาเรื่อง "การศึกษาการกระทำ
ความผิดซ้ำในโครงการในการแก้ไขพฤติกรรมและบริการชักจูงใจให้กลับตัว เป็นพลเมืองดี
ในเมืองนิวยอร์ก" โครงการแก้ไขพฤติกรรมและบริการชักจูงใจให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีที่เขาได้
นำมาศึกษา คือ การให้การศึกษา การฝึกอบรมงานอาชีพต่าง ๆ และการให้บริการทางด้าน
จิตบำบัด อันเป็นการศึกษา ในกลุ่มของผู้กระทำผิด ที่มีอายุไม่เกิน 16 ปี ผลการศึกษาของ
เขาปรากฏว่า โครงการต่าง ๆ ที่ตั้งไว้ในโครงการแก้ไขพฤติกรรม หรือการให้บริการชักจูงใจนั้น
ประสบความสำเร็จล้มเหลว

งานวิจัยในประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากการรวบรวมงานวิจัยของสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก
และเยาวชนกลาง (การติดตามเด็กและเยาวชนหลังปล่อย. 2535 - 2539 : 32 - 38)
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วีระชัย กรานคำยี่ (2526) ศึกษาวิจัยเรื่อง การกระทำผิดซ้ำ
ผลปรากฏว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูง ผู้ที่มีความใกล้ชิดศาสนา และผู้ที่มีบุตรมาก จะกระทำผิดซ้ำ
น้อย ส่วนผู้ที่มีอายุมากจะกระทำผิดซ้ำมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย และเพศหญิงกระทำผิดซ้ำ
มากกว่าเพศชาย นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครจะกระทำผิดซ้ำมาก
กว่าผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ผู้ที่มีบริเวณที่อยู่อาศัยตามสลัม กระทำผิดซ้ำมากที่สุด
และผู้ที่มีบริเวณที่อยู่อาศัยแบบทึบองไว้ นาสวน จนกระทำผิดซ้ำน้อยที่สุด สำหรับระยะเวลา
ซึ่งอยู่ภายในเรือนจำครั้งแรกในระยะเวลาสั้น กระทำผิดซ้ำมากกว่าผู้ต้องโทษในเรือนจำ
ครั้งแรกในระยะเวลาสั้นกว่า

กมลทิพย์ คติการ และคนอื่น ๆ (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การยอมรับและให้ความช่วยเหลือผู้พ้นโทษเพื่อกลับตนเป็นพลเมืองดีในสังคมไทย : สภาพปัญหา และแนวทางแก้ไข พบว่า ผู้พ้นโทษมีจำนวนไม่น้อยเมื่อพ้นโทษออกไปประสบปัญหาการหางานทำ ทั้งนี้เพราะกฎระเบียบจำกัดสิทธิ์ของผู้ที่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน เว้นแต่จะเคยต้องโทษจำคุก สำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ ประกอบกับผู้ต้องโทษส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาต่อ ดังนั้นเมื่อพ้นโทษออกมาก็มักจะหางานแบบรับจ้างแรงงาน แต่การทำงานในอาชีพรับจ้างแรงงานของผู้พ้นโทษยังมีอุปสรรค ทั้งนี้ เพราะท่าทีของประชาชนโดยทั่วไป ยังมีลักษณะอคติอันที่จะยอมรับผู้พ้นโทษเข้าทำงานกับตน อันเนื่องจากยังมีความรู้สึกหวาดระแวงว่าผู้พ้นโทษจะกลับตัวได้หรือไม่

พิศาล มุขแจ้ง (2530) ได้ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์สาเหตุ การกระทำผิดของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ต้องขังหญิงที่มีระดับ การศึกษาดำเนินการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ในระดับที่รุนแรงกว่าผู้ต้องขังหญิงที่มีการ ศึกษาในระดับสูง และผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่กระทำผิดฐานลักทรัพย์

อัจฉราพรรณ เทชะบูรณ์ (2524) ได้ทำการศึกษาเรื่องการ วิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน

1. เด็กและเยาวชนกระทำผิดซ้ำมีการศึกษาดำ และมีบิดามารดา ที่มีการศึกษาดำ อยู่ในลักษณะครอบครัวเดี่ยว เข้าบ้านผู้เฒ่าอยู่โนบรีเวณแหล่งเสื่อมโทรม รายได้ ครอบครัว ต่อเด็กและเยาวชนถูกจับมาแล้วเกิน 2 ครั้ง

2. การศึกษาลักษณะโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำและเยาวชนด้วยการวิเคราะห์การผันแปรและการจำแนกหมู่ สรุปผลดังนี้

2.1 ประวัติการจับกุม ประเภทคดีของความผิดครั้งแรก ลักษณะโทษที่ศาลตัดสินในความผิดครั้งแรก และระยะแรกที่ศาลตัดสินในความผิดครั้งแรกมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ กล่าวคือการถูกจับกุมบ่อยครั้งจะมีแนวโน้มกระทำผิดซ้ำสูง ประเภทคดีรุนแรงขึ้น

2.2 การมีรายได้ครอบครัวต่ำ และมีจำนวนพี่น้องมากมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ คือ ครอบครัวที่มีรายได้ต่ำและมีจำนวนพี่น้องมากจะมีแนวโน้มกระทำผิดซ้ำน้อยลง

สำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดและหันหลัง้มาก่อทำผิดซ้ำอีก พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2527 : 43) ได้ศึกษาถึงสาเหตุ พบว่า สาเหตุที่สำคัญที่สุดมาจากครอบครัวของเยาวชน รองลงมาตัวเยาวชนเอง และสิ่งแวดล้อม แต่เนื่องจากสาเหตุที่เกิดจากครอบครัวของเยาวชน และสิ่งแวดล้อม เป็นปัญหาที่ต้องได้รับความร่วมมือหลายฝ่ายในการแก้ปัญหา และต้องใช้ระยะเวลานาน ส่วนสาเหตุที่เกิดจากตัวเยาวชนเอง สามารถที่จะแก้ไขเมื่อเด็กและเยาวชน ถูกกักกันในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ผู้วิจัยจึงมุ่งประเด็นไปที่ทัศนคติของเยาวชนที่กระทำผิด เนื่องจาก ส.วาสนา ประมวลพฤกษ์ (2524 : 5) ได้กล่าวถึงลักษณะของทัศนคติว่าเป็นสภาวะของจิตใจที่มีอิทธิพล ต่อความรู้สึกนึกคิด และเป็นตัวกำหนดแนวทางในการแสดงออกของพฤติกรรม

1.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการกระทำผิด

1.2.1 ความหมายของทัศนคติ

เนื่องจากทัศนคติเป็นเรื่องที่มีการศึกษาวิจัยกันมากมายจึงทำให้การให้คำนิยามทัศนคติก่อนข้างหลากหลาย ดังนี้

อัลลพอร์ต (งามตา วณิชานนท์. 2534 : 211 ; อ้างมาจาก Allport. 1935) กล่าวว่า ทัศนคติ คือ สภาวะความพร้อมทางจิตที่ก่อตัวขึ้นจากประสบการณ์ และเป็นตัวกำหนดทิศทางที่บุคคลจะตอบสนองต่อวัตถุหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

เธอร์สตัน (Thurstone. 1959 : 49) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นตัวแปรทางจิตวิทยาอย่างหนึ่งที่สังเกตได้ไม่ง่าย เป็นความโน้มเอียงภายใน แสดงออกให้เห็นได้โดยพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ทัศนคดียังเป็นเรื่องของความชอบ ไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก และความเชื่อในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

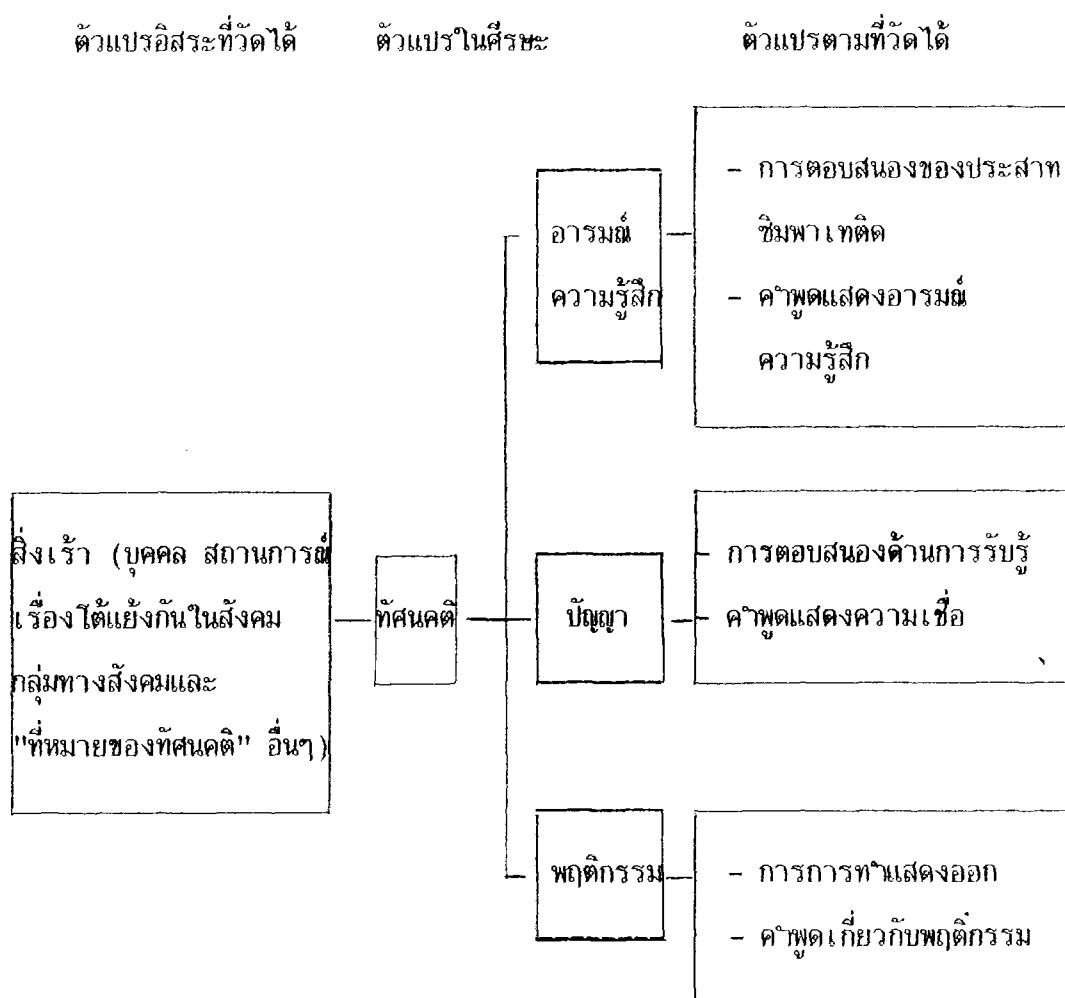
กมลรัตน์ หล้าสว่างษ์ (2528 : 172) กล่าวว่า ทัศนคติ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการเรียนรู้ และประสบการณ์ แล้วแสดงภาวะของร่างกายและจิตใจ ในด้านความพร้อมที่จะเข้ามาเมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบ เรียกว่า ทัศนคติที่ไม่ดีหรือทัศนคติทางลบ

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530 : 193) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้น ๆ ไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้

จากความหมายของทัศนคติดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่อยู่ภายใน ได้จากการเรียนรู้ ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม กระตุ้นให้บุคคลเกิดความรู้สึกชอบและไม่ชอบ ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมหรือการตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปในทางบวกและทางลบก็ได้

1.2.2 องค์ประกอบของทัศนคติ

โรเซนเบิร์ก และไฮฟแลนด์ (ธีระพร อูวรรณไณ. 2533 ; อ้างมาจาก Rosenberg and Hovland. 1960 : 3) ได้แบ่งองค์ประกอบของทัศนคติเป็น 3 องค์ประกอบหลัก คือ ปัญญา อารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรม ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติของโรเซนเบิร์กและไฮฟแลนด์ (1960 : 3)

เมื่อพิจารณาภาพประกอบกับคำนิยามก็อธิบายได้ว่า สิ่งเร้าก็คือที่หมายของทัศนคติที่วัดได้ เช่น บุคคล สถานการณ์ เรื่องโต้แย้งกันในสังคมหรือกลุ่มทางสังคมสิ่งเร้าเหล่านี้ทำให้บุคคลมีตัวแปรภายในศีรษะเกิดขึ้น คือ ทัศนคติจนเป็นตัวทำให้เกิดการตอบสนองภายใน คือ ปัญญา (Cognitive) อารมณ์ความรู้สึก (Affect) และพฤติกรรม (Behavior)

1. ตัวแปรปัญญา หมายถึง การรับรู้ ความคิด และความเชื่อเกี่ยวกับที่หมายของทัศนคติ และสามารถวัดได้ด้วยคำถามในรูปของคำพูดหรือข้อเขียน
 2. ตัวแปรอารมณ์ความรู้สึก อาจวัดได้ด้วยสรีระต่าง ๆ เช่น ความดันโลหิต หรือความต้านทานไฟฟ้าที่ผิวหนัง และวัดได้จากคำตอบที่บุคคลตอบว่าชอบหรือไม่ชอบที่หมายของทัศนคติเพียงไร
 3. ตัวแปรพฤติกรรม อาจวัดได้จากการสังเกตการกระทำที่บุคคลแสดงออกและคำพูดของบุคคลเกี่ยวกับเจตนาต่าง ๆ ที่เขาจะแสดงพฤติกรรมต่อที่หมายของทัศนคติ
- เชคอร์ด และโทรแอนดิส (ธีระพร อูรรณนิ. 2533 ; อ้างอิงมาจาก Secopd and Triandis. 1960 : 3) ได้แบ่งองค์ประกอบของทัศนคติไว้ 3 องค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับ โรเซ็นเบอร์ก และไฮฟแลนด์ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive Component) ได้แก่ ความรู้และแนวความคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้าไม่ว่าบุคคลหรือสถานการณ์ใด ๆ ก็ตาม ความรู้และแนวความคิดดังกล่าวจะเป็นสิ่งกำหนดลักษณะ และทิศทางของทัศนคติของบุคคลนั้นก็จะมีทัศนคติต่อสิ่งเร้านั้นไปในทางบวกหรือลบชัดเจนยิ่งขึ้น
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) ได้แก่ อารมณ์หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า อารมณ์หรือความรู้สึกดังกล่าวจะเป็นสิ่งกำหนดทิศทางและลักษณะของทัศนคติของบุคคล กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใด บุคคลก็จะมีทัศนคติไปในทางบวกต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าบุคคลมีอารมณ์หรือความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น บุคคลก็จะมีทัศนคติทางลบต่อสิ่งนั้น
3. องค์ประกอบด้านความพร้อมในการกระทำ (Behavioral Component) ได้แก่ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง พฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่บอกลักษณะและทิศทางทัศนคติของบุคคล กล่าวคือ ถ้าพฤติกรรมของบุคคลที่

แสดงออกต่อสิ่งเร้านั้นชัดเจนแน่นอน ทิศทางก็จะมีลักษณะชัดเจน แน่แน่นอน และเป็นทิศทางบวกหรือลบชัดเจนด้วย

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า ทศนคติมีสามองค์ประกอบเป็นระบบที่คงทนขององค์ประกอบสามองค์ประกอบที่มีศูนย์รวมอยู่ที่ทศนคติหนึ่ง ซึ่งองค์ประกอบด้านปัญญาเป็นความเชื่อเกี่ยวกับทศนคติ องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึกเป็นอารมณ์ความรู้สึกเกี่ยวกับทศนคติและองค์ประกอบด้านแนวโน้มในการกระทำเป็นการกำหนดล่วงหน้าให้มีการกระทำต่อทศนคติ

1.2.3 ลักษณะของทศนคติ

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2518 : 100 - 101) ได้สรุปเกี่ยวกับแนวคิด และลักษณะที่สำคัญของทศนคติดังนี้

1. ทศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือเกิดจากประสบการณ์ของบุคคล ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด คนเราได้รับทศนคติจากประสบการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต บางครั้งยังได้รับจากการเอาอย่าง ซึ่งเริ่มตั้งแต่เด็ก ๆ ยังอยู่ในวัยที่มีอายุน้อย ๆ สิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวเด็ก เช่น บิดา มารดา สัตว์เลี้ยงต่าง ๆ ตลอดจนเพื่อนฝูงของเด็กมีอิทธิพลต่อการสร้างทศนคติของเด็กในระยะเริ่มต้นทั้งสิ้น

2. บุคคลแต่ละบุคคลย่อมมีทศนคติต่อสถานการณ์เดียวกันหรือต่อบุคคลเดียวกัน แตกต่างกันไปได้หลายลักษณะแล้วแต่ประสบการณ์ของบุคคลนั้น

3. ทศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น อาจจะเป็นสิ่งที่ถาวรตลอดไป หรือชั่วคราวก็ได้ ทศนคติบางอย่างอยู่ในสภาพไม่มั่นคงก็พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงได้ ส่วนทศนคติที่มั่นคงถาวรย่อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและบุคลิกภาพของบุคคลมาก และการเปลี่ยนแปลงย่อมทำได้ยาก อย่างไรก็ตามการแนะนำที่ดีตลอดจนวิธีการสอนที่ดีของครูย่อมทำให้เด็กเปลี่ยนทศนคติไปในทางที่พึงประสงค์ได้เช่นกัน

สำหรับ ส.วาสนา ประมวลพฤษ (2524 : 5) ได้สรุปลักษณะสำคัญของทศนคติไว้ดังนี้

1. ทศนคติเป็นการเตรียมหรือความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้น ๆ ซึ่งการตระเตรียมนี้เป็นการตระเตรียมภายในของจิตใจมากกว่าภายนอกที่จะสังเกตเห็นได้

2. สภาวะความพร้อมที่จะตอบสนอง เป็นลักษณะที่ซับซ้อนของบุคคลที่จะยอมรับหรือไม่ยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้น ๆ จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับอารมณ์ด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่อธิบายไม่ค่อยได้และบางครั้งไม่มีเหตุผล

3. ทศนคติไม่ใช่พฤติกรรม แต่เป็นสภาวะของจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด และเป็นตัวกำหนดแนวทางในการแสดงออกของพฤติกรรม

4. ทศนคติไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมที่แสดงออกมา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำนายหรืออธิบายทศนคติได้

5. ทศนคติเกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ บุคคลจะมีทศนคติในเรื่องเดียวกันแตกต่างกันได้ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม ระยะเวลา เชื้อชาติปัญญา เป็นต้น

6. ทศนคติมีความคงที่และแน่นอนพอสมควร แต่อาจเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากทศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ถ้าการเรียนรู้และประสบการณ์นั้นเปลี่ยนแปลงไป ทศนคติก็น่าจะเปลี่ยนแปลงได้

นอกจากนี้ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 231) ได้กล่าวถึงลักษณะทั่วไปของทศนคติไว้ดังนี้

1. ทศนคติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ หรือการได้รับประสบการณ์ มีใช้สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด

2. ทศนคติเป็นดัชนีที่จะชี้แจงแนวทางในการแสดงพฤติกรรม กล่าวคือ ถ้ามีทศนคติที่ดี ก็มีแนวโน้มที่จะเข้าหาหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ตรงกันข้ามถ้ามีทศนคติไม่ดีก็มีแนวโน้มที่จะไม่เข้าหาโดยการถอยหนีหรือต่อต้าน การแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ เช่น เด็กชอบครูสอนทำให้อยากเรียนวิชาที่ครูสอน ถ้าเด็กไม่ชอบวิชานั้น ๆ หรือไม่ชอบครูคนนั้น ก็พยายามหลีกเลี่ยง ไม่เรียนวิชานั้น เป็นต้น

3. ทศนคติสามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่งได้ เช่น บิดามารดาไม่ชอบบุคคลหนึ่ง ย่อมมีแนวโน้มทำให้เด็กไม่ชอบบุคคลนั้นด้วย

4. ทศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากทศนคติเป็นสิ่งที่ได้รับมาจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์แต่ละบุคคล ถ้าการเรียนรู้หรือประสบการณ์เปลี่ยนแปลงไป ทศนคติน่าจะเปลี่ยนแปลงไปด้วย เช่น เดิมนิสัยที่เข้ามาเรียนวิชาจิตวิทยาการศึกษา อาจไม่ชอบ

วิชานี้เลย เรียกว่า เกิดทัศนคติทางลบ แต่เมื่อเรียนไปได้สักครึ่งหนึ่งของบทเรียน มีความรู้สึกว่าเป็นวิชาที่มีประโยชน์ จึงเปลี่ยนแนวความคิดจากความไม่ชอบเป็นความชอบ คือ เปลี่ยนเป็นทัศนคติทางบวกแทน

1.2.4 ทัศนคติต่อการกระทำผิด

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการกระทำผิด พบว่า แสวง ทวีคุณ (2538 : 10) ได้กล่าวถึงความเกี่ยวข้องทัศนคติกับพฤติกรรมและทัศนคติต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งใกล้เคียงกับทัศนคติต่อการกระทำผิดที่ผู้วิจัยศึกษามากที่สุด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ทัศนคติกับพฤติกรรมนั้นมีความเกี่ยวข้องกัน 2 ลักษณะ คือ

ประการแรก ถ้าเป็นพฤติกรรมที่พึงปรารถนา ทัศนคติจะร่วมกับจิตลักษณะอื่น ๆ จึงจะสามารถทำนายพฤติกรรมที่น่าปรารถนาได้ดี

ประการที่สอง ถ้าเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาทัศนคติเป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมนั้น ๆ และจิตลักษณะอื่น ๆ สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมได้ดีโดยผ่านทัศนคติ

ทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจแบ่งได้ 3 ประเภท (แสวง ทวีคุณ, 2538 : 10) คือ

1. ทัศนคติที่ดี
2. ทัศนคติที่ดีเพียงเล็กน้อย
3. ทัศนคติที่ไม่ดี สำหรับผู้ที่ทัศนคติไม่ดีนั้นจะต้องเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดี ส่วนผู้ที่ทัศนคติที่ดีอยู่แล้วนั้นเมื่ออยู่ไปนาน ๆ อาจถูกอิทธิพลของสภาพแวดล้อมชักจูงหรือยั่วยุให้เปลี่ยนไปในทิศทางตรงข้ามได้ จึงควรได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่สามารถดำรงรักษาทัศนคตินี้ไว้

ฉะนั้นการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทจึงควรพัฒนาหรือเสริมสร้างให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการไม่ทะเลาะวิวาทคือการมองเห็นโทษของการทะเลาะวิวาทและเกิดความรู้สึกไม่ชอบจนมีความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในที่สุด

นักเรียนอาชีวศึกษาทั่วไป จะมีทัศนคติต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในทิศทางและปริมาณที่แตกต่างกัน จากการศึกษาผ่องพรรณ แววิเศษ (2534 : 121) พบว่านักเรียนอาชีวศึกษาที่อายุมาก อยู่มานาน มีทัศนคติที่ดีต่อการไม่ทะเลาะวิวาทน้อยกว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่เข้าใหม่อายุน้อย แสดงว่านักเรียนอาชีวศึกษาที่เข้าใหม่มีทัศนคติที่ดีต่อการไม่ทะเลาะวิวาทอยู่แต่เดิมแล้วเมื่อเข้าไปอยู่ในสถานศึกษาอาจจะถูกอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนและสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ชักจูงหรือกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคตินี้ได้

จะเห็นได้ว่าทัศนคติมีความสำคัญต่อพฤติกรรมต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่น พฤติกรรมการสูบบุหรี่ พฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมทะเลาะวิวาท ดังนั้น ทัศนคติจึงเป็นตัวแปรที่ส่งผลกับพฤติกรรมการกระทำผิดด้วย

1.2.5 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการกระทำผิด

เนื่องจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการกระทำผิดยังไม่มีผู้ศึกษา ผู้วิจัยจึงศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติทางด้านความประพฤติที่ไม่เหมาะสมที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกับการกระทำผิดดังนี้

ผ่องพรรณ แววิเศษ (2534 : 124) ได้ศึกษาลักษณะทางจิตสังคมเพื่อการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น ผลการวิจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาท ได้แก่ ทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทต่ำ ลักษณะการคบเพื่อนเหมาะสมมาก รับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตย ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาสูง และทัศนคตินี้เป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของนักศึกษา

แสวง ทวีคุณ (2538 : 80) ได้ศึกษาการฝึกเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะในการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในนักเรียนอาชีวศึกษา โดยการฝึกทัศนคตินั้นเป็นการสร้างความแข็งแกร่งและความมั่นคงให้แก่ทัศนคติที่ดีต่อการไม่ทะเลาะวิวาทที่มีอยู่เดิม เช่น การฝึกเพื่อต่อต้านการเปลี่ยนทัศนคติที่เหมาะสมนี้ มิให้เปลี่ยนไปในทิศทางที่ไม่เหมาะสม ผลงานวิจัยพบว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกทัศนคติที่ดีต่อการไม่ทะเลาะวิวาทและฝึกมุ่งอนาคตควบคุมตนจะมีทั้งสองลักษณะสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างเด่นชัด

จากงานวิจัยที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า ทัศนคติเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเกิดพฤติกรรม ถ้าทัศนคติทางบวกต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาควรจะได้รับ การเปลี่ยนแปลง แต่ถ้ามีทัศนคติ

ทางบวกต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์อยู่แล้ว ควรสร้างความมั่นคงในทัศนคติต่อไป ทั้งนี้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างเช่นงานวิจัยในครั้งนี้ การกระทำผิดของเยาวชนเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ และควรที่จะได้รับการแก้ไข เพราะเป็นการสูญเสียทรัพยากรทางด้านบุคคลในการพัฒนาประเทศ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าถ้าเด็กและเยาวชนเหล่านี้มีทัศนคติทางลบต่อการกระทำผิด เมื่อพ้นโทษออกไปแล้วจะไม่หันกลับมากระทำผิดซ้ำอีก

จากลักษณะของทัศนคติที่ สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2518 : 100 - 101) กล่าวว่าทัศนคติบางอย่างอยู่ในสภาพที่ไม่มั่นคงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าได้รับการแนะนำที่ดี ตลอดจนวิธีการสอนที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ ส.วาสนา ประมวลพฤษ (2524 : 5) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งถ้าการเรียนรู้หรือประสบการณ์เปลี่ยนแปลงไป ทัศนคติดังนั้นก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไป

1.2.6 การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

การเปลี่ยนแปลงทัศนคตินั้น มีผู้ให้ความคิดเห็นที่มีความสอดคล้องกัน ดังนี้

ทริยแอนดิส (Triandis. 1971 : 143) กล่าวว่า ทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น การได้รับข้อมูลใหม่จากบุคคลอื่น สื่อมวลชนหรือการได้รับประโยชน์โดยตรง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบด้านความคิด ความเข้าใจ มีผลทำให้องค์ประกอบด้านความรู้สึก และพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปด้วย

พัชนี วรกวิน (2522 : 74) กล่าวว่า สถานการณ์ทางสังคมที่มีผลต่อการเปลี่ยนทัศนคติ ประกอบด้วย

1. การแนะนำให้เปลี่ยน การแนะนำมี 2 วิธี คือ แนะนำตามปกติ คือ คำแนะนำจากกลุ่มเพื่อน ผู้มีความสำคัญทางสังคมหรือแก่ตนเอง อีกวิธีหนึ่ง คือ การสะกดจิต ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการสัมผัสและการเคลื่อนไหว
2. การทำให้เกิดความคล้อยตาม เป็นการสื่อสารทำให้ทราบว่ากลุ่มที่คล้ายกันมีความคิดเห็นเป็นอย่างไร เป็นการแนะนำให้เขาเกิดความรู้สึกขึ้นมาเองว่า สมควรที่จะเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มอื่น หลังจากที่ได้รับการบอกเล่าแล้ว

3. การอภิปรายกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน โดยมีผู้นำอภิปรายจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้

4. การใช้ข้อมูลชักจูง เป็นการใช้ข้อมูลที่มาจากคนที่มีความสำคัญหรือจากกลุ่มที่เหมือนกันมากเท่าใด ก็จะทำให้คนเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้มากขึ้นเท่านั้น ผู้รับจะไม่รู้สึกได้แย่ง คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นต่อที่มาของข้อมูล

5. การปลูกฝังความเชื่อ เช่น การอบรมเลี้ยงดู การล้างสมอง การฉีดยาให้ประสาทหลอน การทรมานร่างกาย เพื่อทำให้ประสาทเกิดความอ่อนแอ

อัจฉรา สุชาธมภ์ (2527 : 184) เสนอแนะวิธีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขทัศนคติที่ดีต่อการเรียน คือ การให้การแนะแนว หรือคำแนะนำที่ถูกต้อง ถ้ามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาเรียน อาจพูดถึงประโยชน์ที่ได้จากการเรียน และอาจใช้หลังกลุ่มช่วยในการเปลี่ยนแปลงนิสัยไม่ดีบางอย่าง และมีการให้แรงเสริมประเภทต่าง ๆ โดยเลือกหาแรงเสริมที่ตรงกับความต้องการของเด็ก

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 233) ได้เสนอแนะวิธีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียน คือ ให้การแนะแนวโดยชี้แนะแนวทางการปฏิบัติต่อการเรียนรู้ให้ถูกต้องและเหมาะสมชี้ให้เห็นคุณและโทษอย่างแท้จริง โดยเฉพาะชี้ให้เห็นคุณประโยชน์ที่ได้รับ พยายามให้การเสริมแรงที่ตรงกับความถนัด และความต้องการของเด็กแต่ละคน เพื่อให้มีกำลังใจที่เรียนรู้มากกว่าการใช้การลงโทษ และพยายามให้เด็กได้ลงมือกระทำเอง

ธีระพร อูวรรณไธ (2533 : 457) ได้กล่าวไว้ว่า แหล่งที่มีอิทธิพลต่อการเกิดและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติมี 4 แหล่งหลัก ดังนี้

1. ครอบครัว เป็นแหล่งสำคัญต่อการเกิดและการเปลี่ยนทัศนคติของบุคคล พ่อแม่เป็นผู้ถ่ายทอดความเชื่อ ทัศนคติ และค่านิยมในเรื่องต่าง ๆ ให้กับเด็กทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา เช่น ทัศนคติต่อการกินอาหารต่าง ๆ หลายประเภท ถ้าเด็กเกิดทางภาคอีสาน พ่อแม่รับประทานปลาร้า เด็กจะชอบรับประทานปลาร้าไปด้วย เป็นต้น

2. ผู้อื่นที่บุคคลพบปะด้วย มีมากมายในชีวิตของแต่ละบุคคล แต่ในวัยเด็ก และวัยรุ่นที่กำลังศึกษาเล่าเรียน พิจารณาได้เป็นสองกลุ่มหลัก ๆ คือ เพื่อนร่วมทั้งรุ่นน้องและรุ่นพี่ ส่วนอีกกลุ่ม ได้แก่ ครู - อาจารย์

รุ่นพี่และรุ่นน้องในสภาพสังคมไทยในสถาบันการศึกษา มีอิทธิพลในการถ่ายทอดทัศนคติต่อเรื่องต่าง ๆ ได้มาก เช่น ทัศนคติทางบวกต่อพวกพ้องที่เรียนในสถาบันการศึกษาเดียวกัน

ครู - อาจารย์ เป็นผู้ที่มีหน้าที่สอนโดยตรง จึงมีโอกาสมากในการปลูกฝังทัศนคติต่าง ๆ ให้กับนักเรียน เช่น ถ้าครูสอนวิชาใดวิชาหนึ่งแล้วเด็กเข้าใจ ก็จะสามารถเข้าใจวิชานั้น เป็นต้น

3. ลีโอนอร์ ได้มีวิจัยในสหรัฐอเมริกาโดยภาพรวม ผลการวิจัยชี้ชัดว่า ลีโอนอร์มีอิทธิพลต่อทัศนคติของผู้ชม โดยเฉพาะเด็ก เด็กจะใส่ใจและเรียนรู้จากโฆษณา มีทัศนคติทางบวกต่อสินค้า และเกิดความต้องการสินค้าที่โฆษณา

4. ประสบการณ์ทางตรง เป็นการตอกย้ำทัศนคติเดิมของเขาหรือเปลี่ยนทัศนคติของเขาไปทางบวกหรือทางลบได้ ตัวอย่างเช่น นักเรียนวัยรุ่นที่ได้ชมโฆษณาแก้ส้วผ้าชื่อหนึ่งทางโทรทัศน์ อาจเริ่มมีทัศนคติทางบวกต่อยาแก้ส้วผ้าชื่อนั้น เพราะดาราในโฆษณาได้ใช้ยานั้นแล้วทำให้ส้วผ้าหมดไป นักเรียนคนนี้ก็ทดลองไปซื้อยานั้นมาใช้ แต่แทนที่จะหายกลับทำให้หน้ามีผื่นแดงขึ้น กรณีนี้ทำให้นักเรียนเปลี่ยนทัศนคติจากเดิมทางบวกไปเป็นทางลบหลังจากที่ได้มีประสบการณ์ตรง

สำหรับ ไพบูลย์ อินทริวิชา (2527 : 49) ได้กล่าวว่า มีเกณฑ์ที่ควรพิจารณา 4 ประการ คือ

1. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยการอาศัยแรงจูงใจ
2. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยการอาศัยเทคนิคอันเหมาะสม
3. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยการอาศัยการกระทำหรือการปฏิบัติ
4. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยการอาศัยหลักการแห่งเหตุผล

ในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ นับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสังคม และทางการศึกษา เพราะเหตุว่ามีทัศนคติบางประเภทที่ไม่พึงปรารถนาของสังคม จำเป็นต้องจัดหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่พึงปรารถนาขึ้น โดยการจัดสภาพการณ์ใหม่ สร้างแรงจูงใจหรือโดยการพยายามให้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องในเรื่องเหล่านี้ใหม่ด้วยเหตุผล การกระทำหรือการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม จัดให้มีการร่วมมือกิจกรรมกับบุคคลที่มีทัศนคติที่พึงปรารถนา อาจจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนได้

นอกจากนี้ หลักการสอนที่ค้นคิด ค่านิยม และจริยธรรม ของสุรางค์ ไคว์ตระกูล (2537 : 267 - 271) ได้เสนอวิธีการสอนที่มีผู้ได้ทดลองใช้ได้ผลดี ตามหลักวิธีดังนี้

1. หลักการสอนโดยการปรับพฤติกรรมตามทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบโอเปอแรนท์ มีแนวคิดและวิธีการสอนดังนี้

1.1 กำหนดพฤติกรรมที่เน้นเป้าหมายให้ชัดเจน ต้องเขียนเป็นเชิงพฤติกรรมที่จะสังเกตได้

1.2 ใช้แรงเสริมที่ถูกต้องเหมาะสม ได้แก่ การใช้ตัวเสริมแรงทางสังคม การให้รางวัลเป็นสิ่งที่ชอบหรือเบี่ยงที่จจะแลกกับสิ่งที่ผู้เรียนต้องการ และการให้ทำกิจกรรมที่นักเรียนชอบ

1.3 ติดตามสังเกตพฤติกรรมว่าเกิดขึ้นหรือไม่ และให้การเสริมแรงเป็นครั้งคราว เพื่อให้พฤติกรรมคงอยู่อย่างถาวร

2. หลักการสอนและวิธีสอนโดยให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยการสังเกตหรือเลียนแบบ มีแนวคิดและวิธีการสอนดังนี้

ผู้ที่ใช้หลักการสอนและวิธีสอนโดยให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยการสังเกตหรือเลียนแบบ จะต้องเข้าใจว่าในการเรียนรู้ทางสังคมโดยการสังเกตประกอบด้วย 2 ขั้น คือ

2.1 ขั้นที่จะได้มาซึ่งสิ่งที่จะต้องการเรียนรู้ (Acquisition) ขั้นนี้หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความใส่ใจต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งที่สังเกต ประมวลเข้ารหัส (Coding) และมีการจดจำ

2.2 ขั้นการกระทำหรือปฏิบัติ (Performance) ซึ่งผู้เรียนแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ

เนื่องจากการสอนแบบนี้ ผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้จากตัวอย่างอัตโนมัติ การสอนจะต้องใช้เทคนิคอื่น ๆ ประกอบที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ ได้แก่ ครูต้องกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน และครูต้องชี้แนะให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ

3. หลักการสอนความคิดรวบยอดและการให้ถ้อยคำข่าวสาร มีแนวคิดและวิธีการสอนดังนี้

การสอนความคิดรวบยอดมีความสำคัญมาก เพราะองค์ประกอบอย่างหนึ่งของทัศนคติคือ องค์ประกอบทางสติปัญญา คือความรู้ ความคิด การมีความเข้าใจความหมายของ

สถานการณ์ สิ่งแวดล้อมความคิด และความคิดรวบยอดต่าง ๆ จะมีอิทธิพลต่ออารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรม การเรียนรู้ความคิดรวบยอดขึ้นกับพัฒนาการทางเชาวน์ปัญญา ฉะนั้นในการสอนจะต้องคิดถึงวัยของผู้เรียนด้วย

3.1 วิธีการสอนความคิดรวบยอดอาจจะใช้หลักการสอน และวิธีการสอนโดยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการค้นพบ การสอนสืบสวนสอบสวน (Inquiry) การอภิปรายเป็นกลุ่มย่อย และการสอนโดยวิธีอุปมาและอุปนัย

3.2 ให้การเสริมแรงทางสังคมแก่ผู้เรียน

3.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเพื่อให้รักเรียนปฏิบัติ

4. การให้ถ้อยคำข่าวสาร (Verbal Information) มีแนวคิดและวิธีการสอนดังนี้
การให้ถ้อยคำข่าวสารเกี่ยวกับค่านิยมหรือจริยธรรม ที่ใช้ในการพิมพ์ให้นักเรียนอ่านหรือบรรยายด้วยคำพูด ครูจะต้องพยายามเขียนหรือพูดให้จูงใจนักเรียนเกิดความเชื่อมั่น ลีลาการให้ข้อมูล ข่าวสารจะมีอิทธิพลในการตีคุณค่าของสิ่งที่ครูต้องการให้นักเรียนเรียนรู้

5. หลักการสอนและวิธีสอนตามทัศนะของนักจิตวิทยามานุษยนิยม

5.1 เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

5.2 บรรยากาศของห้องเรียนจะต้องอบอุ่น

5.3 เป็นความสำคัญของกระบวนการ (Process) ของการเรียนรู้

5.4 จัดบรรยากาศของห้องเรียนให้ส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็น

5.5 ส่งเสริมและฝึกหัดให้นักเรียนประเมินผลของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

6. การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์

การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์เป็นการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มเป็นกระบวนการในการเรียนรู้ ผู้เรียนจะต้องช่วยเหลือกันและกันในการเรียน โดยร่วมกันคิดร่วมกันทำกิจกรรม และนำเอาเหตุการณ์ ปฏิสัมพันธ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น และข้อสังเกตต่าง ๆ ซึ่งเป็นประสบการณ์จากกิจกรรมกลุ่มนั้นมาร่วมกันวิเคราะห์อภิปรายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์นี้จะยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นอกจากนั้น การสอนแบบนี้จะพยายามให้ผู้เรียนได้ค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเน้นกระบวนการ (Process) ควบคู่กับผลงาน (Product) รวมทั้งเน้นการนำความรู้

จากการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีผู้ให้ความคิดเห็นสามารถสรุปเป็นแนวคิดได้ดังนี้
การที่ทัศนคติจะเปลี่ยนแปลงนั้น จะต้องอาศัย

1. การพบปะผู้คน หรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น
2. สื่อมวลชน
3. ประสบการณ์ตรง

ทั้ง 3 ประการนี้ จะต้องผนวกกับเทคนิคและวิธีการที่เหมาะสม ทำให้บุคคลได้เกิดแรงจูงใจ และการคล้อยตาม ทำให้ทัศนคติเกิดการเปลี่ยนแปลง สำหรับวิธีการที่เหมาะสมนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอไปแล้วในข้างต้น ซึ่งได้แก่ การสอนโดยการปรับพฤติกรรมตามทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบโอเปอเรนท์ หลักการสอนและวิธีการสอนโดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการสังเกตหรือเลียนแบบหลักการสอนความคิดรวบยอดและการให้ถ้อยคำข่าวสาร การให้ถ้อยคำข่าวสาร หลักการสอนและวิธีการสอนตามทัศนคติของนักจิตวิทยามานุษยนิยม และการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์

จากหลายวิธีการดังกล่าว ผู้วิจัยได้เลือก การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์เนื่องจากเป็นวิธีที่ต้องอาศัยบุคคลในกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์กัน ร่วมกันทำกิจกรรม และนำประสบการณ์จากกิจกรรมกลุ่มมาช่วยกันอภิปราย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ (ทิศนา ขัมมณี. 2533 ; อ้างอิงมาจาก สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2537 : 271) ซึ่งวิธีการนี้จึงน่าจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม

2.1 ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม

ปัจจุบันมีคำที่ใช้ในกระบวนการกลุ่ม มีหลายชื่อที่ให้เรียกแตกต่างกันไป แต่ในการวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยใช้คำว่า กิจกรรมกลุ่ม เนื่องจาก เทรคเลอร์ และนอร์ท (สรัศักดิ์ ไสชู. ม.ป.ป. ; อ้างอิงมาจาก Traxler and North. 1957 : 21) ได้เสนอให้ใช้กิจกรรมกลุ่ม (Group Work) เป็นชื่อรวมของกลุ่มที่นำมาใช้เพื่อช่วยให้สมาชิกและกลุ่มมีความเจริญงอกงาม จึงมีความหมายที่ครอบคลุมกลุ่มต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการแนะแนวและการบริหาร เช่น กลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มให้คำปรึกษา กลุ่มอบรม เป็นต้น

ส่วนความหมายของกิจกรรมกลุ่มมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

คมเพชร จิตรศุภกุล (2522 : 14) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การนำเอาประสบการณ์มาวางแผนแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการในการในสมาชิกแต่ละคนและการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มโดยส่วนรวม การปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มโดยวิธีการดังกล่าวนี้ประสบการณ์ในกลุ่มจะทำให้เกิดการพัฒนาในตัวบุคคลทุกคน

สรศักดิ์ ไสชู (2530 : 10) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การจัดกิจกรรมขึ้นมาแล้วให้ทุกคนมีส่วนร่วมทั้งความคิดและลงมือกระทำภายในสถานการณ์ที่มีการยอมรับซึ่งกันและกัน เคารพกติกาของกลุ่ม จนเกิดการพัฒนาความคิด ความเข้าใจและพฤติกรรมของบุคคล อันเป็นผลต่อตนเองและคนอื่นที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข

จักรวาล ภูพันธ์ (2537 : 14) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลมารวมกันโดยนำประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ของแต่ละคนมารวมกันในการวางแผนการทำงาน ซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ที่วางไว้และส่งผลต่อการพัฒนาของบุคคลในด้านต่าง ๆ

วิดิพร คล้ายพันธ์ (2538 : 29) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง วิธีจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม มีการร่วมมือกันในการแก้ปัญหาหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกันอันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการรับรู้อันจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง วิธีการหนึ่งที่น่าไปใช้ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลโดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ จัดให้กลุ่มคนที่มีความประสงค์ในการพัฒนาร่วมกัน สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม วางแผนงาน เคารพกติกา และร่วมมือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจะทำให้เกิดการพัฒนาในตัวบุคคลและกลุ่ม ตามจุดประสงค์ที่วางไว้

2.2 ประเภทของกลุ่ม

นอกจากกิจกรรมกลุ่มแล้ว ยังมีผู้ที่ใช้คำที่แยกตามวัตถุประสงค์เป็นกลุ่มประเภทต่าง ๆ นึกา วิจิตรศิริ (2525 : 18 - 20) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. กลุ่มฝึกอบรม (T - Group or Training Group) กลุ่มชนิดนี้จะเน้นให้สมาชิกทุกคนได้มีโอกาสที่จะตระหนักถึงความรู้สึกที่เป็นอยู่ และการสร้างทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การสื่อสารในด้านความหมาย ซึ่งจะทำให้สมาชิกสามารถดำเนินบทบาทของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. กลุ่มฝึกอบรมความไวในการรับรู้ (Sensitivity Training Group) กลุ่มชนิดนี้เป็นการฝึกพัฒนาทักษะในการเรียนรู้และรับรู้สิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น เชื่อกันว่าการฝึกการรับรู้จะเป็นเครื่องส่งเสริมให้บุคคลเกิดความเข้าใจในตนเอง ยอมรับตนเอง ปรับปรุงตนเอง รวมทั้งเข้าใจความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้อื่น

3. กลุ่มฝึกอบรมทักษะพื้นฐาน (BST - Group or Basic Skill Training Group) กลุ่มชนิดนี้บางครั้งเรียกว่า กลุ่มฝึกอบรมเพื่อนมนุษย์สัมพันธ์ (Training Human Relations Laboratory) เป็นการสร้างสมาชิกในกลุ่มให้มีทักษะเบื้องต้นในด้านมนุษยสัมพันธ์ และสามารถพัฒนานำเอาทักษะนั้นไปใช้ได้

4. กลุ่มฝึกฝนทดลอง (Laboratory Training Group) กลุ่มชนิดนี้เป็นโครงการสำหรับสมาชิกที่อยู่ประจำ โดยมุ่งก่อให้เกิดประสบการณ์ เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ และทักษะของการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ เพิ่มความสามารถในการวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคลและกลุ่ม

5. กลุ่มเผชิญหน้า (Encounter Group) กลุ่มชนิดนี้เป็นกลุ่มที่เน้นความเจริญงอกงามส่วนบุคคล ช่วยให้ผู้คลารู้จักตนเอง รู้จักสภาพความเป็นจริงของตนเอง อันจะช่วยทำให้เขาได้เกี่ยวข้องกับคนอื่นอย่างเปิดเผย และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

6. กลุ่มทนทาน (Marathon Group) กลุ่มชนิดนี้ มักจะมีการพบกันหลายช่วงเวลาติดต่อกันไปโดยใช้เวลามากกว่า 12 ชั่วโมงในแต่ละครั้ง จากการพบปะติดต่อกันหลาย ๆ ครั้งนี้ จะทำให้สมาชิกในกลุ่มได้ค้นพบและศึกษาความคิดของตนเองและผู้อื่น และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดำเนินตามแบบแผนในการปฏิบัติสัมพันธ์กัน ความขัดแย้ง มีอคติกันและมีความกลมเกลียวสามัคคีกัน

7. การให้คำปรึกษากลุ่ม (Group Counseling) เป็นการให้ความช่วยเหลือบุคคลที่ปกติให้มีการยอมรับปัญหาต่าง ๆ ของตนเอง และพยายามแก้ไขปัญหานั้นเสียก่อนที่จะกลายเป็นปัญหารุนแรง นอกจากนี้ยังจะช่วยให้ผู้ที่มีปัญหาเรียนรู้ที่จะนำความคิดทั่วไปจากกลุ่มมาประยุกต์เข้าไปในชีวิตประจำวันได้

8. กลุ่มจิตบำบัดรักษา (Group Psychotherapy) เป็นรูปหนึ่งของการแก้ไข โดยการพบปะพูดคุยกันในกลุ่มเล็ก ๆ ระหว่างคนไข้และผู้ให้การบำบัดรักษาติดต่อกันไปเป็น ระยะเวลายาวนาน โดยมีความมุ่งหมายที่จะให้สมาชิกในกลุ่ม เกิดความหยิ่งเห็นและเข้าใจ สาเหตุของการเกิดปัญหาทางสังคม อารมณ์และจิตใจ รวมทั้งมีความสามารถที่จะลดหรือแก้ปัญหา ดังกล่าวข้างต้น ได้

จากกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้ถึงแม้ว่าจะมีชื่อเรียกแตกต่างกันแต่ก็ไม่ได้มีความหมาย แยกออกจากกันอย่างเด็ดขาด ยังคงมุ่งให้สมาชิกทุกคนเกิดความร่วมมือ ร่วมใจกันมีปฏิสัมพันธ์กัน ภายในกลุ่ม เพื่อวัตถุประสงค์ของกลุ่มที่วางไว้

2.3 จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม

เบนเนท (Bennet. 1963 : 5 - 9) ได้สรุปจุดมุ่งหมายโดยทั่วไปของ กิจกรรมกลุ่มไว้ดังนี้

1. กิจกรรมกลุ่มได้เปิดโอกาสให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้ทางด้านการศึกษาอาชีพ สังคมและส่วนตัว จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น

1.1 การปฐมนิเทศนักเรียนที่เข้าใหม่ เพื่อให้เขาได้รับประโยชน์จาก โรงเรียนมากที่สุด

1.2 การได้มีโอกาสศึกษาถึงปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นกลุ่มและช่วยให้ได้รับประสบการณ์กลุ่มในชีวิตที่โรงเรียนของเขา อันจะช่วยให้กิจกรรมของ บุคคลและกลุ่มเป็นไปในแนวทางที่สังคมยอมรับ

1.3 การศึกษากลุ่มถึงเรื่องปัญหาของการเจริญเติบโต เพื่อรู้จักปรับตัว ให้สมกับวัยอย่างมีเหตุผล

1.4 การศึกษากลุ่มเพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อตนเอง พัฒนาความสนใจ ความสามารถ บุคลิกภาพ ลักษณะเด่นของตนเองและการปรับตัวทางสังคมและส่วนตัว

1.5 การศึกษากลุ่ม เพื่อหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่จะส่งเสริมการเรียนรู้

1.6 การศึกษากลุ่มถึงเรื่องชีวิตการทำงานและการปรับตัวต่ออาชีพ ความก้าวหน้าทางด้านอาชีพ

1.7 ช่วยกลุ่มให้เรียนรู้ที่จะสร้างโครงการและวางแผนอาชีพในระยะยาว ที่เหมาะสม

1.8 ช่วยกลุ่มให้เรียนรู้ที่จะสร้างโครงสร้างและวางแผนการศึกษาในระยะยาวที่เหมาะสม

1.9 ช่วยพัฒนามาตรฐาน ค่านิยมของบุคคล อันจะช่วยให้เขาสามารถเลือกประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ของชีวิตและพัฒนาปรัชญาของตนเองได้

2. กิจกรรมกลุ่มก่อให้เกิดผลทางการบำบัดรักษา จากการที่ได้ปลดปล่อยความตึงเครียดทางอารมณ์ ได้มีความเข้าใจและได้ข้อคิดจากปัญหาต่าง ๆ ของบุคคลมากขึ้น ทั้งศึกษาปัญหาของบุคคลที่คล้ายคลึงกัน ในบรรยากาศที่อ่อนโยนและนำมาแก้ไขปรับปรุงบุคลิกภาพและวิถีทางชีวิต กิจกรรมกลุ่มเปิดโอกาสให้บุคคลได้วินิจฉัยตนเองและผู้อื่น

3. กิจกรรมกลุ่มช่วยให้บุคคลบรรลุจุดมุ่งหมายของการแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ

4. กิจกรรมกลุ่มช่วยให้การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะกลุ่มช่วยให้เข้าใจภูมิหลังและลักษณะทั่วไปของปัญหาต่าง ๆ

ประนอม เดชชัย (2531 : 101 - 102) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่มไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ คือ ความเข้าใจตนเอง และเข้าใจบุคคลอื่นภายในกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้บุคคลปรับตัวเองเข้ากับบุคคลในกลุ่มได้ เกิดการเรียนรู้เรื่องของตนได้ดีขึ้น เช่น รู้ข้อบกพร่องของตนเอง หรือรู้ว่าตนเป็นอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลในกลุ่ม เกิดความเข้าใจบุคคลอื่นในกลุ่ม โดยที่สมาชิกในกลุ่มได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้และรู้จักซึ่งกันและกันได้ดี ทราบข้อดีและข้อเสีย ข้อบกพร่องทั้งของตนเอง และคนอื่น อันจะเป็นแนวทางให้เกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน คิดช่วยเหลือกัน ตลอดจนการปรับตัวเข้าหากันด้วย

2. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการการทำงานหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน ประสบการณ์ที่จัดในกิจกรรมกลุ่มจะช่วยให้สมาชิกได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกัน เพราะไม่มีมนุษย์คนใดอยู่คนเดียวได้โดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน การฝึกกิจกรรมกลุ่มในการเรียนการสอนจะช่วยฝึกให้บุคคลเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทำงานและร่วมมือกันแก้ปัญหา

3. เพื่อให้ผู้เรียนฝึกความรู้สึกทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมในระหว่างร่วมกิจกรรมกลุ่ม เช่น ฝึกความรู้สึกอดทน ฝึกการยอมรับความคิดเห็นของส่วนรวม เป็นต้น สิ่งที่ได้มาจากกิจกรรมกลุ่มเหล่านี้จะไปช่วยพัฒนาบุคคลและสังคมต่อไป

จากจุดมุ่งหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่มมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคคลมีโอกาสนั้นที่จะปรับปรุงแก้ไข เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติในด้านต่าง ๆ ตลอดจนสามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น ซึ่งจะทำให้สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.4 ขนาดของกลุ่ม

ขนาดของกลุ่มนั้นขึ้นอยู่กับจำนวนของสมาชิกภายในกลุ่ม เพราะจำนวนสมาชิกจะมีผลกระทบต่อสัมพันธภาพ การสื่อสาร และคุณภาพของปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม มีผู้ให้ความคิดเห็นในเรื่องขนาดของกลุ่ม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วัชร ฐะคำ (2523 : 87) กล่าวว่า กลุ่มที่จะมีประสิทธิภาพ ได้แก่ กลุ่มที่มีสมาชิกจำนวนตั้งแต่ 6 - 8 คน อาจอนุโลมให้ได้ถึง 10 คน ถ้าจำเป็น เพราะว่าหากมีสมาชิกจำนวนมากเกินไปขนาด กลุ่มจะแยกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ขึ้นมาเป็น 2 กลุ่มทันที

คมเพชร จิตรศุภกุล (2530 : 26) กล่าวว่าขนาดของกลุ่ม อาจจะเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง ในการพิจารณาธรรมชาติของปฏิสัมพันธ์ของกลุ่ม กลุ่มที่มีขนาดแตกต่างกันจะทำให้รูปแบบการปฏิสัมพันธ์แตกต่างกันไปด้วย ในกลุ่มที่มีสมาชิกมากเกินไปจนความจำเป็น สมาชิกจะต้องทำงานซ้ำซ้อนกัน บางคนคาดหวังว่าจะได้รับผลตอบแทนทั้งหมดในขณะที่คนอื่นรู้สึกคับข้องใจที่ไม่มีงานทำ ไม่มีโอกาสได้ใช้ทักษะที่ตนเองมีอยู่ ขนาดของกลุ่มจึงไม่ควรเกิน 15 คน จะใหญ่เท่าใด ย่อมขึ้นอยู่กับความจำเป็นของสถานการณ์ จุดมุ่งหมายของกลุ่ม แหล่งที่จะให้ความช่วยเหลือในกลุ่มและระดับวุฒิภาวะของบุคคลในกลุ่ม

สมพัทธ์ ยัญญะสิทธิ์ (2536 : 31) กล่าวว่าขนาดของกลุ่มมีความสัมพันธ์กับผลงานของกลุ่ม คือ ผลงานของกลุ่มปฏิบัติงาน (Task group) จะดีขึ้น ถ้ามีสมาชิกเพิ่มขึ้น แต่ผลดีนั้นจะอิ่มตัว ณ จุด ๆ หนึ่ง แม้ว่าจะมีสมาชิกเพิ่มมากขึ้นไปกว่านั้น ก็ไม่ทำให้ผลงานดีขึ้นอีกต่อไป แต่ตรงกันข้าม ผลงานจะลดต่ำลงมา

แม้ว่ากลุ่มใหญ่จะได้เปรียบกลุ่มน้อยในด้านความคิด ซึ่งมีมากมายหลายวิธีกว่า แต่กลุ่มใหญ่จะเสียเปรียบในด้านการควบคุมและการจูงใจ แต่ถ้าเป็นงานที่แบ่งกันทำได้กลุ่มใหญ่จะได้เปรียบกลุ่มน้อย เพราะมีคนช่วยงานมากกว่า

จากการที่มีผู้ให้ความคิดเห็นเรื่องขนาดของกลุ่มแตกต่างกันออกไป ก็พอจะสรุปได้ว่า กลุ่มที่ดีและมีคุณภาพนั้นควรมีขนาดเล็ก มีจำนวนสมาชิกไม่เกิน 15 คน เพราะสมาชิก

ทุกคนในกลุ่มมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด จึงส่งผลทำให้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่และนอกจากนี้ สมาชิกทุกคนจะได้มีเวลา มีโอกาสศึกษาให้ความสนใจกับกิจกรรม และการร่วมมือในการทำ งานอย่างมีประสิทธิภาพ

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความประสงค์ทำการทดลองกับกลุ่มทดลองที่ 1 ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย มีจำนวน 10 คน และกลุ่มทดลองที่ 2 ฐานความผิดลักทรัพย์ มีจำนวน 10 คน พร้อมกัน เนื่องจากการทดลองทั้ง 2 กลุ่มนี้จะใช้กิจกรรม กลุ่มเดียวกันในการทดลอง และเพื่อป้องกันปัญหาที่แทรกซ้อนเกิดขึ้นระหว่างการให้กิจกรรมกลุ่ม แต่ละกลุ่ม ถ้าแยกกันทดลองจะส่งผลให้จำนวนสมาชิกในกลุ่มมี 20 คน เกินจากขนาดกลุ่มที่เหมาะสมเล็กน้อย แต่เนื่องจากประการแรกเยาวชนในกลุ่มอยู่ร่วมกันตลอดเวลา มีความใกล้ชิด ประการที่ 2 ในการทำกิจกรรมกลุ่ม ผู้วิจัยมีการแบ่งกลุ่มย่อย และสับเปลี่ยนสมาชิกแต่ละกลุ่มย่อย ให้ทำงานร่วมกัน สร้างความใกล้ชิดมากขึ้น และประการที่ 3 คมเพชร จิตรศุภกุล (2530 : 6) กล่าวว่า กลุ่มจะใหญ่เท่าใดย่อมขึ้นอยู่กับความจำเป็นของสถานการณ์ จุดมุ่งหมายของกลุ่มแหล่งที่จะให้ความช่วยเหลือในกลุ่ม และระดับวุฒิภาวะของบุคคลในกลุ่ม จากเหตุผลดังกล่าวจึงไม่น่าจะส่งผลกระทบต่อสัมพันธภาพของเยาวชนในกลุ่ม หรือการแสดงความคิดเห็นของเยาวชน แต่อย่างใด

2.5 ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมกลุ่ม

ผกา บุญเรือง (2525 : 101) ได้เสนอขั้นตอนในการจัดกิจกรรมกลุ่มไว้ดังต่อไปนี้

1. ขั้นนำ คือ การปูพื้นฐานให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียน หรือการสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ที่จะตามมา
2. ขั้นกิจกรรม คือ การให้ผู้เรียนลงมือทำอะไรอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติตามกิจกรรมที่เตรียมไว้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรงที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ในภายหลัง
3. ขั้นอภิปรายและวิเคราะห์ คือ การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น หลังจากที่ได้ทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ในขั้นนี้ผู้ดำเนินการจะต้องเป็นผู้นำทางช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์พฤติกรรมต่าง ๆ และอภิปรายร่วมกัน จนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

4. **ขั้นประยุกต์ใช้และสรุป** เมื่อผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจตามที่ต้องการแล้ว ผู้ดำเนินการจะต้องช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดต่อไป ถึงการนำเอาการเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน เสร็จแล้วผู้ดำเนินการและผู้เรียนช่วยกันสรุปถึงการเรียนรู้ทั้งหมดที่เกิดขึ้น

สมพงษ์ จิตระดับ (2530 : 43 - 44) ได้เสนอขั้นตอนของกิจกรรมกลุ่มไว้ ดังต่อไปนี้ คือ

1. **ขั้นนำ** ได้แก่ การเริ่มบทเรียนที่น่าสนใจ การให้คำแนะนำภาคิภาคำสั่งต่าง ๆ การแบ่งกลุ่ม การรับมอบหมายงานที่กำหนดให้ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมในขั้นต่อไป เกิดความเข้าใจตรงกัน และสามารถดำเนินไปได้ด้วยดี และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาทบทวน และซักถามความเข้าใจด้วย

2. **ขั้นกิจกรรม** ได้แก่ การดำเนินบทบาท และหน้าที่หรือกิจกรรมตามที่ได้รับการมอบหมายการแยกย้ายตามกลุ่ม การเสนอความคิดเห็น การหาข้อสรุปคำตอบที่ต้องการ การเสนอผลงาน และการแสดงออก

3. **ขั้นอภิปราย** ได้แก่ การซักถาม การวิพากษ์วิจารณ์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ และการเสนอแนววิธีการต่าง ๆ

4. **ขั้นสรุปและการนำไปใช้** ได้แก่ การประมวลเนื้อหา กิจกรรม ประสบการณ์ และความคิดเห็น ใน 2 ลักษณะ คือ สรุปสิ่งที่เรียนรู้ทั้งหมดตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และเกิดความคิดรวบยอดเป็นหลักการแนวคิดที่ชัดเจน มีแนวทางข้อเสนอหลาย ๆ ด้านที่เป็นประโยชน์และสามารถปฏิบัติได้

ในเรื่องนี้ เยาวพา เดชะคุปต์ (2517 : 163 - 166) ได้แบ่งขั้นตอนการเรียนรู้ตามทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ออกเป็น 5 ระยะ ดังนี้ คือ

1. **ระยะตั้งจุดมุ่งหมาย** เป็นระยะแรกของการจัดกิจกรรมที่ผู้ดำเนินการได้ตั้งจุดมุ่งหมายของการทำกิจกรรมกลุ่ม เพื่อจัดกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการนั้นในขั้นนี้ ถือได้ว่า เป็นขั้นเตรียมการของผู้ดำเนินการ แต่ไม่ต้องนำไปกล่าวให้ผู้เรียนได้ทราบ ถ้าจะเริ่มนับขั้นในการดำเนินการกลุ่มแล้วจะเริ่มจากระยะการมีส่วนร่วมถือเป็นขั้นตอนแรก

2. **ระยะการมีส่วนร่วม** เป็นระยะที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมหรือค้นคว้าแสวงหาสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลของการเรียนรู้จะเกิดจากตัวผู้เรียนโดยตรง การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการทำกิจกรรม จะเป็นการมีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้าน คือ

2.1 การมีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย ได้แก่ การที่ผู้เรียนลงมือ ทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นหรือการค้นคว้าสืบสวนสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะต้องอาศัยการแสดงออก ทางกาย วาจา ในการสื่อความหมายกับผู้อื่น เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

2.2 การมีส่วนร่วมทางด้านจิตใจ คือ ความรู้สึก และอารมณ์ ต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งที่กระทำนั้น ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจะนำไปสู่การรับรู้ แนวคิด และการเรียนรู้ ทางด้านเนื้อหาเป็นอย่างดี และช่วยให้ผู้เรียนได้สามารถจดจำเนื้อหาได้นานอีกด้วย

2.3 การมีส่วนร่วมทางด้านปัญญาหรือสมอง คือ การที่ผู้เรียน เกิดการเห็นจริงหรือประจักษ์แจ้ง มีการค้นพบสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ และสร้างแนวความคิดจาก สิ่งที่ได้รับรู้นั้น ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาแนวความคิด และเหตุผลในการพิจารณาไตร่ตรอง ในการทำงาน การตัดสินใจ การวิเคราะห์ และสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

2.4 การมีส่วนร่วมทางสังคม คือ การมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นจะทำให้ เกิดปฏิสัมพันธ์มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ความเชื่อ ฯลฯ ซึ่งจะ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้เป็นไปอย่างกว้างขวาง และเกิดผลดีอีกด้วย

3. ระยะวิเคราะห์ เป็นระยะที่ผู้เรียนจะร่วมกันวิเคราะห์ประสบการณ์ การเรียนรู้ทันทีหลังจากที่ลงมือกระทำกิจกรรม จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวางสามารถ ประเมินความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มวิธีการเรียน ผลการเรียนรู้ ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียน รู้จักตนเองยิ่งขึ้น

4. ระยะสรุป และประยุกต์หลักการ เป็นระยะที่ผู้เรียนจะรวบรวมแนวคิดที่ตน ค้นพบ แนวคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น แล้วสรุปเป็นหลักการของตนเอง ซึ่ง ผู้เรียนสามารถนำหลักการนั้นไปประยุกต์ใช้ในอนาคตหรือประยุกต์ให้เข้ากับตนเอง ได้การ ประยุกต์นั้นจะทำได้ 2 ลักษณะ คือ

4.1 การประยุกต์เพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพหรือการพัฒนาตนเองให้ เหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น

4.2 การประยุกต์เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในอนาคต และเพื่อ ใช้ในการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นกว่าเดิม ตลอดจนช่วยในการคิดค้นและประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้น

5. ระยะประเมินผล โดยผู้เรียนจะเป็นผู้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง และของกลุ่มจากการอภิปรายให้ข้อเสนอแนะและติชม ร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ขั้นตอนการทำกิจกรรมกลุ่ม จะคล้ายคลึงกัน คือ ขั้นนำ ขั้นการทำกิจกรรมหรือขั้นการมีส่วนร่วม ขั้นการวิเคราะห์หรืออภิปราย ขั้นสรุปและการนำไปใช้ และขั้นการประเมินผล สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำกิจกรรมกลุ่มตามขั้นตอนของเยาวยา เดชะคุปต์ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการมีส่วนร่วม เป็นขั้นที่เยาวยชนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เยาวยชนแต่ละคนมีส่วนร่วมและมีบทบาทในการทำกิจกรรม โดยผู้วิจัยจะเป็นเพียงผู้แนะนำและสร้างบรรยากาศ ผลจากการเรียนรู้จะเกิดจากตัวเยาวยชนโดยตรง

ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ เป็นขั้นที่เยาวยชนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทัศนคติต่อการกระทำผิด และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้หลังจากร่วมกิจกรรม จะช่วยให้เยาวยชนมีความรู้ ความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการกระทำผิด

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป และประยุกต์หลักการ เป็นขั้นที่เยาวยชนจะรวบรวมความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ จากการแสดงกิจกรรม และแลกเปลี่ยนกันกับสมาชิกภายในกลุ่ม มาสรุปเป็นแนวทางของตนเองในการนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการกระทำผิดต่อไป

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล เป็นขั้นที่เยาวยชนประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง และกลุ่มเกี่ยวกับทัศนคติต่อการกระทำผิด จากการอภิปรายให้ข้อเสนอแนะ ดิชมร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มและนำไปปรับปรุงตนเองให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการกระทำผิด

2.6 เทคนิคที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มสามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดความสำเร็จได้โดยแต่ละวิธีการนี้จะถูกนำไปใช้แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม ตัวอย่างเทคนิคที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่

1) การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) เป็นการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือหัวข้อที่กลุ่มตัดสินใจร่วมกัน โดยสมาชิกจะได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างใดเป็นอิสระและอย่างเป็นธรรมชาติ (Morris. 1965 : 12) นอกจากนี้ ยังถือได้ว่าเป็นแกนของประชาธิปไตย เพราะมีส่วนส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนได้ฝึกตนเองให้เป็นผู้มีคุณสมบัติที่ดี เหมาะสมกับการเป็นสมาชิกในสังคมประชาธิปไตย การอภิปรายกลุ่มจะช่วยก่อให้เกิดความ

คิดสร้างสรรค์ในทางสังคม การมีสัมพันธภาพกันใหม่ การบูรณาการความคิด และความต้องการซึ่งกันและกัน (คมเพชร จิตรศุภกุล. 2521 : 6.66)

2) การแสดงบทบาทสมมติ (Role - playing) เป็นการจัดสถานการณ์เพื่อให้ผู้แสดงได้มีโอกาสแสดงออกตามธรรมชาติ โดยอาศัยบุคลิกภาพหรือเปิดโอกาสให้ผู้แสดงได้แสดงบุคลิกภาพของเขาอย่างอิสระ โดยผู้ในกลุ่มจะเป็นผู้เตรียมสถานการณ์ไว้ล่วงหน้า ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องการขัดแย้งระหว่างบุคคล หรือสถานการณ์การประชุม ในการแสดงผู้แสดงจะต้องใช้บทบาทและบุคลิกภาพของตนเองโดยไม่มีการซ้อมหรือเตรียมการมาก่อนเลย เพียงแต่ผู้ในกลุ่มจะให้ผู้แสดงได้ทราบจุดมุ่งหมายที่จำเป็นบางประการ หรือสถานการณ์ที่กำหนดไว้ ผู้แสดงอาจจะมีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ เวลาที่ใช้แสดงจะเป็นช่วงสั้น ๆ ภายหลังการแสดงจะมีการวิเคราะห์บทบาทโดยอาศัยการสังเกตและการอภิปรายของกลุ่ม (สุธีพันธุ์ กรลักษณ์. 2516 : 51 - 64)

3) เกมและสถานการณ์จำลอง (Game and Simulation) ทิศนา เทียมเสมอ (2515 : 137) ได้กล่าวถึงไว้ ดังนี้

3.1 เกม (Game) เป็นกิจกรรมที่สมาชิกต้องลงมือกระทำด้วยตนเอง ซึ่งผลจะออกมาในรูปการแพ้หรือชนะ โดยจะเน้นในเรื่องการตัดสินใจของผู้เล่นหรือสมาชิก ซึ่งจะขึ้นอยู่กับโครงสร้างหรือกติกาของเกม ได้แก่

3.1.1 กติกา เพื่อให้สมาชิกได้ทำกิจกรรมอย่างมีระเบียบเรียบร้อยบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการโดยไม่ต้องพะวงอยู่กับสิ่งนอกประเด็น

3.1.2 วิธีการ เป็นขั้นตอนของการเล่น ซึ่งจะมีผลต่อบรรยากาศของการเล่นเกม

3.1.3 จุดมุ่งหมายของเกม เป็นเป้าหมายที่ผู้ในกลุ่มต้องการให้สมาชิกได้บรรลุ

3.1.4 อารมณ์ การแสดงออกและการใช้ความคิดเป็นพฤติกรรมและความรู้สึกที่สมาชิกที่เล่นเกมได้แสดงออกและรับรู้ซึ่งกันและกัน

3.2 สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นการจัดสถานการณ์ให้คล้ายคลึงกับความเป็นจริง เพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้และสัมผัสความรู้สึกจริง ๆ ในสถานการณ์ที่จำลองขึ้น โดยต้องอาศัยกิจกรรมอื่นเป็นส่วนประกอบ เช่น เกมหรือบทบาทสมมติ

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่า เทคนิคที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม สามารถเลือกใช้ได้หลายวิธี เช่น การอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ เกม และ สถานการณ์จำลอง เป็นต้น สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถานการณ์จำลอง การอภิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง และเกมในการดำเนินกิจกรรม

2.7 คุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม

คมเพชร จัตรสุกุล (2530 : 15 - 19) ได้กล่าวถึงคุณค่าของกิจกรรมกลุ่มว่านอกเหนือจากความสำเร็จของกิจกรรมที่ทำแล้ว กิจกรรมกลุ่มยังมียุคค่าด้านอื่น ๆ อีก ได้แก่

1. คุณค่าในด้านพัฒนาการ (Developmental Values) เช่น การสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคล การสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม การพัฒนาทัศนคติ ความสนใจ ความสามารถ ตลอดจนความเจริญงอกงามด้านความรู้และทักษะ
2. คุณค่าด้านการวินิจฉัย (Diagnostic Values) สำหรับผู้นำกลุ่ม เมื่อมีการทำกิจกรรมกลุ่ม จะทำให้มีโอกาสที่จะสังเกตสมาชิกในกลุ่มแต่ละคน ทำให้เกิดความเข้าใจเป็นอย่างดีในตัวสมาชิกของกลุ่ม
3. คุณค่าด้านการบำบัด (Therapeutic Values) ในการรวมกลุ่มของบุคคลจะมีค่าต่อการบำบัดเป็นอย่างดี โรงพยาบาลและคลินิกจะนำวิธีการทางกลุ่มไปใช้รักษาคนไข้ โดยการบำบัดทางจิตวิทยากับคนไข้เป็นกลุ่ม (Group Psychotherapy) สำหรับในโรงเรียน ผู้เรียนที่มีปัญหาล้ายคลึงกัน อาจได้รับความช่วยเหลือโดยการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม (Group Counseling) แต่สำหรับผู้เรียนที่มีปัญหาเพียงเล็กน้อยจะได้รับประโยชน์จากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม เช่น การพัฒนานิสัยของตนเอง เป็นต้น
4. คุณค่าต่อโรงเรียนและชุมชน (Values to the School and Community) การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มจะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาตนเองในด้านทำให้บุคคลที่มีความสามารถ มีคุณค่า สร้างประโยชน์ให้แก่โรงเรียนและชุมชนได้

นอกจากนี้ คาร์ทไวท์ และแซนเดอร์ (สมพักตร์ ยัญญะสิทธิ์, 2536 : 128 - 129 ; อ้างอิงมาจาก Cartwright and Zender. n.d.) กล่าวถึง คุณค่าของกิจกรรมกลุ่มสามารถแบ่งออกเป็น 4 สาขาใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ

1. กิจกรรมกลุ่มกับการรวมกลุ่มในสังคม เช่น กลุ่มเพื่อสนับสนุนการค่ายพักแรม เป็นต้น โดยนำวิธีฝึกกลุ่มมาใช้ในการฝึกความเป็นผู้นำ ผู้ตาม เพื่อให้สมาชิกเข้าใจกระบวนการทำงานของกลุ่ม และช่วยในการเสริมสร้างทัศนคติและพฤติกรรมของสมาชิก ซึ่งความเข้าใจนี้ จะสามารถช่วยให้กลุ่มดำเนินการไปได้ด้วยดี

2. กิจกรรมกลุ่มในวงการแพทย์ เพื่อบำบัดผู้ป่วยทางจิต โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ทางจิตของ فروยด์ ซึ่งเขาเป็นผู้ริเริ่มนำกระบวนการกลุ่มไปใช้ในการทำจิตบำบัดหมู่ (Group Psychotherapy) แก่ผู้ป่วยทางจิตที่สถาบัน Tavistock ในประเทศอังกฤษ ต่อมาได้นำมาใช้กับบุคคลปกติ ในวงการต่าง ๆ เช่น วงการทหาร วงการธุรกิจและชุมชนต่าง ๆ

3. กิจกรรมกลุ่มในวงการบริหารถือว่ามีประโยชน์กับวงการการบริหารเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นเรื่องที่ต้องทำความเข้าใจกับการวางแผนงาน การประสานงานและมนุษยสัมพันธ์ ฯลฯ เนื่องจากผู้บริหารจะต้องทำงานเกี่ยวกับกลุ่มคนและบุคคลในวงกว้าง เมื่อมีการค้นคว้าเกี่ยวกับพลังกลุ่มขึ้นก็ได้มีผู้นำเอาผลการค้นคว้าไปใช้ในการบริหารงาน พัฒนาบุคลากรในวงการต่าง ๆ เกือบทุกสาขาอาชีพ

4. กิจกรรมกลุ่มในวงการศึกษ จากคำกล่าวที่ว่า เรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) ได้กลายมาเป็นหลักการสำคัญในการศึกษาที่เน้นการรวมกลุ่มเพื่อการเรียนรู้ การรวมกลุ่มเพื่อทำงาน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและการให้นักเรียนปกครองตนเอง กิจกรรมกลุ่มจะช่วยส่งเสริมผู้เรียนในการฝึกทักษะการทำงานร่วมกัน เช่น ความเป็นผู้นำผู้ตาม การเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม และทักษะในการมนุษยสัมพันธ์ที่ดีได้เป็นอย่างมาก

จากคุณค่าของกิจกรรมกลุ่มดังกล่าว สรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่มก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านทัศนคติ ความสนใจ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ทำให้เข้าใจตนเองและผู้อื่นสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ จากคุณค่าเหล่านี้จึงทำให้ทุกสาขา อาชีพสนใจที่จะนำกิจกรรมกลุ่มไปพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน องค์กรและชุมชนและนอกจากนี้ยังนำมาใช้ในการบำบัดทางจิตวิทยาอีกด้วย

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม

1. งานวิจัยในต่างประเทศ

✓ สำหรับงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ได้มีกิจกรรมกลุ่มในรูปแบบต่าง ๆ ที่มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ พัฒนาการเรียนการสอน สร้างเสริมคุณลักษณะต่าง ๆ แก่บุคคลอย่างได้ผล ยิ่งประโยชน์แก่การพัฒนาทรัพยากร มนุษย์และสังคมเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยได้รวบรวมในส่วนที่เกี่ยวข้องมาเสนอ ดังนี้

✓ เทรปปา และไฟรด์ (Treppa and Frike. 1972 : 466 - 468) ได้ฝึกกิจกรรมกลุ่มกับกลุ่มทดลอง จำนวน 11 คน และกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกเลย จำนวน 11 คน พบว่า กลุ่มที่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มมีการเปลี่ยนแปลงความเข้าใจในตนเองไปในทางที่ดีขึ้น ในด้านความสามารถในการควบคุมตนเอง คุณค่าของการมีชีวิตอยู่ การนับถือตนเอง การยอมรับตนเองและความเข้าใจในความเป็นมนุษย์ ความสามารถในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ และความคิดเกี่ยวกับคนในอุดมคติ

เบิร์คเฮาเซอร์ (Birkhauser. 1985 : 103) ศึกษาผลของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อทัศนคติของนักเรียนในชั้นเรียนระดับประถมศึกษา โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มนักเรียนเกรด 3, 4, 5 จำนวน 77 คน ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในชั้นเรียนตามปกติและนักเรียน 75 คน ซึ่งอยู่ในชั้นเรียนไม่เกิน 6 สัปดาห์ พบว่าทั้ง 2 กลุ่ม มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เดวิส (Davis. 1988 : 3263) ศึกษาผลการใช้ทักษะกระบวนการกลุ่มในการเรียนคณิตศาสตร์ หน่วยการแก้ปัญหา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และทัศนคติในการเรียนวิชาดังกล่าวของนักเรียนเกรด 7 จำนวน 104 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่าผลสัมฤทธิ์และทัศนคติในการเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในขณะเดียวกันก็พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันดีกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม

บอร์ดแมน (Boardman. 1988 : 1952) ศึกษาผลของการนำกระบวนการกลุ่มไปใช้ในโปรแกรมการเลิกบุหรี่ โดยมีอาสาสมัคร 67 คน เข้ารับการฝึกตามโปรแกรมนี้ ผลการศึกษาพบว่า เทคนิคกระบวนการกลุ่มช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของโปรแกรมดังกล่าว สังเกตได้จากอัตราผู้งดสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มผู้หญิง

2. งานวิจัยในประเทศ

สาริณี พงษ์เจริญไทย (2534 : 105) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ของนักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีคะแนนทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ด้านความรู้ ด้านความตั้งใจที่จะกระทำ และรวมทุกด้าน ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กิติกร ตรัสกุล (2536 : 57 - 58) ได้ศึกษาผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อวิชาชีพนาฏศิลป์ของนักเรียนนาฏศิลป์ ชั้นกลางปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีต่อทัศนคติต่อวิชาชีพนาฏศิลป์ที่ดีขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีทัศนคติต่อวิชาชีพนาฏศิลป์ดีกว่านักเรียนที่ได้รับการให้ข้อเสนอแนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทัศนีย์ เจริญเลิศ (2538 : 53) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชาณุวิทยา อำเภอลำลูกขัน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษดีขึ้นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีทัศนคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษดีกว่านักเรียนที่ได้รับการให้ข้อเสนอแนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อาคม หงษ์ทอง (2539 : 65 - 68) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความมั่นใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนบ้านแบนชะโด เขตมันบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่า ภายหลังจากการทดลอง นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีความมั่นใจมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่สนับสนุนว่า กลุ่มประเภทต่าง ๆ ที่รวมเรียกว่ากิจกรรมกลุ่มนั้นสามารถพัฒนาความคิดความเข้าใจและพฤติกรรมของบุคคลได้ เช่น ความมั่นใจ อัตมโนทัศน์ ความเข้าใจ ทัศนคติ เป็นต้น โดยใช้กิจกรรมอยู่ในลักษณะของการอภิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง การเล่นเกม การใช้สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ

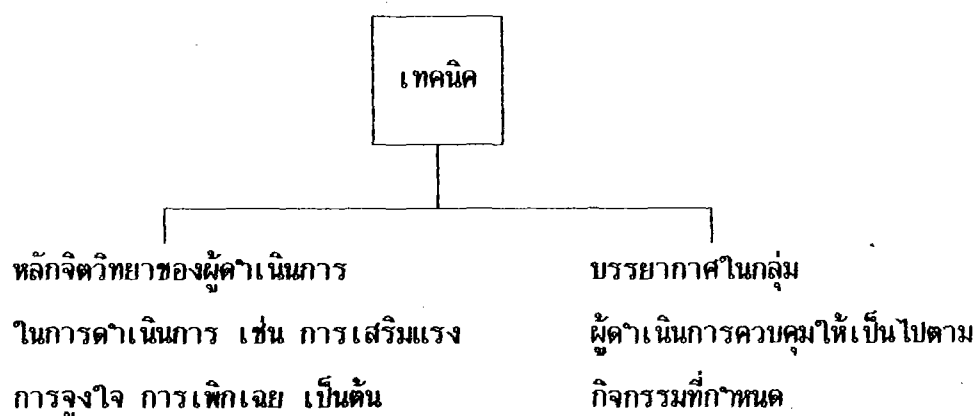
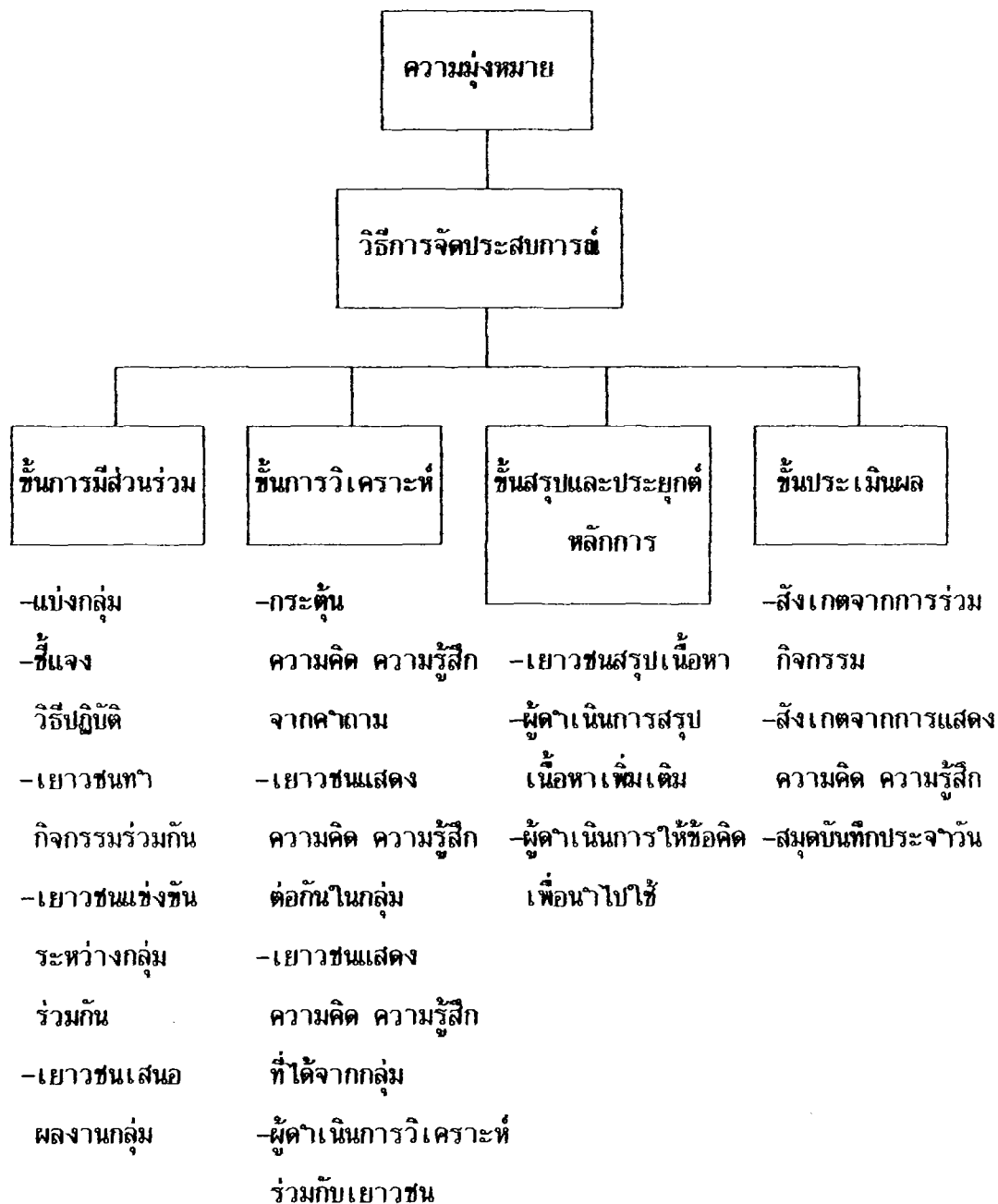
ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการร่วมกิจกรรม วางแผนงาน และร่วมมือการแก้ปัญหาต่าง ๆ จะทำให้เกิดการพัฒนาในตัวบุคคล และกลุ่มตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

2.9 กิจกรรมกลุ่มกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการกระทำผิด

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่ากิจกรรมกลุ่มนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติในด้านต่าง ๆ ได้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดมากำหนดเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการกระทำผิด ในงานวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมในแต่ละครั้ง จะต้องมีความหลากหลายแตกต่างกันไป เพื่อให้เยาวชนเกิดความเบื่อหน่าย
2. กิจกรรมที่จัด จะต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อหาเกี่ยวกับทัศนคติต่อการกระทำผิดทั้งในด้านความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม
3. กิจกรรมที่จัดขึ้น จะเริ่มจากกิจกรรมที่กระตุ้นทางด้านความคิด ความรู้สึกที่ละน้อยค่อย ๆ เป็นค่อย ๆ ไป เนื่องจากเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด มีอารมณ์และความรู้สึกที่รุนแรงอาจจะก่อให้เกิดการต่อต้านในการทำกิจกรรมกลุ่มได้
4. ผู้วิจัยจะต้องสร้างบรรยากาศที่ดีในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
5. ในการแสดงความคิด ความรู้สึก และแสดงพฤติกรรมของเยาวชน ถ้าเป็นไปได้ในทางที่ถูกต้อง ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรง ด้วยคำชมเชย และการปรบมือ ถ้าเยาวชนแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง ผู้วิจัยจะให้การเพิกเฉย คือไม่กล่าวโทษ หรือลงโทษใด ๆ ในพฤติกรรมนั้น
6. ผู้วิจัยจะต้องรวบรวมความคิด ความรู้สึกของเยาวชนโยนให้เข้าสู่จุดมุ่งหมายของกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อให้เยาวชนได้นำไปใช้ได้ถูกต้อง
7. กิจกรรมที่จัดจะต้องให้เยาวชนทุกคนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง
8. ผู้วิจัยจะต้องให้ความสนใจกับความคิด ความรู้สึก และผลงานที่เยาวชนได้ร่วมกันทำในการปฏิบัติกิจกรรม

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดจากขั้นตอนการทำกิจกรรมกลุ่มของเยาวยา เดชะคุปต์ (2517 : 163 - 166) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด และหลักจิตวิทยา มาดัดแปลงเป็นกระบวนการการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการกระทำผิดดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 3 กระบวนการการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการกระทำผิด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเยาวชนหญิงอายุ 16 - 18 ปี ที่กระทำผิดซ้ำครั้งที่ 2 จำนวน 42 คน ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเยาวชนหญิงอายุ 16 - 18 ปี ที่กระทำผิดซ้ำครั้งที่ 2 ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และฐานความผิดลักทรัพย์ จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 2 ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี โดยมีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากการเลือกโดยเจาะจง (Purposive Sampling) มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้วิจัยคัดเลือกเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ 2 ครั้ง แบบเจาะจงตามจำนวนเยาวชนที่มีอยู่ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี จากการสำรวจในวันที่ 6 ตุลาคม 2540 จากตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 แสดงจำนวนเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ แต่ละฐานความผิดในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี วันที่ 6 ตุลาคม 2540

ฐานความผิด	ผิดซ้ำ 2 ครั้ง	ผิดซ้ำ 3 ครั้ง	ผิดซ้ำ 4 ครั้ง
1. ครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย	12 คน	5 คน	1 คน
2. ลักทรัพย์	10 คน	-	-
3. ยาบ้า	10 คน	4 คน	-
4. สำนะเหย	8 คน	1 คน	-
5. ชิงทรัพย์	2 คน	1 คน	-
รวม	42 คน	11 คน	1 คน

2.2 ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จากจำนวนฐานความผิดที่มีจำนวนเยาวชนที่เท่ากันมีเพียงพอที่จะทำกิจกรรมกลุ่ม และเยาวชนที่ได้รับการคัดเลือกนั้นจะต้องอยู่ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี จนกว่าจะทำการทดลองเสร็จ ซึ่งผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.2.1 ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย ทำผิดซ้ำ 2 ครั้ง จากจำนวน 12 คน จะได้รับการปล่อยตัวอีก 2 คน เหลือ 10 คน นำมาเป็นกลุ่มทดลองที่ 1

2.2.2 ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ฐานความผิดลักทรัพย์ ทำผิดซ้ำ 2 ครั้ง จำนวน 10 คน สามารถนำมาทดลองได้หมด จึงนำมาเป็นกลุ่มทดลองที่ 2

สำหรับฐานความผิดอื่น เยาวชนจะได้รับการปล่อยตัวจึงไม่เพียงพอที่จะทำการทดลองจนจบการทดลองได้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มเพื่อเปลี่ยนทัศนคติต่อการกระทำผิด
2. แบบสอบถามทัศนคติต่อการกระทำผิด

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มเพื่อเปลี่ยนทัศนคติต่อการกระทำผิด มีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มและทัศนคติต่อการกระทำผิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1.2 สร้างโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1.3 นำโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์ไสกา และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์ไสกา ตรวจสอบความสอดคล้องในเรื่องเนื้อหา วิธีดำเนินการกิจกรรม อุปกรณ์ และการประเมินผล

1.4 นำโปรแกรมที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับเยาวชน ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 22 คน เพื่อศึกษาข้อบกพร่องเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ระยะเวลาที่ใช้แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงโปรแกรมให้เหมาะสม เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

ในการทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มกับกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยทดลองเป็นจำนวน 14 ครั้ง เป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ทั้งกลุ่มทดลองที่ 1 และ 2 ทดลองพร้อมกันในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 10.00 น. - 10.50 น.

2. แบบทดสอบวัดทัศนคติต่อการกระทำผิด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีลำดับชั้นในการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ และการกระทำผิด

2.2 ศึกษาแบบสอบถามทัศนคติ

แล้วสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับความมุ่งหมาย และเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ซึ่งข้อคำถามในแบบสอบถามจะครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับทัศนคติต่อการกระทำผิดตามนิยามศัพท์เฉพาะ 3 ด้าน คือ ด้านความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของเยาวชนที่มีต่อการกระทำผิด โดยใช้แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แต่ละข้อจะมีคำตอบ 4 ระดับ จำนวน 67 ข้อ

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมตรวจเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 57 ข้อ แล้วไปทดลองใช้กับเยาวชนในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 22 คน

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อ 2.4 มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับคะแนนรวมเท่ากับ .2072 - .7505

2.6 คัดเลือกข้อคำถามในข้อ 2.5 ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป จำนวน 45 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach เท่ากับ .8522

ตัวอย่างแบบสอบถามทัศนคติต่อการกระทำผิด

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อการกระทำผิด

1. แบบสอบถามทัศนคติต่อการกระทำผิดเป็นแบบวัดความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของเยาวชนที่มีต่อการกระทำผิดของเยาวชน คำตอบของเยาวชนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาในครั้งนี้ คำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ และแบบสอบถามทัศนคตินี้ไม่มีผลต่อรูปคดีและการดำเนินการของศาลแต่อย่างใด ขอให้เยาวชนตอบให้ตรงกับความคิด ความรู้สึก และการกระทำของเยาวชนมากที่สุด

2. แบบสอบถามทัศนคติฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

ก. ด้านความคิด

คำชี้แจง กรุณาขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของเยาวชนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นตรงความคิดของเยาวชนมากที่สุด

เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนั้นตรงความคิดของเยาวชนมาก

ไม่เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงความคิดของเยาวชนมาก

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงความคิดของเยาวชนมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0	คนที่กระทำความผิดเป็นคนที่สังคมรังเกียจ				

ข. ด้านความรู้สึก

คำชี้แจง กรุณาขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือ ซึ่งตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของเยาวชนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของ เยาวชนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของ เยาวชนมาก
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของ เยาวชนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของ เยาวชนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
0	ฉันเสียใจเมื่อถูกจับกุม				

ค. ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม

คำชี้แจง กรุณาขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือ ซึ่งตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้นในอนาคตของเยาวชนในการกระทำผิด โดยมีเกณฑ์ดังนี้

เป็นประจำ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของเยาวชนเป็นประจำ
เกือบทุกครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของเยาวชนแต่ไม่ทุกครั้ง
น้อยครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของเยาวชนน้อยครั้งมาก
น้อยครั้งที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของเยาวชนน้อยครั้งที่สุดจนเกือบจะไม่เกิดขึ้นเลย

ข้อที่	ข้อความ	เป็น ประจำ	เกือบ ทุกครั้ง	น้อยครั้ง	น้อยครั้ง ที่สุด
0	ฉันพร้อมที่จะทำความผิดเมื่อเพื่อนชวน				

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ถ้าเป็นข้อความทางบวกให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มากที่สุด	เป็นประจำ	ให้ 1 คะแนน
เห็นด้วย	มาก	เกือบทุกครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	น้อย	น้อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	น้อยที่สุด	น้อยครั้งที่สุด	ให้ 4 คะแนน

ถ้าเป็นข้อความทางลบให้คะแนนตรงกันข้ามกับข้อความทางบวก

วิธีดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงทดลองโดยดำเนินการวิจัยแบบ Randomized Two Groups Pretest-Posttest Design ซึ่งมีแบบแผนการทดลอง ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 4 แบบแผนการทดลองแบบ Randomized Two Group Pretest Posttest Design

กำหนดเข้ากลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
E ₁	T ₁ E ₁	X	T ₂ E ₁
E ₂	T ₁ E ₂	X	T ₂ E ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

E₁ แทน กลุ่มทดลองที่ 1

E₂ แทน กลุ่มทดลองที่ 2

T₁E₁ แทน ทดสอบก่อนในกลุ่มทดลองที่ 1

T₁E₂ แทน ทดสอบก่อนในกลุ่มทดลองที่ 2

X แทน การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

T₂E₁ แทน ทดสอบหลังในกลุ่มทดลองที่ 1

T₂E₂ แทน ทดสอบหลังในกลุ่มทดลองที่ 2

2. วิธีดำเนินการทดลอง

2.1 ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้เยาวชนในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อการกระทำผิด เพื่อบันทึกเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

2.2 ระยะทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง 7 สัปดาห์ดังนี้

กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ทดลองทั้ง 2 กลุ่มพร้อมกัน โดย
การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มในด้านความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม จำนวน
14 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 10.00 -
10.50 น.

ตาราง 5 แสดงวัน เวลาที่เข้าไปทำกิจกรรมกลุ่มที่ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง 7 สัปดาห์ ใน
สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปรานี

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัน/วันที่เข้าไปทำกิจกรรม		เวลา
1	ปฐมนิเทศ	วันจันทร์	19 ม.ค. 41	10.00 - 11.00 น.
2	เปลี่ยนฐาน	วันพฤหัสบดี	22 ม.ค. 41	10.00 - 11.00 น.
3	พจันไปด้วย	วันอังคาร	27 ม.ค. 41	10.00 - 11.00 น.
4	เหยื่อของฉันท	วันพฤหัสบดี	29 ม.ค. 41	10.00 - 11.00 น.
5	ภาพที่มีคำตอบ	วันอังคาร	3 ก.พ. 41	10.00 - 11.00 น.
6	พยานปากเอก	วันพฤหัสบดี	5 ก.พ. 41	10.00 - 11.00 น.
7	เมื่อฉันทำผิด	วันอังคาร	10 ก.พ. 41	10.00 - 11.00 น.
8	ตัวจริง...เสียงจริง	วันพฤหัสบดี	12 ก.พ. 41	10.00 - 11.00 น.
9	รณรงค์ด้านความผิด	วันอังคาร	17 ก.พ. 41	10.00 - 11.00 น.
10	ประติมากรรม Just Say No	วันพฤหัสบดี	19 ก.พ. 41	10.00 - 11.00 น.
11	ขอสัญญาว่า	วันอังคาร	24 ก.พ. 41	10.00 - 11.00 น.
12	ทำดีไว้...ได้ดี	วันพฤหัสบดี	26 ก.พ. 41	10.00 - 11.00 น.
13	เลิกแล้วค่ะ	วันอังคาร	3 มี.ค. 41	10.00 - 11.00 น.
14	ปัจฉิมนิเทศ	วันพฤหัสบดี	5 มี.ค. 41	10.00 - 11.00 น.

2.3 ระยะหลังทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลองผู้วิจัยให้เยาวชนตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อการกระทำผิดอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับก่อนการทดลอง (Pretest) เพื่อบันทึกเป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

2.4 นำคะแนนจากการตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อการกระทำผิดทั้งก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขายก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. เปรียบเทียบทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำฐานความผิดลักทรัพย์ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย กับเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำคดีลักทรัพย์ ที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 หาค่ามัธยฐาน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 139)
 - 1.2 ค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 141)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบเป็นรายข้อ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน Pearson Product Moment Correlation (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 144 - 145)
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 125 - 126)

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบคะแนนทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำก่อนและหลังการทดลองภายในกลุ่ม โดยใช้การทดสอบของ วิลคอกซัน (The Wilcoxon's Matched Pairs Signed - Ranks Test) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 91 - 97)

3.2 เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้การทดสอบของ แมนวิทนีย์ (The Mann - Whitney U Test) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2538 : 120 - 128)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลอง และการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
Mdn	แทน	ค่ามัธยฐานของกลุ่มตัวอย่าง
Q.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ของกลุ่มตัวอย่าง
Mdn(diff)	แทน	ค่าความแตกต่างของค่ามัธยฐานของกลุ่มตัวอย่าง
Q.D.(diff)	แทน	ค่าความแตกต่างของค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ของกลุ่มตัวอย่าง
$\leq R_1$	แทน	ผลรวมของอันดับที่ได้จากกลุ่มทดลองที่ 1
$\leq R_2$	แทน	ผลรวมของอันดับที่ได้จากกลุ่มทดลองที่ 2
U	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบของแมน-วิทนีย์
T	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบของวิลคอกซัน

ผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการศึกษาดังลำดับดังนี้

1. เปรียบเทียบทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำในกลุ่มทดลองที่ 1

ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย ก่อนและหลังการทดลอง ดังตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ กลุ่มทดลองที่ 1
ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย ก่อนและหลังการทดลอง

การทดสอบ	N	Mdn	Q.D.	T
ก่อนการทดลอง	10	149.50	3.88	0**
หลังการทดลอง	10	136.00	6.00	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($T_{\alpha .01, 10} = 5$)

จากตาราง 6 พบว่า หลังการทดลองเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำในกลุ่มทดลองที่ 1 ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลงมากกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า เยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลง หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1

2. เปรียบเทียบทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ กลุ่มทดลองที่ 2
ฐานความผิดลักทรัพย์ ก่อนและหลังการทดลอง ดังตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ กลุ่มทดลองที่ 2
ฐานความผิดลักทรัพย์ ก่อนและหลังการทดลอง

การทดสอบ	N	Mdn	Q.D.	T
ก่อนการทดลอง	10	150.50	3.60	0**
หลังการทดลอง	10	137.00	7.50	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($T_{\alpha .10, 10} = 5$)

จากตาราง 7 พบว่า หลังการทดลองเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำในกลุ่มทดลองที่ 2
ฐานความผิดลักทรัพย์ มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลงมากกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดลักทรัพย์ มีทัศนคติต่อการ
กระทำผิดลดลง หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2

3. เปรียบเทียบผลต่างของทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ก่อนและหลังการทดลองของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ กลุ่มทดลองที่ 1 ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย และกลุ่มทดลองที่ 2 ฐานความผิดลักทรัพย์ที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ดังตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบผลต่างของทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ กลุ่มทดลองที่ 1 ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย และกลุ่มทดลองที่ 2 ฐานความผิดลักทรัพย์ที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

การทดสอบ	N	Mdn(diff)	Q.D.(diff)	U
ก่อนการทดลอง	10	13.50	2.75	38.5
หลังการทดลอง	10	14.00	5.63	

จากตาราง 8 พบว่า หลังการทดลองเยาวชนกระทำผิดซ้ำ กลุ่มทดลองที่ 1 ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย และกลุ่มทดลองที่ 2 ฐานความผิดลักทรัพย์ที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีทัศนคติต่อการกระทำผิดไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 3

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดลักทรัพย์ ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย กับเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดลักทรัพย์ ที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลงหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดลักทรัพย์ มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลงหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย และเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดลักทรัพย์ ที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีทัศนคติต่อการกระทำผิดไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเยาวชนหญิงอายุ 16 - 18 ปี ที่กระทำผิดซ้ำครั้งที่ 2 จำนวน 42 คน ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเยาวชนหญิงอายุ 16 - 18 ปี ที่กระทำผิดซ้ำครั้งที่ 2 ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 2 ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มเพื่อเปลี่ยนทัศนคติต่อการกระทำผิด
2. แบบสอบถามทัศนคติต่อการกระทำผิด

การดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้เป็นการทดลองแบบ Randomized Two Groups Pretest-Posttest Design ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำคะแนนจากการตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อการกระทำผิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในขั้นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

2. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองที่ 1 และ 2 พร้อมกันตามโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มเพื่อเปลี่ยนทัศนคติต่อการกระทำผิด เป็นเวลา 14 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ในวันอังคารและพฤหัสบดี เวลา 10.00 - 10.50 น. ตั้งแต่วันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2541 ถึงวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2541

3. หลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยให้เยาวชนตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อการกระทำผิดอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันก่อนการทดลอง เพื่อบันทึกเป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้า สรุปได้ดังนี้

1. เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดลักทรัพย์ มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย และ เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดลักทรัพย์ ที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลง ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าเรื่อง ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่าเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลงหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ผลการวิจัย พบว่า

เยาวชนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่กระทำผิดซ้ำฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย ที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ปรากฏผลตามตาราง 6

และจากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่าเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำฐานความผิดลักทรัพย์มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลงหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ผลการวิจัย พบว่า

เยาวชนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดลักทรัพย์ ที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ปรากฏผลตามตาราง 7

จากผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมกลุ่มสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการกระทำผิดได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย กธิการ ตรีสกุล (2536 : 57 - 58) พบว่า นักเรียนนาฏศิลป์ ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ ที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีทัศนคติต่อวิชาชีพนาฏศิลป์ดีกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีทัศนคติต่อวิชาชีพนาฏศิลป์ดีกว่านักเรียนที่ได้รับการให้ข้อเสนออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ พัชรี วรกวิน (2522 : 149 - 150) ที่กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มมีผลในด้านทัศนคติต่อตนเอง การได้เข้าร่วมกลุ่ม เป็นการแสดงถึงการยอมรับจากกลุ่ม ทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง และรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า นอกจากนี้กลุ่มยังมีผลต่อทัศนคติต่อผู้อื่น เมื่อรวมกลุ่มสมาชิกจะต้องพยายามทำความเข้าใจสมาชิกอื่น ๆ ในกลุ่มด้วย ซึ่งมีผลต่อการให้ความร่วมมือในการทำงานของกลุ่ม หากได้รับการยอมรับจากสมาชิก จะเกิดความรู้สึกว่าสมาชิกหวังดีต่อตน เกิดความรู้สึกอบอุ่นจากการยอมรับ ทำให้สมาชิกแต่ละคนมีทัศนคติที่ดีต่อกัน จะร่วมมือ และสามัคคีกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของ คมเพชร ฉัตรสุกกุล

(2530 : 15 - 19) ได้กล่าวถึง กิจกรรมกลุ่มนั้นให้คุณค่าในด้านการพัฒนาทัศนคติ ความสนใจ ความสามารถ ตลอดจนความเจริญงอกงามด้านความรู้และทักษะ/ ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมกลุ่มเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการกระทำผิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถ เปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการกระทำผิดให้เกิดขึ้นกับเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำได้ทั้ง 2 กลุ่มทดลอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

1.1 การจัดกิจกรรมในลักษณะกิจกรรมกลุ่มที่ผู้วิจัยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้เยาวชนในแต่ละครั้งจะมีเนื้อหา และกิจกรรมที่แตกต่างกันไป ได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง เกม และการใช้สถานการณ์จำลอง ซึ่งวิธีการเหล่านี้จะช่วยให้เยาวชนวิเคราะห์ ความรู้สึกนึกคิด ได้มีการอภิปรายเพื่อสร้างความเข้าใจ และฝึกฝนหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน เยาวชนจึงมีความกระตือรือร้น ให้ความสนใจ ไม่เบื่อง่ายในการเข้าร่วมกิจกรรม

1.2 มีการจัดกิจกรรมกลุ่มดำเนินเป็นขั้นตอนตามลำดับ 4 ขั้น คือ ขั้นการมีส่วนร่วม ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสรุป และประยุกต์หลักการ และขั้นประเมินผล ทำให้เยาวชนได้คิด วิเคราะห์ที่แสดงความรู้สึกอย่างมีระบบ แบบแผน การเรียนรู้จึงมีประสิทธิภาพ

1.3 ผู้วิจัยได้สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเยาวชน ทำให้เยาวชนเกิดความไว้วางใจ กล้าที่จะเปิดเผยความจริง ส่งผลให้ผู้วิจัยแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการกระทำผิดได้ อย่างรวดเร็ว

1.4 กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ เป็นเยาวชนที่กระทำผิดในสถานฝึกและอบรมเด็ก และเยาวชนหญิงบ้านปรานี เยาวชนเหล่านี้ต้องการที่จะแสดงความคิด ความรู้สึก ให้กับเพื่อน และคนในสังคมยอมรับ ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้มุ่งเปลี่ยนแปลงทัศนคติของเยาวชน ผู้วิจัยจึงเปิด โอกาสให้เยาวชนได้แสดงความคิด ความรู้สึกอย่างเต็มที่ ผู้วิจัยยอมรับและฟังความคิดของ เยาวชน ถ้าเป็นความคิด ความรู้สึกที่ไม่ถูกต้อง ผู้วิจัยจะพยายามแสดงความคิดที่ดี หาแนวทาง ใหม่เสนอให้กับเยาวชนให้นำไปคิด ว่าสิ่งไหนดีหรือไม่ดีอย่างไร แต่ถ้าวการแสดงออกของ เยาวชนเป็นไปในทางที่ถูกต้อง ผู้วิจัยจะส่งเสริมและให้คำชมเชย ทำให้เยาวชนเกิด ความภาคภูมิใจ และมีกำลังใจที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้อง

1.5 จากการสอบถามเยาวชน กิจกรรมที่เยาวชนชอบมากที่สุดในการร่วม กิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ กิจกรรมขอสัญญาว่า ซึ่งในครั้งนั้นเยาวชนทุกคนได้ทั้งความผินทึ่งหมดลงใน ถึงขยะ พร้อมกับทำสัญญากับตัวเองว่าจะไม่หันกลับไปกระทำผิดอีก ผู้วิจัยจึงคาดว่ากิจกรรมนี้

เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นความรู้สึกเยาวชน และสร้างกำลังใจให้เกิดขึ้นมากที่สุด เหมือนเป็นสัญญาณมาร่วมกับเพื่อน ๆ ทุกคน จึงส่งผลให้เยาวชนประทับใจ และเป็นเครื่องเตือนใจที่ดีก่อนที่เยาวชนจะคิดกลับมาก่อทำผิดซ้ำ

1.6 ในการทบทวนครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากหัวหน้าและเจ้าหน้าที่สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี เป็นอย่างดี ในการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับอุปกรณ์ สถานที่และข้อมูลเกี่ยวกับเยาวชน ทำให้การทำกิจกรรมกลุ่มเป็นไปอย่างราบรื่น

1.7 เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ มีทัศนคติที่ต่อการกระทำผิด เนื่องจากเยาวชนส่วนใหญ่กระทำผิดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดการยั้งคิดต้องการทำตามเพื่อน และเพื่อประจบบิดามารดา ไม่ได้กระทำผิดโดยเป็นนิสัย เมื่อเยาวชนได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อเปลี่ยนทัศนคติต่อการกระทำผิดแล้ว ทัศนคติของเยาวชนจึงสามารถเปลี่ยนแปลงได้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการกระทำผิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทำให้เยาวชนในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลงได้ และมีแนวโน้มที่จะไม่หันกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

2. จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 เยาวชนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่กระทำผิดซ้ำฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย และเยาวชนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่กระทำซ้ำฐานความผิดลักทรัพย์ ที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลงไม่แตกต่าง ผลการวิจัย พบว่า

เยาวชนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย และเยาวชนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดลักทรัพย์ ที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลงไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ปรากฏผลตามตาราง 8 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิพร คล้ายพันธ์ (2538 : 59 - 60) พบว่า นักเรียนที่มีเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ต่ำ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ต่ำ เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และนักเรียนที่มีเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ต่ำ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ปานกลาง เป็นกลุ่มทดลองที่ 2 ที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ดีขึ้นไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่มเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการกระทำผิดสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนลดลง ไม่ว่าเยาวชนจะมีความผิดในฐานความผิดใดก็ตาม

ดังนั้นในการทดลองครั้งนี้ มีกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันในด้านฐานความผิด ซึ่งกลุ่มทดลองที่ 1 ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย และเยาวชนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดลักทรัพย์ และผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมกลุ่มสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลงทั้งสองกลุ่ม และทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลงในระดับที่ใกล้เคียงกันมาก จึงทำให้ทัศนคติต่อการกระทำผิดของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะ

2.1 ผู้วิจัยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มไปด้วยกันโดยใช้โปรแกรมเดียวกัน ในวัน เวลา และสถานที่เดียวกัน จึงทำให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปในทิศทางที่ใกล้เคียงกัน

2.2 กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะคล้ายคลึงกันในด้านอายุ เพศ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก ที่ใกล้เคียงกัน และกลุ่มตัวอย่าง เป็นเยาวชนมีอายุอยู่ในเกณฑ์วัยรุ่น เพื่อนสมาชิกที่ร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม จึงมีอิทธิพลต่อความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของเยาวชนให้ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

2.3 เยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่จะมีบุคลิกภาพ และภูมิหลังคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ เยาวชนที่กระทำผิดไม่ว่าจะเป็นฐานความผิดใดก็ตาม จะมาจากครอบครัวที่แตกแยก บิดามารดาเลิกร้างกัน บิดามารดาไม่เข้าในการเลี้ยงดูเยาวชน มีการลงโทษที่รุนแรง ส่งผลโดยตรงกับบุคลิกภาพของเยาวชน เยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่จะมีอารมณ์แปรปรวนและรุนแรง มีพฤติกรรมที่กล้าเสี่ยงมีความก้าวร้าว ดังนั้นเมื่อเยาวชนมีบุคลิกภาพและภูมิหลังที่คล้ายคลึงกัน เยาวชนที่กระทำผิดในฐานความผิดต่างกันจึง ไม่ส่งผลให้ทัศนคติแตกต่างกันด้วย

2.4 กลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มกับผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน เยาวชนทั้งสองกลุ่มจึงกล้าที่จะเปิดเผยความรู้สึก ความคิด ที่แท้จริงออกมา รวมทั้งให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม และเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มในครั้งนี้เป็นอย่างดี ส่งผลให้เกิดความคิด ความรู้สึก และแนว โน้มต่อการกระทำผิด ไม่แตกต่างกัน

หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองทั้ง 14 ครั้งแล้ว ผู้วิจัยและเยาวชนร่วมกันจัดนิทรรศการ "เลิกแล้วค่ะ" เพื่อเป็นการนำเสนองานวิจัย และผลงานของเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มต่อศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ในงานนิทรรศการประกอบด้วย การจัดแสดงผลงานจำนวน 10 บอร์ด และมีการแสดงร้องเพลงประกอบลีลาของเยาวชน จำนวน 3 ชุด ได้แก่ เพลงทาดี้ โอ้โฮ... ได้ดี เพลงเธอผู้แม่แพ้ และเพลงจับมือกันไว้ งานนี้ได้รับเกียรติ

จากท่านผู้พิพากษาสมทบ เจ้าหน้าที่ ผู้ควบคุมสถานฝึกและอบรมเยาวชนหญิงบ้านปรานี รวมทั้ง ประธานและคณะกรรมการควบคุมงานวิจัยเล่มนี้ มาร่วมงานกันอย่างมากมาย บรรยากาศในงานเป็นไปด้วยความสุข สนุกสนาน เป็นกันเอง สร้างความประทับใจให้กับท่านผู้มีเกียรติที่มาร่วมงาน รวมทั้งผู้วิจัยและเยาวชนทุกคน จากการสัมภาษณ์เยาวชน พบว่า การจัดนิทรรศการในครั้งนี้ได้ผลเกินคาด เยาวชนภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง มีความสุข และตื่นตัวกับงานอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดนิทรรศการ ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง ผู้มีเกียรติที่มาร่วมงานยอมรับในความสามารถ และให้โอกาสเยาวชนกลับตัวเป็นคนดี นอกจากนี้ยังตอบแทนและคำชมเชยที่ได้จากท่านผู้มีเกียรติส่งผลในทางที่ดีต่อทัศนคติของเยาวชนโดยตรง เยาวชนเห็นคุณค่าของการทำในสิ่งที่ดี นับว่านิทรรศการ "เลิกแล้วค่ะ" เป็นตัวกระตุ้นให้เยาวชนได้คิด ได้เห็นความแตกต่างผลของการกระทำผิดกับการกระทำในสิ่งที่ดี ทำให้เยาวชนไม่คิดที่จะหันกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก และผู้วิจัยถือว่าเป็นการประเมินผล ติดตามผลเยาวชน และเป็นการปิดการทดลองได้น่าประทับใจ

Ending

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมกลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการกระทำผิดได้ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ ครู ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ควรนำวิธีการดังกล่าว ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชน

1.2 ผู้ที่มีความประสงค์จะเข้าไปทำการศึกษาหรือทำการวิจัยกับเด็กที่กระทำผิดในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ควรสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเยาวชนก่อนที่จะทำการศึกษาหรือเก็บข้อมูล จะทำให้ข้อมูลที่ได้เป็นไปตามความเป็นจริง

1.3 จากการจัดนิทรรศการ "เลิกแล้วค่ะ" เยาวชนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เมื่อเขาได้แสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง และคนในสังคมยอมรับ ดังนั้นผู้วิจัยอยากเสนอแนะให้ครู เจ้าหน้าที่ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จัดกิจกรรมที่ให้เยาวชนแสดงออกในลักษณะดังกล่าว เพื่อให้เยาวชนได้เห็นคุณค่า และผลของการทำสิ่งที่ถูกต้อง ควร การที่เยาวชนจะหันกลับไปกระทำผิดอีกจะลดน้อยลง

2. ข้อเสนอแนะในการทําวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของเยาวชนที่กระทำผิด เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง และการกล้าเผชิญปัญหา

2.2 ควรใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการกระทำผิดในฐานความผิดอื่น ๆ เช่น ยาบ้า ขับรถโดยประมาท ก่อการทะเลาะวิวาท

2.3 ควรมีการศึกษากับกลุ่มเยาวชนที่กระทำผิดแต่อยู่ในช่วงก่อนที่จะได้รับการปล่อยตัวออกจากสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เพื่อสร้างความพร้อมให้กับเยาวชนก่อนออกไปเผชิญกับโลกภายนอก

2.4 ควรมีการติดตามผลจากการศึกษาทดลอง เช่น ทุก ๆ 3 เดือน หรือ ทุก ๆ 6 เดือน ภายหลังการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อศึกษาว่า ทัศนคติต่อการกระทำผิดนั้นเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิติการ ตรีสกุล. ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อวิชาชีพนาฏศิลป์ของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- กมลรัตน์ หล้าสรวง. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศรีเดชา, 2528.
- กรุณา สุขวัฒน์. เอกสารบ้านปรานี. กรุงเทพฯ : สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปรานี, ม.ป.ป.
- คณะกรรมการการพัฒนาศูนย์ธุรกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2539
- คมเพชร จิตร์สกุล. กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : แสงรุ่งการพิมพ์, 2522.
- _____. กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : แสงรุ่งการพิมพ์, 2530.
- จรรยา สุวรรณทัต. ความสัมพันธ์ของข้าราชการไทยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- จรินทร์ อินทวิศาลกุล. การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลาง กรมประชาสงเคราะห์. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- จรรย์ สุวดี. เอกสารคำสอนค่านิยม. กรุงเทพฯ : แผนกประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- จักรวาล ภูพันธ์. ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- เชื้อสุริยะ โคตรจิน. การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ในความเป็นพลเมืองดีระหว่างลูกชาวสวนอพยพที่มีเชื้อชาติปนกับลูกชาวไทย ที่มีเชื้อชาติไทยในจังหวัดสกลนคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

- ฐิติพร คล้ายพันธ์. ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- ทัศนีย์ เจริญเลิศ. ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชาวนาวิทยา อำเภอชาวนาลำดวนบุรี จังหวัดกำแพงเพชร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- ทศพร มณีศรีขำ. กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.
- ทศนา แหมมณี และคนอื่น ๆ. กลุ่มสัมพันธ์ ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ : บุรพาศิลป์การพิมพ์, 2522.
- ธีระพร อูวรรณโณ. "การวัดทัศนคติ : ปัญหาในการใช้เพื่อทำนายพฤติกรรม," วารสารครูศาสตร์. 14 : 133 - 160 ; ตุลาคม - ธันวาคม 2533.
- นิภา วิจิตรศิริ. ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองแค ศรีภักดีวิทยา จังหวัดสระบุรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- นิภา ศรีไพโรจน์. สถิติอนพาราเมตริก. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2533.
- ประเทิน มหาจันทร์. การศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายของเยาวชน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- ประภาศน์ อวยชัย. บทบาทศาลคดีเด็กและเยาวชนกับความมั่นคงแห่งชาติ. เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

ประกาศน์ อวยชัย. ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3 มาตรา 295

ถึง 398 พร้อมด้วยย่อข้อกฎหมายจากคำพิพากษาศาลฎีกา ตั้งแต่ พ.ศ. 2500

ถึงปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, ม.ป.ป.

ประนอม เดชชัย. นวัตกรรมการเรียนการสอนและแนวปฏิบัติสังคมศึกษา. เชียงใหม่ :

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2531.

ผกา บุญเรือง. กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2525.

ผ่องพรรณ แววิเศษ. ลักษณะจิตสังคมเพื่อการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น.

ปริญฐานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2534. อัดสำเนา.

พรชัย รอดสมจิตร. ความสัมพันธ์ในความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมของเด็กนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์และที่อยู่ในครอบครัวปกติ ในกรุงเทพมหานคร.

ปริญฐานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2527. อัดสำเนา.

พรเพ็ญ เพชรสุศิริ. การวิเคราะห์บางประการของเยาวชนกระทำความผิดกฎหมาย.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6.

กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.

พจน์ วรกวิน. จิตวิทยาสังคม. นนทบุรี : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์ปากเกร็ด, 2522.

ไพบุลย์ อินทวิสา. การศึกษาดังความต้องการและปัญหาในการปรับปรุงตัวของนักเรียน

โรงเรียนมัธยมสาธิตแบบประสม วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา

2510. ปริญฐานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร,

2510. อัดสำเนา.

ยุติธรรม, กระทรวง. เอกสารประกอบการอบรม หลักสูตรที่ปรึกษากฎหมายศาลาเยาวชน

และครอบครัว. กรุงเทพฯ : 2536.

เยาวชนและครอบครัว, ศาล. การติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย. กรุงเทพฯ :

ฝ่ายสังคมสงเคราะห์ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2535 - 2539.

เยาวชนและครอบครัว, ศาล. รายงานประจำปี 2538 ฉบับเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพฯ :

ศาลเยาวชนและครอบครัว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2538.

เยาวพา เดชะคุปต์. ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอนในระดับประถมศึกษา

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. อัดสำเนา.

ลิขิต กาญจนารักษ์. จิตวิทยา : พื้นฐานพฤติกรรมมนุษย์ เล่ม 1. นครปฐม : โรงพิมพ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530.

..... จิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว. เอกสารการสอน

หน่วยที่ 9 - 15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533.

วัชร ฐะคำ. กิจกรรมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : หน่วยงานพิเศษ

กรมการฝึกหัดครู, 2519.

วิชา มหาคุณ. "ศาลเยาวชนและครอบครัวตามแนวความคิดสากล," คู่มือปฏิบัติงาน

ศาลเยาวชนและครอบครัว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. พิมพ์ครั้งที่ 3.

ม.ป.ท., 2540.

ศุภวดี บุญวงศ์. กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. สงขลา : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา

การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2527.

ส.วาสนา ประवालพุกษ์. "ทัศนคติในแง่ของจิตวิทยา," วัดผลการศึกษา. 2(2) :

1 - 6 ; กันยายน - ธันวาคม 2524.

สมพิศร์ ยัญญะสิทธิ์. ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มบุคคล. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา :

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2536.

✓ สมพิศ ไชยคำ. ความสัมพันธ์ในความผิดและความคาดหวังในอนาคตของนักโทษในอนาคต

ของนักโทษในเรือนจำ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

สาริณี พงษ์เจริญไทย. ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติการสู้รบหรือนักเรียนชั้นมัธยม

ศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์

กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.

อัดสำเนา.

สมพงษ์ จิตระดับ. การสอนจริยธรรมศึกษาในระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

- สรศักดิ์ ไสชู. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความสนใจในหน้าที่พลเมืองดีของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปรียนันตพงษ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2530. อัดสำเนา.
- "สังฆประหารชีวิตอาชวีระจอมโหดยิงกรอกปากอริ," มติชน. 5 มีนาคม 2540 หน้า 1,12
สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. "การวัดทัศนคติและความสนใจ," วารสารการวัดผลการศึกษา.
2 : 7 - 13 ; กันยายน - ธันวาคม 2514.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอน ชดววิชา จิตวิทยาและสังคมวิทยา
พื้นฐานเพื่อการแนะแนว. นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2537.
- สุธินี รัตนวราห. กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ :
ภาควิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2534.
- สุธีรพันธ์ กรลักษ์. "การฝึกฝนประสบการณ์ความรู้สึก," จิตวิทยาสังคม. 4(1) :
51 - 64 ; มกราคม 2516.
- โสภา ชปิลมันน์. บุคลิกภาพและพัฒนาการ : แนวโน้มสู่พฤติกรรมปกติและการมีพฤติกรรม
เบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน. หลักสูตรสังคมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยา
และพฤติกรรม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์, 2536.
- แสงสุรีย์ คนศิลป์. ความสนใจในหน้าที่พลเมือง ลักษณะอดีตทั่วไปและความเคร่งครัด
ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคเหนือ. ปรียนันตพงษ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- แสวง ทวีคุณ. การฝึกเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะในการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทใน
นักเรียนอาชีวศึกษา. ปรียนันตพงษ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.
- หรรษา แดงภักดี. ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีคุณธรรมความมีน้ำใจของนักกีฬาของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดไสรธรรมารามวรวิหาร จังหวัดฉะเชิงเทรา.
ปรียนันตพงษ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2536. อัดสำเนา.

- อัจฉรา สุขารมณ. พื้นฐานทางจิตวิทยาการศึกษา : เอกสารคำสอนวิชาการศึกษา 503.
 กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2527.
- อัจฉราพรพรณ เทชะประณะ. การวิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน.
 วิทยานิพนธ์ นต.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2524. อัดสำเนา.
- อาคม หงษ์ทอง. ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความมั่นใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านแบบชะโด เขตมันบุรี กรุงเทพมหานคร. ปรัญญานิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- อุบลรัตน์ เพ็งสถิตย์. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
 2524.
- Allport, G.W. "Attitudes," in Handbook of Social Psychology.
 Vol. 2. Edited by C. Murchison. Worcester, Mass : Clark
 University Press, 1935.
- Bem, D.J. Beliefs, Attitudes and Human Affairs. Belmont, CA :
 Brooks/Cole, 1970.
- Bennett, Margaret E. Guidance and Counseling in Group. New York :
 McGraw-Hill, 1963
- Birkhauser, John Charles, "The Effects of Group Dynamics on Self
 Concept in The Elementary School Classroom," Dissertation
Abstracts International. 46(1) : 103 - A ; 1985.
- Boardman, Jean Alexander. "The Effectiveness of Structured
 Group Interventions to Enhance Group Process in a Smoking
 Cessation Program," Dissertation Abstracts International.
 50(7) : 1952 - A ; 1988.
- Cattal, R.B. "New Concepts for Measuring Leadership in Term of
 Group Syntality," Human Relation. 4 : 161 - 184 ; 1951.
- Coleman, James C. and Constance L.Hamen. Contemporary Psychology
and Effective Behavior. Illionis : Scott, Foreman, 1944.
- Curie, Adam. Mystics and Militants : A Study of Awareness, Identity
and Social Action. New York : Harper and Row Publishers,
 Inc., 1972.
- Davis, Robert Gene. "A Study on the Effects of Students," Use of
 Selected Group Process Skills on Student Achievement and
 Attitude During A Seventh Grade Cooperation Learning
 Mathematics Problem Solving Unit," Dissertation Abstracts
International. 49(11) : 2263 - A ; 1988.

- Dewey, R. and W.J. Humber. An Introduction to Social Psychology. New York : Macmillan, 1966.
- Hill, R.J. "Attitudes and Behavior in Social Psychology : Sociological Perspectives. New York : Basic Books, 1981.
- Lewin, K. "Group Decision and Social Change," in E. Maccoby. T.M. Newcomb, E.L. Hartley, (Eds.) Reading in Social Psychology. p. 197 - 211. New York : Henry Holt and Company, 1958,
- Pongpan, Kirdpitak. Social Awareness of Thai Women. Washington, D.C. : American Association of University Woman, 1991.
- Schutz, W.C. FIRO : A Three Dimensional Theory of Interpersonal Behavior. New York : Holt, Rinehart & Winston, 1959.
- Stevens, John O. Awareness. Great Britain : BPCC Wheations, 1988.
- Stogdill, R.M. Individual Behavior and Group Achievement. London : Oxford University Prcess, 1959.
- Thibaut, J.W. and Kelley. "Experimental Studies of Group Problem Solving and Process," in G.Lindzed (Ed) Handbook of Social Psychology. Cambridge Massachusett : Addison - Wesley, 1954.
- Thurstone, L.L. "Attitudes Can be Measured," American Journal of Sociology. No. 33. 1959.
- Treppa, Jerry A. and Lawrence Frike. "Effect of Marathon Group Experience," Journal of Counseling Psychology. 19 : 466 - 468 ; September, 1972.
- Triandis, H.C. Attitude and Attitude Change. New York : Wiley, 1971.
- Wolfgang, Marrin E., Robert M. Figlio and Thorsten Sellin. Delinquency in the Birth Cobort. Chicago : University Chicago Press, 1972.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. รายละเอียดโปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. แบบสอบถามทัศนคติต่อการกระทำผิด

โปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม เพื่อเปลี่ยนทัศนคติต่อการกระทำผิด

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ		1. เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการเข้ากลุ่มและให้เยาวชนได้รู้จักคุ้นเคยซึ่งกันและกัน 2. เพื่อให้เยาวชนรู้จักสื่อความรู้สึกของตนเองและกล้าที่จะเปิดเผยตนเอง 2. เพื่อชี้แจง กฎระเบียบจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและแนวทางในการปฏิบัติสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อเปลี่ยนทัศนคติต่อการกระทำผิด	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองและทักทายกับเยาวชนเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ รวมถึงบรรยากาศในการทำกิจกรรมและให้เยาวชนแนะนำตนเองที่ละคน 2. ผู้วิจัยให้เยาวชนปฏิบัติกิจกรรม "ตามหาคู่" เพื่อสร้างความสนิทสนมคุ้นเคยซึ่งกันและกัน โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้ 2.1 ให้เยาวชนทุกคนหาภาพที่ผู้วิจัยซ่อนไว้ในห้องทำกิจกรรมคนละ 1 ภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ซ่อนเอาไว้ก่อนที่จะเยาวชนจะเข้าทำกิจกรรม เมื่อเยาวชนทุกคนหาภาพพบแล้วให้กลับไปนั่งที่เดิมภายในเวลา 5 นาที

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
				2.2 ผู้วิจัยบอกให้เยาวชนจับคู่ภาพที่ได้ภายในเวลา 1 นาที พร้อมบอกเหตุผลว่าทำไมถึงคู่กัน 2.3 ให้ทุกคู่ออกมาโชว์รูปและบอกเหตุผลของภาพที่ทำให้คู่กัน 3. ผู้วิจัยซักถามเยาวชนว่ามีความรู้สึกละเอียดอ่อนในการร่วมกิจกรรมนี้ 4. ผู้วิจัยแจกตารางการฝึกกิจกรรมกลุ่มให้แก่เยาวชน พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดดังนี้ 4.1 ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม 4.2 ผู้วิจัยชี้แจงบทบาทและหน้าที่ของผู้วิจัยและเยาวชนในการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
				6.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ เยาวชนซักถาม ข้อสงสัยและปัญหา ต่าง ๆ เกี่ยวกับการ เข้าร่วมกิจกรรม กลุ่ม
2	ทัศนคติต่อ การกระทำ ผิด ด้านความ รู้ ความคิด เกี่ยวกับ กฎหมาย และ โทษจากการ กระทำผิด	เปลี่ยนฐาน	1. เพื่อให้เยาวชน ได้ความรู้เกี่ยวกับ กฎหมายว่าด้วย การกระทำผิดของ เด็กและเยาวชน 2. เพื่อกระตุ้นให้ เยาวชนแสดง แนวคิดเกี่ยวกับ การทำผิดและ การกระทำที่ดี 3. เพื่อกระตุ้นให้ เยาวชนแยกแยะ สิ่งที่เป็นความดี และการกระทำผิด	ตั้งแต่ครั้งที่ 2 - 13 ผู้วิจัย ดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้ ก. ขั้นการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยให้เยาวชนลงมือปฏิบัติ กิจกรรมด้วยตนเอง เยาวชนแต่ละคนมีส่วนร่วม และมีบทบาทในการทำ กิจกรรม โดยผู้วิจัยแนะนำ และสร้างบรรยากาศ ข. ขั้นวิเคราะห์ ผู้วิจัยให้เยาวชนร่วมกัน อภิปรายเกี่ยวกับทัศนคติ

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
				ต่อการกระทำผิด และ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การเรียนรู้หลังจากร่วม กิจกรรม ค. ขึ้นสรุปและประยุกต์หลักการ ผู้วิจัยให้เยาวชนสรุปความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ จากการร่วมกิจกรรม เพื่อเป็นแนวทางนำไป ประยุกต์ใช้ และผู้วิจัย สรุปเพิ่มเติม ง. ขึ้นประเมินผล 1. เยาวชนจะประเมินผล การเรียนรู้ของตนเอง และของกลุ่มจากการให้ ข้อเสนอแนะ ดิฉัน ร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม 2. ผู้วิจัยสังเกตจากการ อภิปรายและสรุปของ เยาวชน ในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยใช้เทคนิค อภิปรายกลุ่ม

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
3	ทัศนคติต่อการกระทำผิดด้านความคิด	พาฉันไปด้วย	1. เพื่อให้เยาวชนแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกที่มีต่อสิ่งที่ได้กระทำลงไป 2. เพื่อให้เยาวชนแสดงความรู้สึกถึงผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง 3. เพื่อให้แนวคิดแก่เยาวชนในการเลือกคบเพื่อน	ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยใช้เทคนิค เกม
4	ทัศนคติต่อการกระทำผิด ด้านโทษของการทำผิด	เหยื่อของฉัน	1. เพื่อให้เยาวชนแสดงความรู้สึกเพื่อตัวเองได้รับผลจากการกระทำของคนอื่น 2. เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการกระทำผิด	ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยใช้เทคนิค กรณีตัวอย่าง

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
5	ทัศนคติต่อ การกระทำ ผิด ด้าน ความรู้สึก	ภาพนี้มีคำตอบ	เพื่อให้เยาวชนแสดง ความรู้สึกที่ไม่ดีต่อ การกระทำผิด	ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยใช้เทคนิค อภิปรายกลุ่ม
6	ทัศนคติต่อ การกระทำ ผิด ด้าน ความรู้สึก และความคิด	พยานปากเอก	1. เพื่อให้เยาวชน แสดงความรู้สึก จากการกระทำผิด 2. เพื่อกระตุ้นให้ เยาวชนรู้สึกไม่ดี ต่อการกระทำผิด	ครั้งที่ 6 ผู้วิจัยใช้เทคนิค สถานการณ์จำลอง
7	ทัศนคติต่อ การกระทำ ผิด ด้าน ความรู้สึก เสียใจและ ไม่ชอบที่จะ กระทำผิด	เมื่อทำฉัน ทำผิด	1. เพื่อให้เยาวชน แสดงความรู้สึก ที่ไม่ดีต่อการ กระทำผิด 2. เพื่อกระตุ้นให้ เยาวชนมีความ รู้สึกที่ไม่ดีต่อการ กระทำผิด	ครั้งที่ 7 ผู้วิจัยใช้เทคนิค กรณีตัวอย่าง

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
8	ทัศนคติต่อการกระทำผิด ด้านความรู้สึก บทบาทหน้าที่	ตัวจริง... เสียงจริง	1. เพื่อให้เยาวชนมีแนวทางในการแก้ไขตัวเองเมื่อคิดที่จะทำผิด 2. เพื่อให้เยาวชนมีความรู้สึกที่ไม่หันกลับไปกระทำผิด	ครั้งที่ 8 ผู้วิจัยใช้เทคนิคกรณีตัวอย่าง
9	ทัศนคติต่อการกระทำผิด ด้านการเลือกและตัดสินใจ	รณรงค์ด้าน ความผิด	1. เพื่อให้เยาวชนแสดงออกถึงความไม่ชอบและต่อต้านการกระทำผิด 2. เพื่อให้เยาวชนแสดงถึงความตั้งใจมุ่งมั่นที่จะไม่กระทำผิดซ้ำ	ครั้งที่ 9 ผู้วิจัยใช้เทคนิคอภิปรายกลุ่ม
10	ทัศนคติต่อการกระทำผิด ด้านการแสดงออกถึงความตั้งใจ	ประติมากรรม Just Say No	1. เพื่อให้เยาวชนแสดงถึงความตั้งใจและมุ่งมั่นที่จะไม่กระทำผิดซ้ำอีก 2. เพื่อให้เยาวชนสร้างประติมากรรมเพื่อเป็นการยืนยันว่าจะไม่หันกลับมากระทำผิดซ้ำ	ครั้งที่ 10 ผู้วิจัยใช้เทคนิคอภิปรายกลุ่ม

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
11	ทัศนคติต่อการกระทำผิด ด้านการแสดงออกถึงความตั้งใจ	ขอสัญญาว่า	1. เพื่อให้เยาวชนได้ทำสัญญากับตัวเองว่าจะไม่หันกลับไปกระทำผิดซ้ำ 2. เพื่อให้เยาวชนได้มีสิ่งที่เตือนใจ ละอายใจ เมื่อคิดที่จะกระทำผิด	ครั้งที่ 11 ผู้วิจัยใช้เทคนิคอภิปรายกลุ่ม
12	ทัศนคติต่อการกระทำผิด ด้านการแสดงออกถึงความตั้งใจและความมุ่งมั่น	ทำดีไว้ไว้... ได้ดี	1. เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนได้ทำความดี 2. เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนอยากทำความดี และเห็นคุณค่าของการทำความดี 3. เพื่อเป็นการยกย่องชมเชย เมื่อเยาวชนทำความดี	ครั้งที่ 12 ผู้วิจัยใช้เทคนิคอภิปรายกลุ่ม

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
13	ทัศนคติต่อ การกระทำ ผิดด้านการ ประมวล ความรู้ ความรู้สึก และแนวโน้ม ที่จะกระทำ	เลิกแล้วค่ะ	1. เพื่อทบทวนความรู้ ความคิดจากการ เรียนรู้ที่ผ่านมา 2. เพื่อให้เยาวชนได้ ร่วมกันอภิปราย เสนอผลงานกลุ่มที่ ได้จากการร่วม กิจกรรมกลุ่ม	ครั้งที่ 13 ผู้วิจัยใช้เทคนิค อภิปรายกลุ่ม
14	ปัจฉิมนิเทศ		1. เพื่อให้เยาวชนได้ ร่วมกันอภิปราย และสรุปการเรียนรู้ ที่ได้จากกิจกรรม กลุ่ม 2. เพื่อให้เยาวชนนำ ความรู้ที่ได้ไป ปฏิบัติจริง 3. เพื่อประเมินผล ของการเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม	

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

รายละเอียดของโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มเพื่อเปลี่ยนทัศนคติต่อการกระทำผิด

ครั้งที่ 1

ปฐมบท

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการเข้าร่วมกลุ่มและให้รู้จักคุ้นเคยซึ่งกันและกัน
2. เพื่อให้เยาวชนรู้จักสื่อความรู้สึกของตนเองและกล้าที่จะเปิดเผยตนเอง
3. เพื่อชี้แจง กฎ ระเบียบ จุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและแนวทางในการปฏิบัติสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อเปลี่ยนทัศนคติต่อการกระทำ

กิจกรรม เกมตามหาคู่

เวลา 50 นาที

ขั้นตอนการดำเนินการ

ผู้วิจัยแนะนำตนเอง ทักทายเยาวชนและให้เยาวชนแนะนำตนเองทีละคน จากนั้นให้แล้ว จึงเริ่มเข้าสู่กิจกรรมกลุ่ม

ก. ขั้นการมีส่วนร่วม

1. ผู้วิจัยชี้แจงกติกาการเล่นเกมตามหาคู่ และให้เยาวชนปฏิบัติ ดังนี้
 - 1.1 ให้เยาวชนทุกคนค้นหาภาพที่ผู้วิจัยซ่อนไว้ในห้องนี้ (ผู้วิจัยต้องซ่อนภาพก่อนที่เยาวชนจะเข้ามาในห้อง จำนวน 20 ภาพ) คนละ 1 ภาพ ภายในเวลา 5 นาที เมื่อหาพบแล้วให้กลับไปนั่งที่เดิม
 - 1.2 ให้เยาวชนจับคู่ภาพที่ตนเองถืออยู่ กับเพื่อน ที่เยาวชนคิดว่าภาพของตนเองควรคู่กับภาพใดของเพื่อน ภายในเวลา 1 นาที เมื่อหาคู่ได้แล้วให้นั่งลงตามคู่ของตนเอง ถ้าใครไม่มีคู่ให้ออกมาหาผู้วิจัย

ข. ขั้นวิเคราะห์

เมื่อครบเวลา 1 นาที ผู้วิจัยให้แต่ละคู่ออกมาอธิบายว่า ทำไมภาพ 2 ภาพนี้คู่กัน สำหรับผู้ที่ไม่มีคู่ ผู้วิจัยให้เยาวชนอธิบายว่าทำไมถึงไม่มีคู่ และผู้วิจัยให้โอกาสกับผู้ที่มีคู่ในตอนแรก จับคู่กันเอง พร้อมทั้งให้หาเหตุผลว่าทำไมถึงคู่กัน

ผู้วิจัยให้เยาวชนเสนอความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้

1. เมื่อผู้วิจัยสั่งให้หาคู่จากภาพ เยาวชนมีความรู้สึกอย่างไร เมื่อภาพนั้นไม่สามารถหาคู่ได้ตามปกติ เช่น ช้อนคู่กับล้อยม หรือหุ้ยต้องคู่กับหุชวา
2. ทำไมถึงตัดสินใจที่จะคิดว่ามีคู่มากกว่าที่จะออกมาหาผู้วิจัยในฐานะที่ไม่มีคู่
3. สำหรับผู้ที่ไม่มีคู่นั้นมีความรู้สึกอย่างไร ทำไมคิดว่าภาพของตนเองนั้นไม่มีคู่
4. ข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้ตามความสมัครใจ

ค. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

1. ผู้วิจัยและเยาวชนร่วมกันสรุปและเสนอความคิดที่ได้
2. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหา ดังนี้
 - 2.1 การอยู่ร่วมกัน ทุกคนต้องพยายามปรับตัวเข้าหากัน หาข้อดีของแต่ละคนนำมาเป็นประโยชน์ในการที่จะคบหาเป็นเพื่อนกัน
 - 2.2 นำข้อดีของแต่ละคนมาใช้ให้ถูกต้องเพื่อก่อประโยชน์ เพราะทุกคนก็มีข้อดีแตกต่างกันไป
 - 2.3 กล้าที่จะเปิดเผยตนเอง เพื่อให้ผู้อื่นรู้จักเราดีขึ้น จะทำให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ง. ขั้นประเมินผล

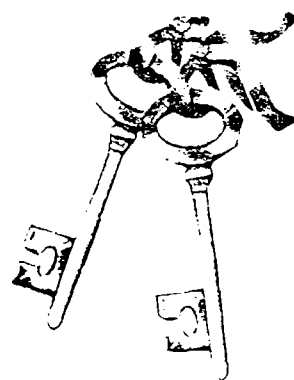
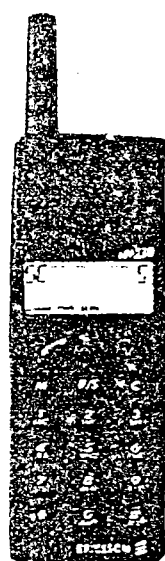
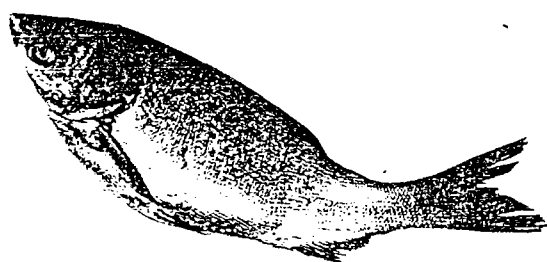
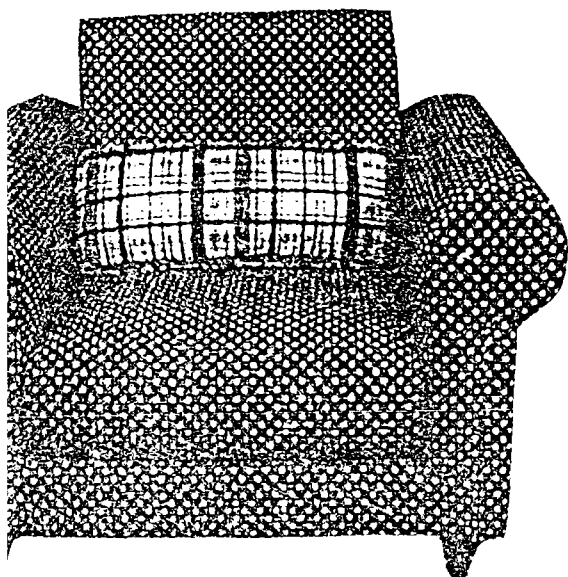
1. สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรมของเยาวชน
2. สังเกตจากการซักถามปัญหา การอภิปรายและแสดงความคิดเห็นของเยาวชน

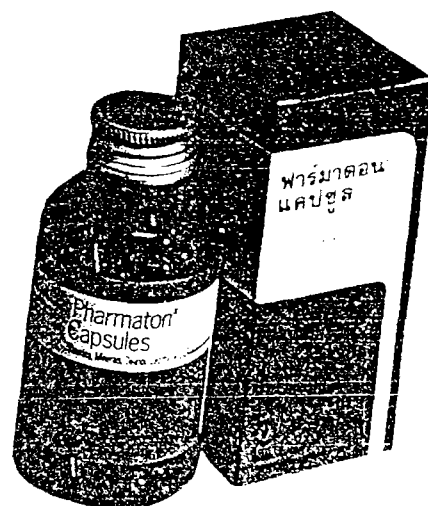
หลังจากดำเนินการเกมตามหาคู่เสร็จแล้ว ผู้วิจัยให้เยาวชนกรอกแบบสอบถามทัศนคติต่อการกระทำผิดและเพื่อให้การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีนั้น ผู้วิจัยจึงชี้แจงพร้อมทั้งแจกเอกสาร ในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

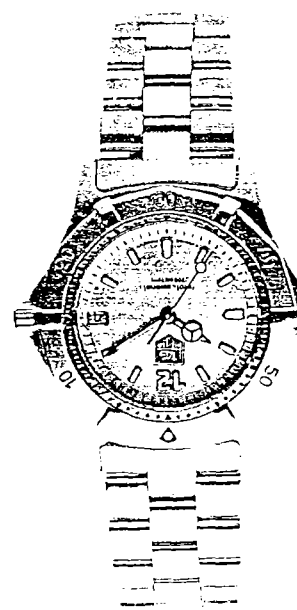
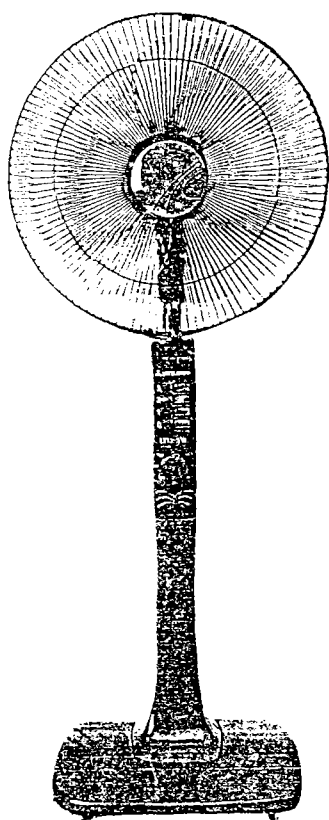
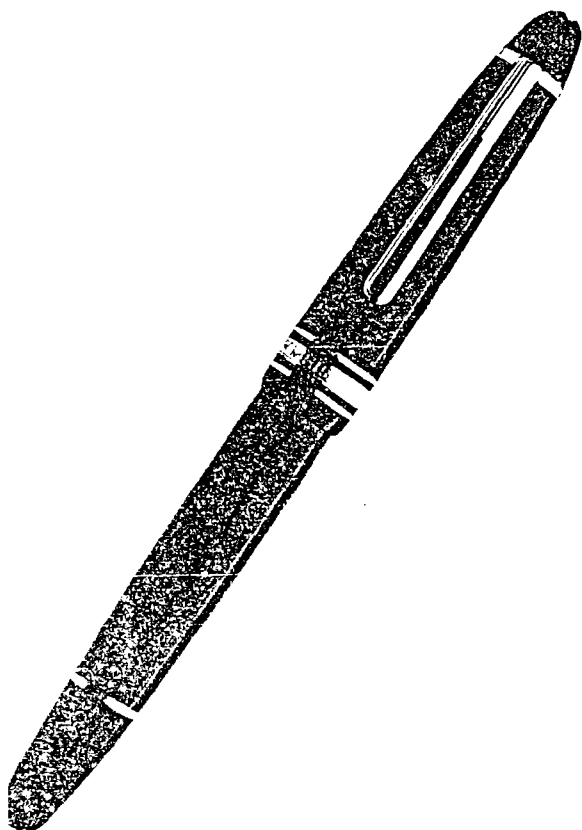
1. เอกสารชี้แจงความมุ่งหมายและข้อควรปฏิบัติ
2. ตารางเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. สมุดบันทึกประจำตัวเยาวชน

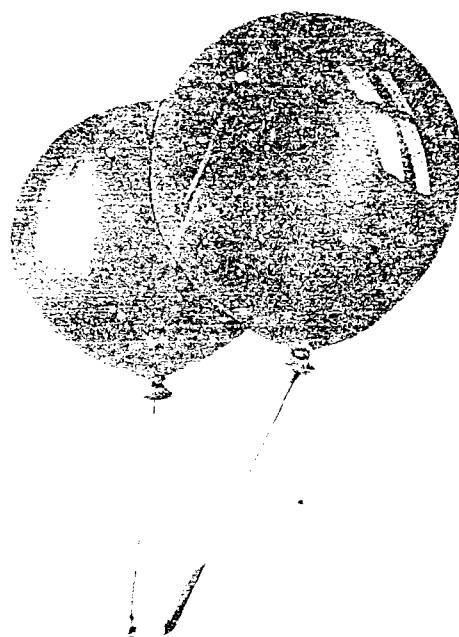
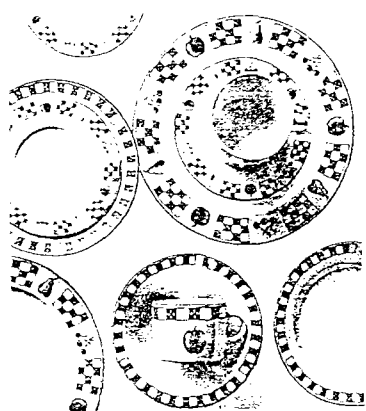
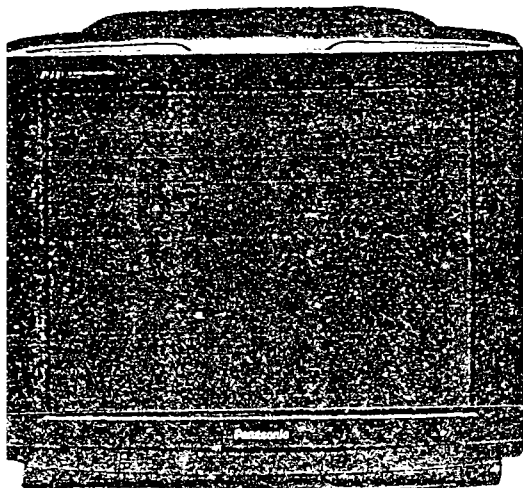
อุปกรณ์

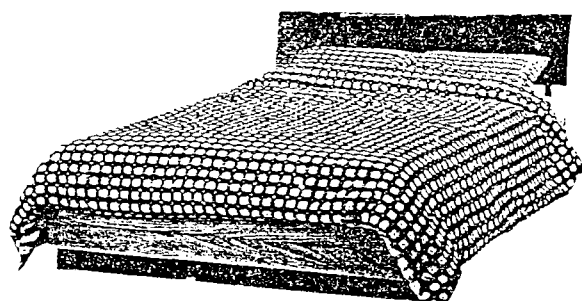
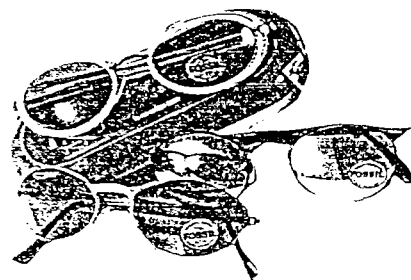
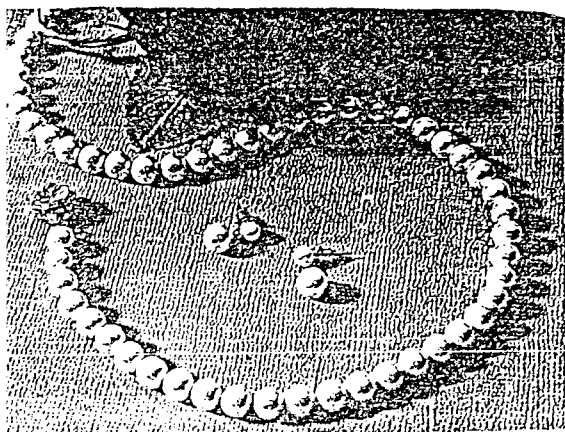
1. รูปภาพ 20 รูป (เท่ากับจำนวนเยาวชน)
2. เอกสารชี้แจงความมุ่งหมาย ข้อควรปฏิบัติ
3. ตารางเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
4. สมุดบันทึกประจำตัวเยาวชน

ครั้งที่ 2

เปลี่ยนฐาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนได้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
2. เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนแสดงแนวคิดเกี่ยวกับการกระทำผิด และการกระทำที่ดี
3. เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนแยกแยะสิ่งที่เป็นความดีและการกระทำผิด

กิจกรรม เปลี่ยนฐาน ใช้เทคนิค การอภิปรายกลุ่มขั้นตอนการดำเนินการ

1. ผู้วิจัยทักทายเยาวชนและให้เยาวชนแนะนำตัวเองอีกครั้ง โดยให้ยืนขึ้นทีละคน บอกชื่อของตนเองและบอกชื่ออาหารโปรด ต่อท้าย จนครบทุกคน
2. ผู้วิจัยแจกป้ายชื่อให้เยาวชนคล้องคอ หลังจากนั้นจึงเข้าสู่กิจกรรมกลุ่ม

ก. ขั้นการมีส่วนร่วม

1. ผู้วิจัยแบ่งเยาวชนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยการต่อรูปหัวใจให้สมบูรณ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้
 - 1.1 ผู้วิจัยแจกกระดาษที่เป็นชิ้นส่วนของรูปหัวใจให้คนละ 1 ชิ้น
 - 1.2 ผู้วิจัยให้เยาวชนเข้าชิ้นส่วนที่ตนได้รับ ไปต่อกับชิ้นส่วนของเพื่อน
 เมื่อพบแล้วให้ต่อกันเป็นรูปหัวใจ ดวงหนึ่งจะมี 5 ชิ้น จะเท่ากับจำนวนสมาชิก กลุ่มละ 5 คน แล้วนั่งให้เป็นวงกลมในกลุ่มของตนเอง
2. ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการทำกิจกรรมเปลี่ยนฐานก่อนที่จะให้เยาวชนปฏิบัติ ดังนี้

ฐานที่จะให้เยาวชนเข้าไปทำกิจกรรมมีทั้งหมด 4 ฐาน ด้วยกัน ทุก ๆ ฐาน จะใช้เวลา 5 นาทีเท่ากัน เมื่อหมดเวลา ผู้วิจัยจะเป่านกหวีด ทุกกลุ่มจะต้องเปลี่ยนฐาน กลุ่มที่อยู่ฐานที่ 1 ต้องเปลี่ยนไปอยู่ฐานที่ 2 กลุ่มที่อยู่ฐานที่ 2 ต้องเปลี่ยนไปอยู่ฐานที่ 3 เรียงลำดับไปเรื่อย ๆ จนทำกิจกรรมครบทุกฐาน

ฐานที่ 1 อยู่ทางซ้ายมือของผู้วิจัย

ฐานที่ 2 อยู่ลานข้างนอกห้อง

ฐานที่ 3 อยู่ทางมุมหลังห้องซ้ายมือของผู้วิจัย

ฐานที่ 4 อยู่ทางมุมหน้าห้องขวามือของผู้วิจัย

ในแต่ละฐานจะมีคำสั่งอยู่ในช่องที่วางไว้ เมื่อเยาวชนแต่ละกลุ่มเข้าฐาน ให้อ่านคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งนั้น

3. ผู้วิจัยเป่านกหวีดเป็นการเริ่ม และคอยดูเวลาเมื่อครบ 5 นาที จนเป่านกหวีดเพื่อให้เยาวชนเปลี่ยนฐาน เมื่อครบทุกฐานให้ทุกคนกลับมานั่งรวมกันเป็นกลุ่มในห้องและนำผลงานในแต่ละฐานมาด้วย

ข. ขั้นวิเคราะห์

ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงผลงานที่ได้ทำตามฐานโดยส่งตัวแทนมากลุ่มละ 1 คน และร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากผลงานที่ได้ในแต่ละฐาน โดยเริ่มจากฐานที่ 1

ฐานที่ 1

ผู้วิจัยให้เยาวชนอ่านคำตอบที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นในกลุ่มและกล่าวชมเชย คำตอบที่เยาวชนแสดงความคิดเห็นในทางที่ดี พร้อมทั้งรวมคะแนนในแต่ละกลุ่ม

ฐานที่ 2

ผู้วิจัยสอบถามเยาวชนแต่ละกลุ่มถึงวิธีการเขียนคำตอบ มีการร่วมกันทำงานอย่างไรและให้เยาวชนอ่านคำตอบพร้อมทั้งคิดคะแนนในแต่ละกลุ่ม ผู้วิจัยให้เยาวชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมาย ว่าเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี อย่างไร

ฐานที่ 3

ผู้วิจัยให้เยาวชนอ่านความดีที่อยู่ในกลุ่มในแสดงความคิดเห็นและรวมคะแนนในแต่ละกลุ่ม ผู้วิจัยให้เยาวชนวิเคราะห์ถึงความดี ซึ่งมีความแตกต่างอย่างไรกับการกระทำผิด

รวมแนวคิดว่าอย่างไรไหนทำได้ง่ายกว่ากัน ผลที่ได้จากการกระทำความคิดนั้นเป็นอย่างไร
แตกต่างกับผลที่ได้จากการกระทำผิดอย่างไร พร้อมทั้งรวมคะแนนในแต่ละกลุ่ม

ฐานที่ 4

ผู้วิจัยให้เยาวชนอ่านประโยคที่ได้จากการแสดงความคิดในกลุ่ม ถ้าเป็นแนวคิด
ที่ผู้วิจัยกล่าวคำชม พร้อมทั้งรวมคะแนนในแต่ละกลุ่ม

ค. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

1. ผู้วิจัยรวมคะแนนที่ได้ในแต่ละกลุ่ม ให้ทุกคนช่วยกันปรบมือให้กับผู้ชนะ
2. ผู้วิจัยให้เยาวชนช่วยกันสรุปความคิดที่ได้จากการทำความดี และการกระทำ

ผิดกฎหมาย

3. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำผิด และชี้ให้เห็นว่าการกระทำผิดนั้น
ไม่ดี ก่อให้เกิดโทษมากมาย การทำความดีเป็นสิ่งที่ผลที่ได้รับจะทำให้เรามีความสุข

ง. ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรมของเยาวชน
2. สังเกตจากการร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นของเยาวชน
3. จากการอ่านสมุดบันทึกประจำวัน

เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้วผู้วิจัยให้เยาวชนเขียนความรู้สึก แนวคิดและความรู้
ที่ได้ลงในสมุดบันทึกประจำวันที่แจกให้เป็นการบ้าน ให้นำมาส่งในครั้งต่อไป พร้อมทั้งนัดแนะ
ในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

อุปกรณ์

1. ชิ้นส่วนรูปหัวใจ 5 ดวง
2. สมุดบันทึกประจำวันตัวเยาวชน 20 เล่ม

ฐานที่ 1

1. ช่องพร้อมคำสั่ง
2. กระดาษ A4 (ใช้กลุ่มละ 2 แผ่น)
3. ปากกา 2 ด้าม

ฐานที่ 2

1. กระดาษป๊อป 4 แผ่น (ใช้กลุ่มละ 1 แผ่น)
2. สก็อตเทป
3. ปากกาเมจิก 1 ด้าม
4. ช่องพร้อมคำสั่ง

ฐานที่ 3

1. ช่องพร้อมคำสั่ง
2. ปากกา 2 ด้าม
3. กาว 1 หลอด
4. จลากคะแนน 0 - 10 อย่างละ 10 ชิ้น รวมเป็น 110 ชิ้น
5. กระดาษ A4 (ใช้กลุ่มละ 2 แผ่น)

ฐานที่ 4

1. ช่องพร้อมคำสั่ง
2. กระดาษ A4 (ใช้กลุ่มละ 1 แผ่น)
3. ปากกา 2 ด้าม

คำสั่งที่อยู่ในช่องแต่ละฐาน

ฐานที่ 1

ในฐานนี้ ให้ทุกคนช่วยกันแสดงความคิดจากคำต่อไปนี้ และเขียนลงบน กระดาษคำละ 3 คะแนนจะ ให้เวลา 5 นาที ได้มากก็ได้คะแนนมากจะ

คำ กฎหมาย การกระทำผิด ความสันทัด หน้าที่
เด็กและเยาวชน โทษ ความดี เด็กดี
ยอมรับผิด ตำรวจ บ้านปราณี สังคมรังเกียจ
คุณพ่อคุณแม่ ชมเชย เสียใจ

ฐานที่ 2

ในฐานนี้ เยาวชนทุกคนต้องเหนื่อยหน่อยนะจะ เพราะการที่จะเขียน คำตอบลงบนกระดาษที่ติดอยู่บนข้างฝาไม้ธรรมดา ผู้ที่จะเขียนได้ จะต้องมีความสมบัตินี้ คือ ห้ามเท้าทั้ง 2 ข้างของผู้ที่เขียนติดพื้น โดยห้ามใช้อุปกรณ์อื่นใดมาช่วยเหลือ ยกเว้นเพื่อนในกลุ่มช่วยได้ คำถามมีอยู่ว่า ความผิดที่ถือว่าเป็นการกระทำผิดกฎหมาย เยาวชนคิดว่ามีอะไรบ้าง ตอบให้ได้มากที่สุดนะ เมื่อคิดได้แล้วลุยเลย อ้อ! คำละ 4 คะแนนจ้า

ฐานที่ 3

ในฐานนี้ ต้องอาศัยดวงช่วยด้วย ถึงจะได้คะแนนมาก คือก่อนที่จะเขียน คำตอบลงบนกระดาษคำตอบ ต้องไปจับฉลากคะแนนที่ผู้วิจัย แล่นำไปทากาวติดบนกระดาษพร้อมคำตอบ ทุก ๆ คำตอบต้องทำเช่นนั้นนะจะ คำถามมีอยู่ว่า การกระทำที่ถือว่าเป็นการทำความผิดนั้น เยาวชนคิดว่ามีอะไรบ้าง ขอให้จับฉลากได้คะแนนมาก ๆ นะจะ มีคะแนนตั้งแต่ 0 - 10 คะแนนนะ เริ่มได้เลย

ฐานที่ 4

ในฐานนี้ไม่อยากเลย เพราะจะได้คะแนน 10 คะแนนแน่นอน เพียงแสดง
ความคิดเพื่อเติมประโยคให้สมบูรณ์ จากข้อความทั้งหมดนี้จะ

1. ฉันคิดว่าการกระทำผิด เป็นสิ่ง.....
2. ฉันหวังว่า.....
3. ฉันคิดได้ว่า.....
4. ในบ้านปรานีแห่งนี้.....
5. ฉันไม่อยากกลับมาทำผิดเพราะ.....

ครั้งที่ 3

พาดันไปด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนแสดงความคิดและความรู้สึกที่มีต่อสิ่งที่ได้กระทำลงไป
2. เพื่อให้เยาวชนแสดงความรู้สึกถึงผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง
3. เพื่อให้แนวคิดแก่เยาวชนในการเลือกคบเพื่อน

กิจกรรม พาดันไปด้วย ใช้เทคนิคเกม

เวลา 50 นาที

ขั้นตอนการดำเนินการ

ผู้วิจัยทักทายเยาวชน สนทนาเกี่ยวกับกิจกรรมครั้งที่แล้วเล็กน้อย และให้เยาวชนส่งสมุดบันทึกประจำวัน แล้วจึงเริ่มเข้าสู่กิจกรรมกลุ่ม

ก. ขั้นการมีส่วนร่วม

1. ผู้วิจัยแบ่งเยาวชนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยการจับสลากรายชื่อ
2. ผู้วิจัยชี้แจงกติกาการเล่นเกม "พาดันไปด้วย" ดังนี้

2.1 ในการเล่นเกม จะแข่งขันครั้งละทีม

2.2 ผู้เล่นในทีม 5 คน จะต้องแบ่งหน้าที่กันเล่น มีผู้เล่น 2 คน จะต้องผูกผ้าปิดตาและเดินเกาะเอวกัน ภายในเนื้อที่ที่กำหนดคือในขอบเขตกางสีขาวแห่งนี้ ซึ่งเรียกว่า ดินแดนมหาภัย

2.3 ทั้ง 2 คนนี้จะเดินตามผู้บอกทาง ดังนั้นจะมีผู้เล่นอีก 1 คน เป็นผู้บอกทางไม่ให้ 2 คน นั้นเดินชนอุปสรรคที่ขวางอยู่ โดยมือจะผูกติดกับเสาซึ่งห่างจากดินแดนมหาภัย 4 เมตร

2.4 อุปสรรค คือสิ่งที่กักไว้กับสิ่งของ ซึ่งมีทั้งหมด 15 อุปสรรค
เมื่อผู้เล่น 2 คน ที่เดินอยู่ในดินแดนมหาภัย เดินชนอุปสรรค ผู้เล่นอีก 2 คน ที่เหลือจะเป็น
คนที่แก้อุปสรรค โดยดูหมายเลขธง และทำตามคำสั่งที่ติดไว้กับอุปสรรค

2.5 ทุก ๆ ทีมจะต้องใช้เวลาเดินจากจุดเริ่มต้นไปถึงเส้นชัยให้เร็วที่สุด

2.6 การคิดคะแนน

2.6.1 ถ้าเดินชนอุปสรรคจะติดลบ 10 คะแนน แต่ถ้าแก้อุปสรรคได้จน
ติดลบเพียง 5 คะแนน

2.6.2 ทีมที่เข้าเส้นชัยให้เวลาน้อยที่สุดคือทำเวลาน้อยที่สุดถือว่าเข้า
เส้นชัยเป็นอันดับหนึ่ง จะได้ 0 คะแนน ทีมที่เข้าเส้นชัยที่ 2 จะติดลบ 3 คะแนน ทีมที่เข้า
เส้นชัยอันดับ 3 จะติดลบ 5 คะแนน และเข้าอันดับสุดท้ายติดลบ 10 คะแนน

2.6.3 ทีมที่ชนะคือทีมที่มีคะแนนติดลบน้อยที่สุด

3. ก่อนเล่นให้แต่ละทีมจับฉลากทางเข้าและทางออก ซึ่งมีทั้งหมด 4 ทาง
4. ผู้วิจัยเป่านกหวีด เพื่อเริ่มการแข่งขัน พร้อมจับเวลาทุก ๆ ทีม
5. เมื่อเกมสิ้นสุดลง ผู้วิจัยรวมคะแนนแต่ละทีม และให้ทุกคนร่วมปรบมือ
ให้กับกลุ่มที่ชนะ

เมื่อทำกิจกรรม ผู้วิจัยให้เยาวชนเขียนความรู้สึก แนวคิด และความรู้ที่ได้ลงใน
สมุดบันทึกประจำวันที่แจกให้เป็นการบ้าน ให้นำมาส่งในครั้งต่อไป พร้อมทั้งนัดแนะในการทำ
กิจกรรมครั้งต่อไป

ข. ขั้นวิเคราะห์

ผู้วิจัยให้เยาวชนในแต่ละกลุ่มแสดงความรู้สึกจากเกม "พาลันไปด้วย" เขียนลง
บนกระดาษจากคำถาม

1. รู้สึกอย่างไรเมื่อพาเพื่อนไปพบอุปสรรค
2. รู้สึกอย่างไรเมื่อพาเพื่อนไปไม่ถึงจุดหมาย
3. ถ้าเปรียบแดนมหาภัยเป็นชีวิตประจำวันหรือเหตุการณ์ประจำวัน อุปสรรค
ที่เยาวชนเจอ หรือประสบปัญหาอะไรบ้าง
4. เพื่อนที่มีคุณลักษณะอย่างไร
5. เมื่อเยาวชนเรามีเพื่อนที่ไม่ดี เยาวชนจะทำอย่างไร

ค. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

1. ผู้วิจัยให้เยาวชนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรม
2. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึกของเยาวชนที่มีต่อการกระทำผิด

ง. ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการเล่น
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกและการสรุปของเยาวชน
3. จากการอ่านสมุดบันทึกประจำวัน

อุปกรณ์

1. อุปกรณ์ทำเป็นอุปกรณ์

กล่องกระดาษ (หลาย ๆ ขนาด) 6 กล่อง

แก้ว 2 ตัว

กระป๋อง 1 ใบ

แกนกระดาษทิชชู 10 ชิ้น รวมกันเป็น 1 อุปกรณ์

อิฐ 5 ก้อน รวมกันเป็น 1 อุปกรณ์

หนังสือ 5 เล่ม รวมกันเป็น 1 อุปกรณ์

กระดาษแข็ง 1 แผ่น ม้วนเข้าด้วยกัน

ถ้วยพลาสติก 5 ถ้วย รวมกันเป็น 1 อุปกรณ์

ไม้บรรทัดยาว 1 อัน

2. อุปกรณ์ทำธงติดอุปกรณ์

ตะเกียบ

ตะเกียบ

กระดาษเขียนหมายเลข 1 - 15

กาว

เทปกาว

3. อุปกรณ์สำหรับแก้อุปสรรค

เชือกฟาง 10 เส้น ความยาวเส้นละ 1 ฟุต

ขวดน้ำ 1 ขวด

กระดุม 20 เม็ด

เข็มและด้าย 2 ชุด

4. เทปกาว 1 ม้วน
5. สมุดบันทึกประจำวัน
6. กระดาษปลิว 1 แผ่น
7. ปากกาเมจิ 1 ด้าม
8. กระดาษ A4
9. ปากกา
10. ผ้าผูกตา 2 ผืน
11. นาฬิกาจับเวลา
12. ช่องพร้อมคำสั่งการแก้อุปสรรค
13. จลากเบอร์ 1 - 4 ทางเข้าและทางออก
14. จลากรายชื่อเยาวชน

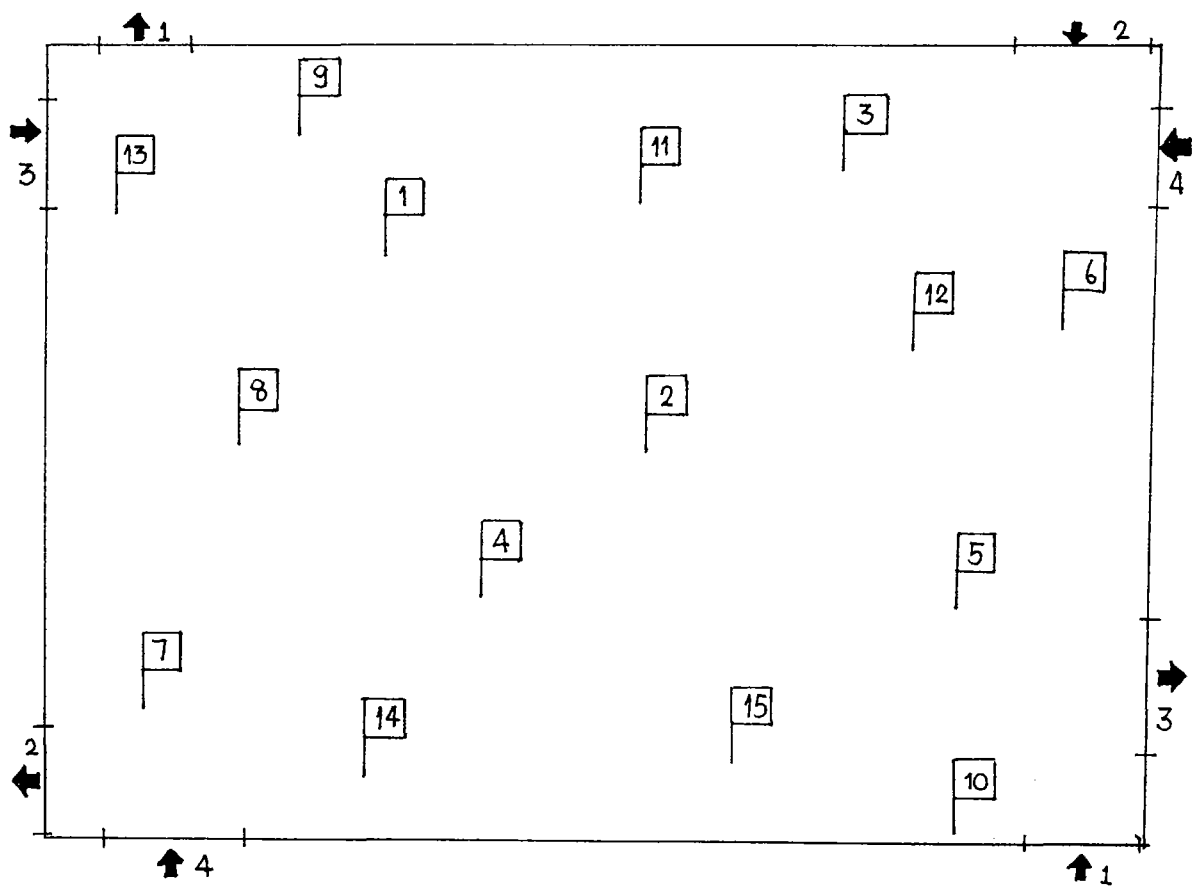
อุปกรณ์

1. แดนมหาภัย
2. เทปกาว
3. อุปสรรค กล่องกระดาษ (หลาย ๆ ขนาด)
3. ผ้าผูกตา
4. ซอล์ก
5. จลากรายชื่อ
6. สมุดบันทึกประจำวัน
7. แก้ว
8. กระเป๋

9. ธงที่ติดบอร์ด
10. ตะเกียบ
11. สก๊อตเทป
12. แกนกระดาษทิชชู
13. กระดาษสี

แผนผังดินแดนมหาวิทยาลัย

คำสั่งในการแก้ไขอุปสรรค

คำสั่งอุปสรรคเหล่านี้ใส่ช่องให้เรียบร้อย ในการแก้ไขอุปสรรคในแต่ละครั้ง ต้องทำภายในเวลา 30 นาที ถ้าเกินกำหนดเวลา ถือว่า แก้อุปสรรคไม่สำเร็จ

อุปสรรคที่ 2, 7, 12

ให้เยาวชนวิ่งรอบเสาธง 1 รอบ

อุปสรรคที่ 2, 7, 12

ให้เยาวชนเรียงกระดุมเป็น 10 กอง กองละ 5 เม็ด

อุปสรรคที่ 3, 8, 13

ให้เยาวชนรอกน้ำใส่ขวดจนเต็ม 2 ขวด

อุปสรรคที่ 4, 9, 14

ให้เยาวชนสนเข็มและด้าย 2 ชุด

อุปสรรคที่ 5, 10, 15

ให้เยาวชนต่อเชือกฟางเหล่านี้ให้ติดกันทั้งหมด ด้วยวิธีใดก็ตาม

ครั้งที่ 4

เหยื่อของจีน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนแสดงความรู้สึกเมื่อตัวเองได้รับผลจากการกระทำของคนอื่น
2. เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการกระทำผิด

กิจกรรม เหยื่อของจีน ใช้เทคนิค กรณีตัวอย่าง

เวลา 50 นาที

ขั้นตอนการดำเนินการ

ผู้วิจัยทักทายเยาวชน สนทนากับเยาวชนเกี่ยวกับกิจกรรมที่ผ่านมา ถามความรู้สึก ชอบไม่ชอบในการมาร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้ง และให้เยาวชนส่งสมุดบันทึกประจำวันจึงเริ่มเข้าสู่กิจกรรมกลุ่ม

ก. ขั้นการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยแบ่งเยาวชนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยผู้วิจัยจับป้ายชื่อ กลุ่มละ 4 คน และแจกกรณีตัวอย่างเรื่องเหยื่อของจีน ให้แต่ละกลุ่มอ่านและทำความเข้าใจ

ข. ขั้นวิเคราะห์

ผู้วิจัยให้เยาวชนช่วยกันวิเคราะห์กรณีตัวอย่าง เรื่องเหยื่อของจีนจากคำถามต่อไปนี้

1. ความรู้สึกของป้อมที่ได้ล่วงเงินจากกระเป๋าคือคนอื่น
2. ป้อมและป้อมเขามีความคิดอย่างไรต่องานแบบนี้
3. เยาวชนคิดว่าป้อมและป้อมเป็นคนดีไหม
4. ป้อมและป้อมเขาสำนึกในสิ่งที่เขาทำผิดได้ไหม

5. เยาวชนมีความรู้สึกอย่างไรกับป๊อและปอม

6. ให้เยาวชนตอบคำถามที่ป๊อถามไว้ว่า ฉันควรทำอะไรดี?

เมื่อทุกกลุ่มแสดงความรู้สึกและตอบคำถามภายในกลุ่มแล้ว ให้ส่งตัวแทนออกมา
เสนอความคิด ความรู้สึกและคำตอบในกลุ่มให้เพื่อนฟัง

ค. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

1. ผู้วิจัยให้เยาวชนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องเหยื่อของฉันท

2. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลของการทำความผิดที่ทำให้เกิดผู้อื่นเกิดความ
เดือดร้อน และให้เยาวชนมองย้อนกลับไปตัวเองว่า ถ้าตัวเองถูกคนอื่นทำบ้างล่ะ ตัวเยาวชน
เองจะรู้สึกอย่างไร อะไรจะเกิดขึ้นกับเยาวชนต่อไป

ง. ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของเยาวชน

2. สังเกตจากการร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นของเยาวชน

3. จากการอ่านสมุดบันทึกประจำวัน

เมื่อทำกิจกรรมกลุ่มเสร็จแล้ว ผู้วิจัยให้เยาวชนเขียนความรู้สึก แนวคิดและความรู้
ที่ได้ลงในสมุดบันทึกประจำวันที่แจกให้เป็นการบ้าน ให้นำมาส่งในครั้งต่อไป พร้อมนัดแนะ
ในการกระทำกิจกรรมครั้งต่อไป

อุปกรณ์

1. ป้ายชื่อเยาวชน

2. เอกสาร กรณีตัวอย่าง เรื่องเหยื่อของฉันท

3. สมุดบันทึกประจำวัน

กรณีตัวอย่าง เรื่อง เพ็ญทองเงิน

คุณรู้หรือเปล่าคะว่า ฉันกำลังทำงานที่สำคัญอยู่ ... ฉันกำลังเดินเข้าไปยืนอยู่ใกล้ ๆ อาซิมคนหนึ่ง แยกเงินไทรดเมล์ด้วยอาการเหม่อลอย มือซ้ายไทรดเมล์ มือขวากลึงกับข้าวพะลุพะลุ ฉันเห็นเงินโผล่มาจากกระเป๋ากางเกงของแก ฉันคิดว่าแกคงใส่เงินไว้ในกระเป๋าไม่ดี เงินจึงโผล่มาได้ ... นั่นแหละคือเหยื่อของฉัน ... คุณคอยให้กำลังใจฉันนะ มีอันเบาะบางของฉันค่อย ๆ ล้วงเข้าไปในกระเป๋ากางเกงของแก ประสาธสัมผัสของฉันบอกว่าเป็นธนบัตรใบละพันประมาณ 4 ใบ จากประสบการณ์และความชำนาญของฉัน สอนให้ฉันไวต่อการล้วงมือออกมาและส่งต่อให้ป้อมเพื่อนคู่ใจและคู่ชีพของฉันอย่างรวดเร็ว สภาพบรรยากาศบนรถเมล์เป็นปกติทุกอย่าง เหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น งานของฉันเสร็จเรียบร้อยแล้ว อาซิมเกรู้สึกตัวก็ต่อเมื่อเงินได้อยู่ในกระเป๋าของป้อมเพื่อนรักแล้ว แกไวยวายใหญ่โต แต่ฉันกับป้อมทำเฉย ๆ เหมือนไม่เกิดอะไรขึ้น คนบนรถเมล์ก็หันไปมองแกกันหมด อาซิมบอกให้พนักงานขับรถมองหาป้อมตำรวจและจอดป้าย แต่โชคเป็นของฉัน ป้อมตำรวจไม่มีเลย รถเมล์วิ่งผ่านไป 2 ป้าย ฉันและป้อมเดินลงรถเมล์ไปพร้อม ๆ กับคนอื่น

ฉันและป้อมเดินไปเรื่อย ๆ และเมื่อคิดว่าไกลพอสมควร เรามานั่งนับสตางค์ด้วยความสุขใจ "คราวนี้ได้ตั้ง 4,000 บาทแหละ มากกว่าครั้งก่อน ๆ เลยป้อม" ป้อมพูดด้วยความดีใจ "เที่ยวนี้ต้องขอบคุณอาซิมที่ให้สตางค์เราใช้ ฮีฮี" ฉันพูดอย่างภูมิใจและรู้สึกพอใจที่ทำงานสำเร็จมาคิดคึดดูแล้วแม่ฉันขายกับข้าวถูกตอนเย็น เมื่อคนเลิกจากทำงานก็ชอบมาซื้อกับข้าวกลับบ้านกับแม่ของฉัน คนละ 2 - 3 ถู ได้กำไรวันละหนึ่งพันบาท กว่าแม่จะได้เงินมาต้องเหนื่อยแทบตาย แต่เมื่อเทียบกับฉันได้สี่พันบาท ใช้เวลานิดเดียว ฉันกับป้อมเดินคิดอะไรมาเรื่อย ๆ จนถึงบ้าน "วันนี้ทำไมแม่ไม่อยู่บ้านทำกับข้าวเธอ" ป้อมถามฉัน พอฉันจันทรวิ้งมา "เฮ้ย เพิ่งกลับถึงบ้านเธอ แม่แกไม่สบาย ฉันเพิ่งไปส่งที่โรงพยาบาลมา เขาบอกว่าต้องนอนรักษาที่โรงพยาบาล นึกกลับมาเพื่อจะมาเอาสตางค์ไปรักษาแม่แก น้ามีเงินไม่พอ แกมีพอไหมเราไปพร้อมกันเลย" "น้าเอาเท่าไรล่ะ" ฉันถามน้าด้วยความตกใจ "สี่พันบาทก็พอ" ฉันส่งเงินให้น้าไปทั้งหมดที่หามาได้วันนี้ เราทั้งสามคนรีบวิ่งขึ้นรถเมล์ ฉันคิดถึงแม่และเป็นห่วงแม่อยากไปถึงโรงพยาบาลเร็ว ๆ จังเลย

รถเมล์จอดหน้าโรงพยาบาลพอดี น้ำจันทร์เอามือควักกระเป๋าเพื่อจะเอาเงินมาจ่ายที่โรงพยาบาล น้ำจันทร์ทำหน้าเหวอหลาและขี้อลงทันตาเห็น "เงิน เงินหายไปในไหน น้ำใส่ไว้ในกระเป๋ากางเกง เงินน้ำและเงินป้อมที่ส่งให้เมื่อตะกี้ ใครเอาไป ใครเอาไป คนกำลังเดือดร้อนลองเป็นมันดูบ้างซิ และเราจะเอาเงินมาจากไหนอีกหละ นี่น้ำก็หมดเนื้อหมดตัวแล้ว" น้ำจันทร์พูดไปร้องไห้ไป จันทรุดตัวลง นั่งบนเก้าอี้และมองหน้าป้อมด้วยความเศร้า ทำไมต้องเกิดกับเราด้วย และแม่หละจะทำอย่างไรดี ในใจจันสับสนมากเลย จันกลับมาคิดถึงอาชีพเมื่อเข้าชั้นมาทันทีและคนอื่น ๆ ที่จันล้วงเงินเขาไป เขาก็มีเรื่องเดือดร้อนแบบนี้หรือเปล่า จันมันแย่มากเลย จันทาม่าก็รายก็รายแล้ว ถ้าไม่เกิดกับตัวเองคงไม่ได้คิดแบบนี้ "ป้อม เราขึ้นไปบนรถเมล์ไปหาสตางค์มาให้แม่กันเถอะ" ป้อมพูดกับจัน "คนอื่นก็ต้องใช้เงินเหมือนกัน เหมือนอย่างเราที่ขโมยเขา พอคนอื่นมาขโมยเรา เราไว้วาย เราเดือดร้อนไม่เห็นหรือ" จันเถียงป้อม "แต่ตอนนี้ถ้าไม่ได้ด้วยวิธีนี้และจะเอาเงินมาจากไหนกัน" จันนิ่งและอึ้งไปเมื่อป้อมถามจัน จันคิดไม่ออก ไม่รู้จะทำอย่างไรดี... คุณคะคุณช่วยจันคิดหน่อยว่าจันควรทำอย่างไรดี

ครั้งที่ 5

ภาพนิ่งคำตอบ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เยาวชนแสดงความคิด ความรู้สึก ที่มีต่อภาพและเหตุการณ์การกระทำผิด

กิจกรรม ภาพนิ่งคำตอบ ใช้เทคนิคอภิปรายกลุ่ม

เวลา 50 นาที

ขั้นตอนการดำเนินการ

ผู้วิจัยกล่าวทักทายเยาวชน สนทนากับเยาวชนเกี่ยวกับข่าวเหตุการณ์ประจำวัน และให้เยาวชนส่งสมุดบันทึกประจำวันหลังจากนั้นจึงเข้าสู่กิจกรรมกลุ่ม

ก. ขั้นการมีส่วนร่วม

1. ผู้วิจัยแบ่งเยาวชนเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยการต่อรูปภาพให้สมบูรณ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ผู้วิจัยแจกกระดาษที่เป็นชิ้นส่วนของรูปภาพให้เยาวชนคนละ 1 ชิ้น

1.2 ผู้วิจัยให้เยาวชนนำชิ้นส่วนที่ตนได้รับ ไปต่อกับชิ้นส่วนกับเยาวชนคนอื่น เมื่อพบแล้วให้ทำการเชื่อมต่อกัน แล้วนั่งเป็นวงกลมในแต่ละกลุ่ม

2. ผู้วิจัยชี้แจงกับเยาวชนว่า มีภาพทั้งหมด 6 ภาพ ผู้วิจัยจะติดตามทีละภาพ ภาพละ 3 นาที ในแต่ละภาพให้แต่ละกลุ่มดำเนินการดังนี้

2.1 ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดเพลงให้เหมาะสมกับภาพ แล้วเขียนลงบนกระดาษ

2.2 ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งประโยคจากภาพและเขียนลงบนกระดาษ 2 ประโยค ในแต่ละภาพ

ข. ขั้นวิเคราะห์

1. ผู้วิจัยถ่ายภาพชุดเดิมเริ่มจากภาพแรก ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มบอกว่าเพลงที่คิดว่าเหมาะสมกับภาพนี้คือเพลงใด แล้วให้แต่ละกลุ่มร้องเพลง 2 ท่อนแรกของเพลงและถามเนื้อหาของเพลงนั้นจนครบทุกกลุ่มและให้แสดงความคิดเห็นจากภาพดังนี้

1.1 ทำไมถึงเลือกเพลงนี้

1.2 ภาพนี้ให้ความรู้สึกอะไรกับเรา

ทำเช่นใจครบทุกกลุ่มและครบทั้ง 6 ภาพ

2. ผู้วิจัยนำภาพทั้ง 6 ภาพมาติดบนกระดานดำ โดยเรียงตามลำดับเหมือนเดิม ผู้วิจัยให้เยาวชนส่งตัวแทนออกมา เล่าเรื่องจากประโยคที่แต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งออกมาเป็น 1 เรื่อง แล้วให้เยาวชนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ดังนี้

2.1 ทำไมถึงคิดว่าภาพนี้เหมาะสมกับประโยคที่แต่งขึ้นมา

2.2 จากการแต่งประโยคครั้งนี้ เยาวชนมีความรู้สึกอย่างไร

ค. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

1. ผู้วิจัยให้เยาวชนร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการร่วมกันอภิปราย

2. ผู้วิจัยให้เยาวชนแสดงความรู้สึกที่ได้จากการร่วมกิจกรรม

3. ผู้วิจัยแสดงความรู้สึกและสรุปเพิ่มเติมจากการร่วมกิจกรรม ถึงความรู้สึกที่ไม่ดีต่อภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งให้เห็นความเดือดร้อนของผู้ที่ถูกกระทำ

ง. ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรมของเยาวชน

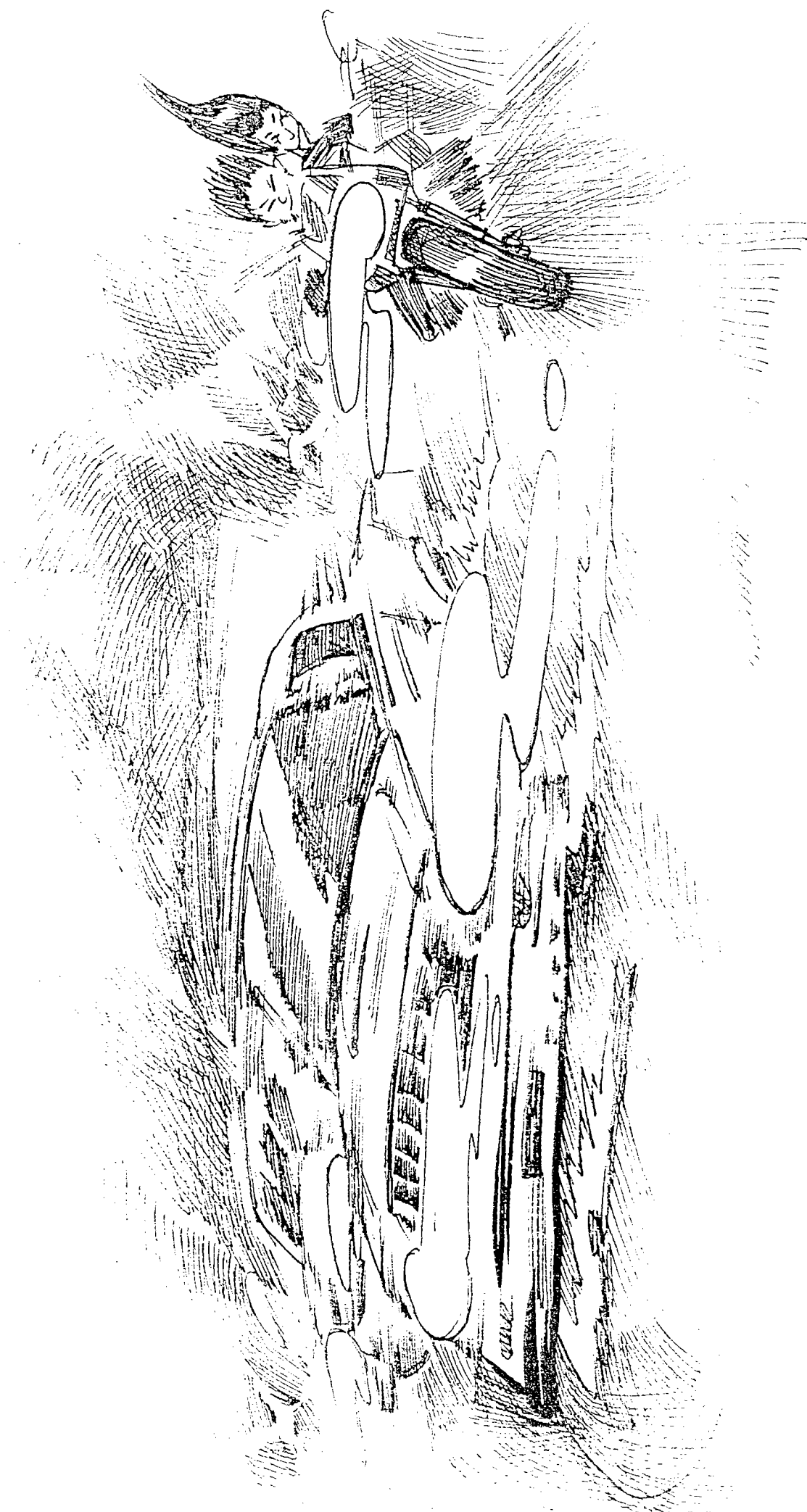
2. สังเกตจากการแสดงความรู้สึกของเยาวชน

3. จากการอ่านสมุดบันทึกประจำวัน

เมื่อทำกิจกรรมกลุ่มเสร็จแล้ว ผู้วิจัยให้เยาวชนเขียนความรู้สึก แนวคิด และความรู้สึกที่ได้ลงในสมุดบันทึกประจำวันที่แจกให้เป็นการบ้าน ให้นำมาส่งในครั้งต่อไป พร้อมนัดแนะในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

อุปกรณ์

1. ภาพ 6 ภาพ
2. กระดาษ 100 ปอนด์ 10 แผ่น
3. กาวน้ำ
4. ปากกา
5. เทปขาว
6. สมุดบันทึกประจำวัน

ครั้งที่ 6

พยานปากเอก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนแสดงความรู้สึกจากการกระทำผิด
2. เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนรู้สึกไม่ดีต่อการกระทำผิด

กิจกรรม พยานปากเอก ใช้เทคนิคสถานการณ์จำลอง

เวลา 50 นาที

ขั้นตอนการดำเนินการ

ผู้วิจัยทักทายเยาวชน และให้เยาวชนส่งสมุดบันทึกประจำวัน จึงเริ่มเข้าสู่กิจกรรมกลุ่ม
ผู้วิจัยทำกิจกรรมเป็นขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ก. ขั้นเตรียมการ

1. ผู้วิจัยนำเข้าสู่เรื่องการกระทำผิดที่ผ่านมาของเยาวชน
2. ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลองเรื่อง "พยานปากเอก"
3. ผู้วิจัยขออาสาสมัครจากเยาวชนที่จะร่วมแสดงเท่ากับตัวละครในเรื่อง

"พยานปากเอก" ส่วนที่เหลือเป็นผู้สังเกตการณ์

ข. ขั้นตอนการ

1. ผู้วิจัยแจกเอกสารสถานการณ์จำลองเรื่อง "พยานปากเอก" และบทบาทให้กับผู้แสดงเพื่อทำการศึกษาและซักซ้อมก่อนการแสดง
2. ผู้วิจัยให้ผู้แสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่แสดง
3. ผู้วิจัยจัดฉากให้เหมือนสถานการณ์จริง ให้เยาวชนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "พยานปากเอก" ตามลำดับเหตุการณ์ ใช้เวลาประมาณ 20 นาที

ค. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

1. ผู้วิจัยแบ่งสมาชิกออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน แล้วให้เยาวชนช่วยกัน ทบทวนและวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ หลังจากการแสดงจบลง โดยให้เยาวชนแสดงความคิดเห็นต่อเรื่อง "พยานปากเอก" และผู้วิจัยได้ให้คำถามเพื่อให้เยาวชนในกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ และอภิปราย

1.1 นุช, อรุณี เป็นคนอย่างไร มีนิสัยแบบใด

1.2 เรื่องนี้มีใครที่ผิดบ้าง

1.3 ถ้าเยาวชนเป็นนุช เยาวชนจะทำอย่างไร

1.4 ถ้าเยาวชนเป็นอรุณี เยาวชนจะทำอย่างไร

2. ผู้วิจัยให้เยาวชนส่งตัวแทนกลุ่มออกมาอภิปรายเกี่ยวกับความคิดเห็นที่ได้ อภิปรายภายในกลุ่ม

ง. ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยให้เยาวชนทั้งหมดร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากสถานการณ์จำลองเรื่อง "พยานปากเอก"

2. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ในเรื่องการกระทำความผิดว่ามันเป็นสิ่งไม่ดี ก่อเกิดผลเสียหายซึ่งบางที่เราอาจคาดไม่ถึง เพียงแค่เราตัดสินใจชั่วระยะสั้นเท่านั้น เพราะฉะนั้นเมื่อเราจะทำอะไรต้องไตร่ตรองให้ดี

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงบทบาท และความสนใจของสมาชิกที่มีต่อสถานการณ์จำลองเรื่อง "พยานปากเอก"

2. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็น ชักถามและการสรุปของเยาวชนเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองเรื่อง "พยานปากเอก"

3. จากการอ่านสมุดบันทึกประจำวัน

เมื่อทำกิจกรรมกลุ่มเสร็จแล้ว ผู้วิจัยกล่าวชมเชยเยาวชนที่สวมบทบาทเป็นนักแสดง ได้อย่างยอดเยี่ยมและให้เยาวชนเขียนความรู้สึก แนวคิด ความรู้สึกที่ได้ลงในสมุดบันทึกประจำวัน ที่แจกให้เป็นการบ้าน ให้นำมาส่งในครั้งต่อไป พร้อมนัดแนะในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

อุปกรณ์

1. เอกสารการใช้สถานการณ์จำลองเรื่อง "พยานปากเอก"
2. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง เช่น โต๊ะ เก้าอี้
3. สมุดบันทึกประจำวัน

สถานการณ์จำลอง
เรื่อง พยานปากเอก

ฉากที่ 1 ในห้องทำงานของพนักงานที่ทำหน้าที่ฝ่ายขายและบริการลูกค้า ของบริษัทงานดี ซึ่ง
เป็นโรงงานผลิตปะหมี่กึ่งสำเร็จรูปออกจำหน่ายและเป็นที่ยอมรับกัน

นุช : อรุณี (นุชเดินมาเรียกเบา ๆ)

อรุณี : มีอะไรเหรอ

นุช : นี่ฉันคิดมาหลายวันแล้ว เรื่องที่มีคนฟ้องร้องเรื่องบริษัทเราผลิตสินค้าแล้วใส่
สารบางอย่างให้คนติดยานะ ฉันว่ามันเป็นเรื่องจริงนะ เธอไปที่ห้องควบคุม
การผลิตกับเราเย็นนี้ได้ไหม

อรุณี : อะไรกัน นุช ห้องนั้นนะเขาห้ามเข้าเด็ดขาดเลยนี่นา ถ้าถูกจับได้ เราถูกไล่
ออกแน่ ๆ อย่าบ้าไปหน่อยเลย

นุช : ไปเถอะนะ ฉันอยากรู้ มันเป็นไปอย่างที่เขากล่าวหรือเปล่า เธอไม่อยากรู้
ความจริงหรือ

อรุณี : ความจริง เราจะรู้ไปทำไม ไปเพื่ออะไร ไม่เห็นได้อะไรขึ้นมา ไม่ฉันไม่เล่น
ด้วยกับเธอแน่ ๆ

นดาเดินเข้ามาแล้วเผชิญได้ยืน 2 คนนี้กำลังคุยกัน

นดา : มีอะไรกันเหรอ เห็นคุยกันท่าทางไม่ค่อยดีเลย

อรุณี : ก็นุชนะซี เกิดอยากจะเป็นนักสืบขึ้นมา ว่าสินค้าของเราใส่สารติดยาอย่างที่
เขาฟ้องหรือเปล่า

นดา : โอ้ย นี่เธอฉันไม่เอาด้วยหรอก เสี่ยงจะตาย ไม่คุ้ม
นุชมองหน้าเพื่อนทั้งสองที่เป็นเพื่อนสนิทของเขาด้วยสีหน้าผิดหวัง

อรุณี : เอาละ นุช ฉันจะไปกับเธอ

นดา : ฉันไม่นะ เธอสองคนระวังตัวด้วย

ฉากที่ 2 ที่ห้องควบคุมพิเศษการผลิต ทั้งสองมาถึงหน้าห้อง เวลานั้นเป็นเวลาค่า ปกติหน้าห้องนี้จะมียาม แต่ตอนนั้นคนยามออกไปซื้อของนอกบริษัท

นุช : โชคดีนะที่ยามไม่อยู่

อรุณี : เร็ว ๆ ลี เข้าไปข้างในสักที่เดี๋ยวก็มีคนมาเห็นเข้าหรือ

อรุณีพูดด้วยอาการเสียงสั่นด้วยความกลัว ส่วนนุชพยายามเปิดประตู เมื่อประตูเปิดออกทั้งสองค่อย ๆ เดินเข้าไป และช่วยกันค้นหา เวลาเพียง 3 นาที นุชก็หยิบเอกสารชิ้นหนึ่งมาอ่าน

นุช : พบแล้ว เอกสารบางอย่างและตัวยาบางชนิด ฉันจะไปแจ้งความ

อรุณี : เธอจะบ้าหรือ หาเรื่องอย่างนั้นเข้าท่าเลย ลืมพวกนี้ซะ ถ้าคุณยังไม่อยากตกงาน เธอจะได้อะไร มีใครมาให้รางวัลเธอ เปล่าเลยเธอยังนึกนะว่าจะทำอะไรเขาได้ คนตัวเล็ก ๆ อย่างเราไม่มีแรงจะสู้ ดีไม่ดีคนที่เข้าคุกน่าจะเป็นเธอ

นุช : ฉันยอมไม่ได้ เป็นใจเป็นกัน ฉันยอมไม่ได้ที่จะทรยศต่อจรรยาบรรณในอาชีพของตนเอง ทำให้คนอื่นที่ไม่รู้เรื่องต้องเดือดร้อน เข้าโรงพยาบาล

อรุณี : ตามใจเธอก็แล้วกัน ฉันเตือนเธอแล้วนะ จินเราแยกกันตรงนี้ดีกว่า

ฉากที่ 3 ในห้องผู้อำนวยการ นุชขอเข้าพบผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการนั่งอยู่และเชิญนุชให้เข้าพบได้ นุชนั่งลงบนเก้าอี้ประจันหน้ากับผู้อำนวยการ

นุช : ผู้อำนวยการคะ ดิฉันมีหลักฐานยืนยันว่าบริษัทของเราผลิตใส่สารลงไป ทำให้ผู้คนเดือดร้อน ถ้าท่านไม่แก้ไขเรื่องนี้ ดิฉันจะแจ้งความ อรุณีสามารถเป็นพยานได้

ผู้อำนวยการ : คุณออกจากห้องผมไปได้แล้ว ถ้าคุณฟ้องก็เชิญ ผมจะไล่คุณออก

นุชออกจากห้องผู้อำนวยการ ด้วยความไม่พอใจ เมื่อความไม่ถูกต้องยังคงอยู่ ไม่ได้รับการแก้ไข นุชจึงตัดสินใจไปแจ้งความ

ส่วนผู้อำนวยการได้ให้เลขาไปตามคุณอรุณีมาเข้าพบ

ผู้อำนวยการ : ถ้าคุณจะปิดปากเงียบในเรื่องนี้ คุณจะได้รับรางวัลอย่างงามและโบนัสก้อนโต

อรุณไม่ได้พูดอะไร แต่ได้เดินออกจากห้องผู้อำนวยการอย่างช้า ๆ และในใจคิด เราจะทำอย่างไรดี

ฉากที่ 4 ที่โรงพัก เมื่อเรื่องถึงโรงพัก ตำรวจจึงเรียกทุกคนมาสอบสวน

ตำรวจ : คุณอรุณ มีเพียงคุณคนเดียว คุณมีความสำคัญกับคดีนี้มากนะ ทำไมคุณไม่พูดอะไรเลย ถึงคุณไม่ให้การกับเรา คุณจะต้องติดคุกแน่ ๆ เพราะคุณรู้เขายืนยันว่าคุณรู้เรื่องทั้งหมด

อรุณคิดอยู่นาน มโนธรรมเข้ามา แต่ความกลัวจะเข้ามาหาเขา เขาจึงตัดสินใจ

อรุณ : คือ...ไม่ค่ะ ดิฉันไม่รู้เรื่องทั้งหมด

ตำรวจ : ยืนยันว่าคุณมีความผิด ในข้อหาลักลอบขโมยเอกสารและยักยอกเงินนะครับ

ฉากที่ 5 ที่หอประชุมของบริษัท ซึ่งวันนี้เป็นวันประกาศพนักงานดีเด่นของบริษัท ปรากฏว่า อรุณได้รับรางวัลพนักงานดีเด่นในปีนี้ พร้อมเงินรางวัล

ผู้อำนวยการ : กระผมดีใจเป็นอย่างยิ่งที่บริษัทของเรามียอดขายสูงที่สุดในบรรดาบริษัทที่ผลิตอะไหล่สำเร็จรูป และวันนี้ก็เป็นวันที่น่ายินดีที่ทางบริษัทจะประกาศเกียรติคุณสำหรับพนักงานที่มีผลงานดีเด่นตลอดปี ผมขอมอบรางวัลนี้ให้กับคุณอรุณ สามหมื่น ครับ พร้อมเงินสด 30,000 บาท

อรุณเดินขึ้น ไปรับรางวัลด้วยความยินดี และคิดว่าตัวเอง ได้ตัดสินใจที่เป็นพยานปากเอกได้ถูกต้องและงดงาม เขาคิดไปเรื่อยเรื่อย จะว่าไปแล้วก็อดสงสารนู่นไม่ได้เหมือนกัน เขาคงไม่...แต่ช่างเถอะ

ฉากที่ 6 อรุณเดินเข้าซอยในบ้าน เกิดหิวน้ำ จึงแวะเข้าร้านประจำ ซึ่งป้าที่ขายของเคยมีปัญหากันมาก่อน

อรุณ : ป้าจำชื่อน้ำเปล่าขวดหนึ่ง

แม่ค้า : ใครมาซื้อของอีก จะบ้าตายอยู่แล้ว ลูกและหลานนอนป่วยที่โรงพยาบาล มันเป็นเรื่องไรไปหมด นี่คุณเอาอะไรนะ อ้าว นี่เธอเองเหรอ เอาอะไรล่ะ

อรุณ : น้ำเปล่าจะบ้า มีอะไรเหรอป้า ฉันช่วยได้ไหม

แม่ค้า : ลูกและหลานเข้านอนโรงพยาบาล ไม่สบาย อาเจียนตลอดหาสาเหตุไม่ได้
 หมอบอกว่า เกิดจากอาหารเป็นพิษ แต่ข้าก็ทำกับข้าวให้มันทานทุกมื้อ ไม่ได้
 ซื้อมันที่ไหน บ้านฝั่งโน้นก็เป็น เป็นกันหลายคน กลุ่มจริง ๆ ไข่ไก่จะสอบ
 อยู่วันพรุ่งนี้ ไปเยี่ยมมันกับป้าไหม

อรุณี : ไปก็ได้จะ ป้า

ฉากที่ 7 ที่โรงพยาบาล ไข่ลูกของป้าขีดเขียนลงกว่าที่เคยเห็น หลานป้าก็มีอาการเช่นกัน ป้า
 มองลูกและหลาน แล้วก็ร้องไห้

แม่ค้า : นี่ป้าจะเอาเงินที่ไหนมารักษาพวกมัน ถ้าไม่หายข้าก็ต้องเอาออกจาก
 โรงพยาบาล มาให้นอนที่บ้านเพราะป้าไม่มีเงินจ่าย เป็นไปตามบุญตามกรรม
 ก็แล้วกัน

อรุณีเห็นป้าและสงสารจับใจ เพราะเขาเองเคยทุกข์ยากมาก่อนและได้ป้าคนนี้คอย
 ช่วยเหลือ อรุณิดคิดแวบขึ้นมาได้ว่า เป็นเพราะบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปที่บริษัทของเราหรือเปล่า เรา
 น่าจะต้องทำอะไรบางอย่าง

ฉากที่ 8 อรุณีจึงตัดสินใจเล่าให้กับนดาฟัง

อรุณี : นดาเธอจำได้หรือเปล่าเรื่องวันนั้น

นดา : จำได้สิ มันไม่ใช่เรื่องจริงอย่างที่หนูเล่าสงสัย เรื่องมันจบไปแล้วไม่ใช่หรือ

อรุณี : ฉันมาคิดดูอีกทีแล้ว ฉันไม่น่าที่จะตอบแบบนั้นเลย เธอเงิบ ๆ นะมันเป็นเรื่อง
 จริง ฉันไม่น่าเห็นแก่ตัวเลย ทำให้หนูเดือดร้อน และคนแถวบ้านของฉันก็
 ล้มป่วยกันไปหมด

อรุณีและนดาจึงไปแจ้งความตำรวจและเล่าความจริงทั้งหมดให้ตำรวจฟัง ตำรวจจึง
 เข้าไปจับกุมผู้อำนวยการ และบริษัทต้องจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลให้กับผู้เสียหายทุกคน

ครั้งที่ 7 เมื่อฉันทำผิด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนแสดงความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อตนเองทำผิด
2. เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการกระทำความผิด

กิจกรรม เมื่อฉันทำผิด ใช้เทคนิค กรณีตัวอย่าง

เวลา 50 นาที

ขั้นตอนการดำเนินการ

ผู้วิจัยทักทายเยาวชน และสนทนาเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำมา ครึ่งนี้เป็นครั้งที่ 7 เยาวชนมีความรู้สึกอย่างไร ชอบหรือไม่กับกิจกรรมที่ผ่านมา ผู้วิจัยให้เยาวชนส่งบันทึกประจำวัน จึงเริ่มเข้าสู่กิจกรรม

ก. ขั้นการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยให้เยาวชนแบ่งเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คนจากการจับฉลากรายชื่อและแจกกรณีตัวอย่าง เรื่องเมื่อฉันทำผิด (ตอนที่ 1) ให้เยาวชนแต่ละกลุ่มอ่าน และร่วมแสดงความรู้สึกจากคำถามในเรื่อง และร่วมกันเขียนความรู้สึกที่ได้รวบรวมในกลุ่มลงบนกระดาน เมื่อทุกกลุ่มเขียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยแจกกรณีตัวอย่าง เรื่องเมื่อฉันทำผิด (ตอนที่ 2) ให้เยาวชนแต่ละกลุ่มอ่าน และร่วมแสดงความรู้สึกจากคำถามในเรื่องเหมือนกับตอนที่ 1 และร่วมกันเขียนความรู้สึกที่ได้รวบรวมในกลุ่มลงบนกระดาน หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มนำกระดานที่เขียนความรู้สึกทั้งหมดไปติดที่กระดานหน้าห้อง

ข. ขั้นวิเคราะห์

1. ผู้วิจัยให้เยาวชนร่วมกันวิเคราะห์เรื่อง เมื่อฉันทำผิดว่า
 - 1.1 ผู้ดำเนินเรื่องที่เรียกตัวเองว่า "ฉัน" นั้นเป็นคนอย่างไร
 - 1.2 ความรู้สึกของเขายกอะไรกับเยาวชน
2. ผู้วิจัยซักถามเยาวชนที่แสดงความรู้สึกลงบนกระดาษ และถามความรู้สึกว่าในครั้งแรกและครั้งที่สองแตกต่างกันไหม และแตกต่างกันอย่างไร

ค. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

1. ผู้วิจัยให้เยาวชนสรุปความรู้สึกที่ได้จากการอ่านกรณีตัวอย่างเรื่องเมื่อฉันทำผิด
2. ผู้วิจัยชี้ให้เยาวชนเห็นว่าความรู้สึกที่แตกต่างกันของเรื่องเมื่อฉันทำผิดถ้าเป็นความรู้สึกต่อการกระทำผิด ผู้วิจัยให้กำลังใจและชื่นชม
3. เยาวชนเขียนความรู้สึกจากการทำกิจกรรมนี้ลงในสมุดบันทึกประจำวัน

ง. ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรมของเยาวชน
2. สังเกตจากการร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นของเยาวชน
3. จากสมุดบันทึกประจำวัน

เมื่อทำกิจกรรมกลุ่มเสร็จแล้ว ผู้วิจัยให้เยาวชนเขียนความรู้สึก แนวคิด ความรู้ที่ได้ลงในสมุดบันทึกประจำวันที่แจกให้เป็นการบ้าน ให้นำมาส่งในครั้งต่อไป พร้อมนัดแนะในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

อุปกรณ์

1. เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง เมื่อฉันทำผิด (ตอนที่ 1)
2. เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง เมื่อฉันทำผิด (ตอนที่ 2)
3. กระดาษ
4. ปากกา

5. เทปกาว
6. ฉลากรายชื่อ
7. สมุดบันทึกประจำวัน

กรณีตัวอย่าง

เรื่อง เมื่อฉันทำผิด (ตอนที่ 1)

ใคร ๆ ที่รู้จักฉันก็บอกว่าฉันเป็นคนเลว เป็นเด็กไม่ดี เพราะฉันชอบทำผิด และไม่ได้เป็นความผิดธรรมดา, ธรรมดา อย่างเช่น โกหก ไม่ส่งการบ้าน ไม่ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านหรือชอบแกล้งเพื่อน เท่านั้นละ ความผิดของฉันถึงขั้นทำผิดกฎหมายเลยแหละ เสพเฮโรอีนก็เคย ช่วยเขาส่งและขายเฮโรอีนก็เคย ขโมยของในห้างสรรพสินค้า อื้อย...ฉันทำบ่อย แต่ถ้าถามความรู้สึกเมื่อฉันทำผิด ฉันบอกได้ว่า

- @ ฉันรู้สึกเหนื่อยที่ต้องคอยหลบ ๆ ซ่อน ๆ หรือหนีตำรวจ
- @ ฉันรู้สึกว่ามันท้าทาย
- @ ฉันรู้สึกว่ามันตื่นเต้น
- @ ฉันรู้สึกเก่งและโก้
- @ ฉันรู้สึกว่ามีความหมาย
- @ ฉันรู้สึกเหงาและเศร้าที่พ่อแม่บอกว่าฉันเกเร ไม่เชื่อฟัง
- @ ฉันรู้สึกเบื่อ ๆ ในบางครั้ง
- @ ฉันรู้สึกสับสน
- @ ฉันรู้สึกภูมิใจเมื่อฉันทำสำเร็จ

เห็นไหม... เมื่อคุณได้คุยกับฉัน คุณก็ต้องบอกว่าฉันเป็นคนไม่ดี ถ้าคุณทำผิดเหมือนฉัน คุณจะรู้สึกอย่างไร?

เรื่อง เมื่อฉันทำผิด (ตอนที่ 2)

แต่ปัจจุบันนี้ฉัน ไม่รู้สึกเหมือนเมื่อก่อน ฉันกลับรู้สึกว่า

- @ ฉันเสียใจเมื่อทำผิด
- @ ฉันรู้สึกไม่ชอบที่ทำผิดและ เห็นใครทำผิด
- @ ฉันรู้สึกไม่อยากที่จะทำผิด
- @ ฉันรู้สึกเศร้า ที่ทำให้พ่อแม่ผิดหวัง
- @ ฉันรู้สึกอายที่ทำผิด

และฉันรู้สึกอยากกลับตัวเป็นคนดี คุณรู้สึกเหมือนฉันหรือเปล่า? ถ้าคุณรู้สึกเหมือนฉัน
ตอนนี้ ฉันขอแสดงความยินดีกับคุณด้วยนะ และยินดีกับเพื่อนใหม่ของฉัน ซึ่งปัจจุบันฉันได้รับโอกาส
ที่ดีที่ไม่เคยมีใครให้มาก่อน ฉันมีงานทำ คุณพ่อคุณแม่ให้กำลังใจฉัน ครอบครัวเรามีความสุข
ฉันหวังว่าอนาคตเพื่อน ๆ คงเป็นเหมือนฉัน

ครั้งที่ 8

ตัวจริง...เสียงจริง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนมีแนวทางในการแก้ไขตัวเองเมื่อคิดที่จะทำผิด
2. เพื่อให้เยาวชนมีความรู้สึกที่ไม่อยากหันกลับไปกระทำผิด

กิจกรรม ตัวจริง...เสียงจริง ใช้เทคนิค กรณีตัวอย่าง

เวลา 50 นาที

ขั้นตอนการดำเนินการ

ผู้วิจัยกล่าวทักทายเยาวชนและให้เยาวชนส่งสมุดบันทึกประจำวัน จึงเริ่มเข้าสู่กิจกรรม

ก. ขั้นการมีส่วนร่วม

1. ผู้วิจัยให้เยาวชนแบ่งเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยความสมัครใจ และผู้วิจัยเปิดเทป กรณีตัวอย่าง เรื่อง ตัวจริง...เสียงจริง ให้เยาวชนฟัง
2. ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มเขียนแนวทางในการแก้ไขเมื่อตัวเองคิดจะทำผิดลงบนกระดาษให้ได้มากที่สุด
3. เมื่อทุกกลุ่มดำเนินการเสร็จแล้วให้นำไปติดไว้ที่กระดานหน้าห้อง

ข. ขั้นวิเคราะห์

1. ผู้วิจัยให้เยาวชนแต่ละกลุ่มออกมาวิเคราะห์ให้เพื่อนฟังว่า เหตุผลที่ในกลุ่มเขียนออกมาเป็นแนวทางแก้ไข
2. ผู้วิจัยให้เยาวชนช่วยกันวิเคราะห์ถึง "บุปผา" ในกรณีตัวอย่างในแง่ความรู้สึก และวิธีที่เขาปฏิบัติ

ค. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

1. ผู้วิจัยและเยาวชนร่วมกันสรุปแนวทางในการแก้ไขตัวเองเมื่อคิดที่จะทำผิด
2. ให้เยาวชนเขียนความรู้ และความรู้สึกที่ได้ลงในสมุดบันทึกประจำวัน

ง. ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรมของเยาวชน
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของเยาวชน
3. จากสมุดบันทึกประจำวัน

เมื่อทำกิจกรรมกลุ่มเสร็จแล้ว ผู้วิจัยให้เยาวชนเขียนความรู้สึก แนวคิด ความรู้ที่ได้ลงในสมุดบันทึกประจำวันที่แจกให้เป็นการบ้านให้นำมาส่งในครั้งต่อไป พร้อมนัดแนะในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

อุปกรณ์

1. จลากรรายชื่อเยาวชน
2. เทปกรณีตัวอย่าง เรื่อง ตัวจริง...เสียงจริง
3. กระดาษ 100 ปอนด์ 5 แผ่น
4. ดินสอ, ปากกา
5. เทปขาว
6. สมุดบันทึกประจำวัน

เทพเสียงกรณีสาวอย่าง ตัวจริง...เสียงจริง

สวัสดีค่ะ เพื่อน ๆ ทุกคน ฉันชื่อ บุปผา เรียกเล่น ๆ ว่า ต้ม ไม่ใช่ต้มนะ ตอนเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อก่อนเป็นเด็กเกเรมาก แต่เดี๋ยวนี้ดีขึ้นค่ะ มีอาจารย์ คุณพ่อและคุณแม่คอยให้กำลังใจ ฉันมีวิธีที่จะแก้ไขตัวเอง ปฏิบัติ และมันก็ได้ผล เพื่อน ๆ ลองฟังดู และถ้าเป็นประโยชน์ก็ลองนำไปปฏิบัติตามได้เลย

- เมื่อฉันนึกอยากที่จะทำผิดอะไรขึ้นมาหรือมีโอกาสที่จะทำผิดได้ ฉันจะนึกถึงคุณแม่ คุณแม่ที่คอยเป็นห่วงเรา ถ้าฉันทำผิด พ่อแม่ก็จะเสียใจ
- ถ้าฉันอยากจะเสพยาเสพติด ฉันจะนึกถึงร่างกายที่ซูบซีด ผอม มีรอยเต็มตัว นึกถึงโทษและพิษร้ายของมัน
- ถ้าฉันคิดที่จะลักขโมยของคนอื่น ฉันจะย้อนกลับมาถามตัวเองว่า ถ้าเราถูกคนอื่นขโมยบ้าง เราจะรู้สึกอย่างไร
- ฉันจะพยายามหางานอดิเรกที่ฉันชอบทำที่สุด เช่น อ่านหนังสือ ดูทีวี เพื่อไม่ให้คิดไปกระทำผิด
- ช่วยพ่อ แม่ ทำงาน เพื่อไม่ให้มีเวลาว่างไปคิดฟุ้งซ่าน
- เล่นกีฬา เพื่อให้ร่างกายแข็งแรงสมองปลอดโปร่ง
- ฉันมีครู "ครูปลา" ที่น่ารัก ครูเป็นครูประจำชั้นของฉัน ครูเป็นแบบอย่างที่ดี ฉันอยากเป็นเหมือนคุณครู
- ครูเคยพาฉันไปที่ตู้เด็กที่พิการซ้ำซ้อน คือ พิการด้วยและปัญญาอ่อนด้วย น่าสงสารจังเลย เราเองมีร่างกายที่สมบูรณ์ เราน่าจะทำความดี ทำอะไรได้มากกว่าเขา ยังมีคนที่ด้อยโอกาสกว่าเราอีกนะ

- ฉันมีโอกาสได้เข้าประกวดวาดภาพ และได้รางวัลรองชนะเลิศ ภูมิใจที่สุดเลย ตอนนั้นก็กำลังฝึกปรี๊ดฝีมือให้เก่ง และจะเข้าประกวดอีกให้ได้รางวัลชนะเลิศเลย

- ฉันตั้งใจเรียน ตอนนี้อยู่เรียนได้เกรด 3 คุณพ่อและคุณแม่ภูมิใจในตัวฉันมาก

เป็นอย่างไรบ้างคะ ฉันมีโครงการอีกมากมายที่อยากจะทำ รู้สึกมันสนุกมาก จะให้หันกลับไปทำผิดอีกนะหรือ ไม่เอา ไม่เอาแล้ว เพื่อนฟังฉันคุยมาก็ท้อแล้ว คงได้ข้อคิดบ้างนะ ถ้าว่าง ๆ เราคงได้พบกันอีก บ้าย บาย

ครั้งที่ 9

รณรงค์ด้านความผิด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนแสดงออกถึงความไม่ชอบและต่อต้านการกระทำผิด
2. เพื่อให้เยาวชนแสดงถึงความตั้งใจ มุ่งมั่นที่จะไม่กระทำผิดซ้ำอีก

กิจกรรม รณรงค์ด้านความผิด ใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม

เวลา 50 นาที

ขั้นตอนการดำเนินการ

ผู้วิจัยกล่าวทักทายเยาวชน และสนทนาเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการในครั้งที่ 13 ให้เยาวชนเตรียมตัว เตรียมอุปกรณ์ไว้ล่วงหน้า หลังจากนั้นผู้วิจัยให้เยาวชนส่งสมุดบันทึกประจำวัน จึงเริ่มเข้าสู่กิจกรรม

ก. ขั้นการมีส่วนร่วม

1. ผู้วิจัยแบ่งเยาวชนออกเป็น 10 คู่ คู่ละ 5 คน โดยการจับฉลากรายชื่อ
2. ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิด คำคมหรือสโลแกน พร้อมทำทางประกอบ ผู้วิจัยยกตัวอย่างเช่นโครงการรวมพลังหาร 2 เป็นต้น เนื้อหาในคำคมหรือสโลแกนมีข้อจำกัดดังนี้

- 2.1 ต้องเป็นคำคมหรือสโลแกนที่ต่อต้านการกระทำผิด
- 2.2 มีความยาวไม่เกิน 2 บรรทัด
- 2.3 ทำทางต้องสอดคล้องกับคำคมหรือสโลแกนที่กลุ่มช่วยกันคิด
- 2.4 ทุกคนในกลุ่มต้องมีส่วนร่วมในการแสดงทำทาง

3. ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงท่าทางประกอบพร้อมคำคมหรือสโลแกน
กลุ่มละ 1 นาที

ข. ขั้นวิเคราะห์

1. ผู้วิจัยให้เยาวชนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงความรู้สึก และเหตุผลในหัวข้อ
 - 1.1 ทำไมถึงได้ออกแบบท่าทางและสโลแกนประกอบเป็นเช่นนี้
 - 1.2 มีจุดเด่นตรงไหนที่แสดงออกถึงการต่อต้านความผิด
 - 1.3 ได้แนวคิดมาจากไหน
2. ผู้วิจัยและเยาวชนร่วมกันอภิปรายและแสดงความรู้สึกต่อผู้ที่กระทำผิด

ค. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

1. ผู้วิจัยให้เยาวชนช่วยกันสรุปความคิดความรู้สึกต่อความตั้งใจและมุ่งมั่นที่จะ
ไม่กระทำผิด
2. ผู้วิจัยสอบถามความรู้สึกชอบ ไม่ชอบต่อการกระทำผิด
3. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับความตั้งใจของเยาวชน และชื่นชมเยาวชนที่มี
ความมุ่งมั่นที่จะ ไม่กระทำผิดซ้ำอีก

ง. ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมของเยาวชน
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของเยาวชน
3. จากสมุดบันทึกประจำวัน

เมื่อทำกิจกรรมกลุ่มเสร็จแล้ว ผู้วิจัยให้เยาวชนเก็บอุปกรณ์และป้ายณรงค์ให้เรียบร้อย
เพราะต้องนำออกมาใช้ในงานนิทรรศการ และผู้วิจัยให้เยาวชนเขียนความรู้สึก แนวคิด ความรู้
ที่ได้ลงในสมุดบันทึกประจำวันที่แจกให้เป็นการบ้าน ให้นำมาส่งในครั้งต่อไป พร้อมนัดแนะในการ
ทำกิจกรรมครั้งต่อไป

อุปกรณ์

1. จลากรายชื่อเยาวชน
2. กระดาษ A4
3. ปากกา
4. สมุดบันทึกประจำวัน
5. กระดาษสี 10 แผ่น (สำหรับเขียนแผ่นสไลด์แกน)

ครั้งที่ 10

ประติมากรรม Just Say No

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนแสดงถึงความตั้งใจและมุ่งมั่นที่จะไม่หันกลับมาทำผิดซ้ำ
2. เพื่อให้เยาวชนสร้างประติมากรรมเพื่อเป็นการยืนยันว่าจะไม่หันกลับมาทำผิดซ้ำ

กิจกรรม ประติมากรรม Just Say No ใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม

เวลา 50 นาที

ขั้นตอนการดำเนินการ

ผู้วิจัยกล่าวทักทายเยาวชน และกล่าวถึงอนุสาวรีย์ และประติมากรรมในรูปแบบต่าง ๆ เขามีจุดประสงค์ในการสร้างอย่างไร และผู้วิจัยให้เยาวชนส่งสมุดจดบันทึกประจำวัน จึงเริ่มเข้าสู่กิจกรรม

ก. ขั้นการมีส่วนร่วม

1. ผู้วิจัยแบ่งเยาวชนออกเป็น 4 กลุ่ม โดยการนับเลข 1 - 5 ออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน

2. ผู้วิจัยแจกอุปกรณ์ให้แต่ละกลุ่มดังนี้

- หลอดกาแฟ	1 ท่อ	- คัตเตอร์	1 อัน
- กรรไกร	1 อัน	- แกนกระดาษทิชชู	10 อัน
- กาว	1 ขวด	- ขวดน้ำพลาสติก	3 ขวด
- กระดาษสี	5 แผ่น	- ไม้เสียบลูกชิ้น	10 อัน
- ไม้บรรทัด	3 อัน	- ลูกโป่งปอง	5 ลูก
- ดินสอ	2 แท่ง	- กระดาษแข็ง	3 แผ่น

3. ผู้วิจัยให้เยาวชนแต่ละกลุ่มร่วมกันคิดและสร้างผลงานเป็นประติมากรรม 1 ชิ้น เพื่อเป็นการยืนยันและเป็นสัญลักษณ์แทนการไม่หันกลับมาทำผิดซ้ำอีก โดยสร้างจากอุปกรณ์ที่แจกให้ ใช้เวลาในการสร้าง 35 นาที

4. ให้แต่ละกลุ่มตั้งชื่อ ผลงานชิ้นนี้ พร้อมทั้งอภิปรายในกลุ่มว่าทำไมถึงสร้างออกมาเป็นผลงานชิ้นนี้

ข. ขั้นวิเคราะห์

1. ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มเสนอผลงานประติมากรรม และเสนอแนวคิดของกลุ่มว่า ทำไมถึงสร้างออกมาเป็นรูปร่าง หน้าตาแบบนี้ ทำไมเป็นผลงานชิ้นนี้ที่มีชื่อว่าอะไร

2. ผู้วิจัยให้เยาวชนแต่ละกลุ่มแสดงความรู้สึกที่ถ่ายทอดออกมาเป็นประติมากรรมชิ้นนี้ มันสามารถเป็นตัวแทนของการไม่หันกลับมากระทำผิดซ้ำได้ไหม อย่างไร ให้เยาวชนร่วมกันอภิปราย

ค. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

1. ผู้วิจัยให้เยาวชนร่วมกันแสดงความคิดและสรุปจากการทำกิจกรรม
2. ผู้วิจัยให้เยาวชนแสดงความรู้สึกต่อความมุ่งมั่นที่ไม่หันกลับมากระทำผิด
3. ผู้วิจัยแสดงความรู้สึกและสรุปเพิ่มเติม
4. เยาวชนเขียนความรู้สึก ความรู้ที่ได้ลงสมุดบันทึกประจำวัน

ง. ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของเยาวชน
2. สังเกตจากการร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นและแสดงความรู้สึก
3. สังเกตจากผลงานประติมากรรมของแต่ละกลุ่ม
4. จากสมุดบันทึกประจำวัน

เมื่อทำกิจกรรมกลุ่มเสร็จแล้ว ผู้วิจัยให้เยาวชนเขียนความรู้สึก แนวคิด ความรู้ที่ได้ลงในสมุดบันทึกประจำวันที่แจกให้เป็นการบ้าน ให้นำมาส่งในครั้งต่อไป พร้อมนัดแนะในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

อุปกรณ์

1. หลอดกาแฟ 4 ห่อ
2. กรรไกร 4 อัน
3. กาว 4 ขวด
4. กระดาษสี 20 แผ่น
5. ไม้บรรทัด 12 อัน
6. ดินสอ 8 แท่ง
7. คัตเตอร์ 4 อัน
8. แกนกระดาษทิชชู 40 อัน
9. ขวดน้ำพลาสติก 12 ขวด
10. ไม้เสียบลูกชิ้น 40 อัน
11. ลูกโป่งปอง 20 ลูก
12. กระดาษแข็ง 12 แผ่น
13. สมุดบันทึกประจำวัน

ครั้งที่ 11

ขอสัญญาว่า

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนได้ทำสัญญากับตัวเองว่าจะไม่หันกลับไปกระทำผิดซ้ำ
2. เพื่อให้เยาวชนได้มีสิ่งที่เตือนใจ ละอายใจ เมื่อคิดที่จะกระทำผิด

กิจกรรม ขอสัญญาว่า ให้เทคนิคอภิปรายกลุ่ม

เวลา 50 นาที

ขั้นตอนการดำเนินการ

ผู้วิจัยกล่าวทักทายเยาวชน และให้หน้าสมุดบันทึกประจำวันมาส่ง ผู้วิจัยกล่าวกับเยาวชนว่า วันนี้เราจะพูดความผิดเป็นครั้งสุดท้าย จะไม่มีการพูดถึงอีก แล้วจึงเริ่มเข้าสู่กิจกรรม

ก. ขั้นการมีส่วนร่วม

1. ผู้วิจัยให้เยาวชนนึกถึงสิ่งที่ทำผิดมาทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นความผิดในลักษณะใดก็ตาม เช่น เคยด่าพ่อแม่ เคยขโมยของ เขียนลงบนกระดานมากที่สุดเท่าที่จะนึกได้ เมื่อเขียนเสร็จแล้วให้นำมาส่งที่ผู้วิจัยโดยไม่ต้องเขียนชื่อ
2. ผู้วิจัยอ่านความผิดทั้งหมดของแต่ละคนให้ทุกคนฟัง
3. ผู้วิจัยนำกระดาษที่เขียนความผิดของทุกคนให้เยาวชนทิ้งลงในถังขยะต่อหน้าเยาวชน
4. ผู้วิจัยให้เยาวชนลงนามในสัญญาว่าด้วยการไม่กระทำผิดซ้ำ โดยกรอกแบบฟอร์มทำสัญญากับตนเอง ให้พยานผู้รับรองสัญญาอย่างน้อย 2 คน
5. ให้เยาวชนทุกคนยืนอ่านข้อความในสัญญาของตนให้เพื่อนฟัง เมื่ออ่านจบแต่ละคน ให้ทุกคนร่วมกันปรบมือให้เพื่อน

ข. ขั้นวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการอภิปรายจากหัวข้อต่อไปนี้ ให้เยาวชนร่วมกันตอบโดยการยกมือทีละคน

1. ความรู้สึกที่เยาวชนได้เขียนความผิดของตนเองลงในกระดาษ
2. ความรู้สึกที่เยาวชนได้เปิดเผยความผิดของตนเองให้คนอื่นรับรู้
3. ความรู้สึกของเยาวชนต่อการที่ผู้วิจัยให้เยาวชนนำกระดาษที่เขียนความผิด

ไปทิ้งในถังขยะ

4. ความรู้สึกของเยาวชนที่ได้ทำสัญญากับตนเอง

ค. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

1. ผู้วิจัยให้เยาวชนสรุปความคิดและความรู้สึกที่ได้จากการทำสัญญากับตนเอง
2. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและกล่าวชมเชยที่เยาวชนกล้าที่จะเขียนความผิดของตนเอง และทำสัญญายืนยันที่จะไม่หันกลับมากระทำผิดซ้ำอีก อย่างน้อยสิ่งที่ทำในครั้งนี้นี้ก็สามารถเตือนใจ คิดก่อนที่จะกระทำผิด
3. ผู้วิจัยกล่าวกับเยาวชนให้ตั้งใจทำความดี พยายามรักษาสัญญาให้ดีและสอบถามเยาวชนว่าจะนำสัญญากับนี้ไปเก็บไว้ที่ไหน

ง. ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของเยาวชน
2. สังเกตจากการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นของเยาวชน
3. จากสมุดบันทึกประจำวัน

เมื่อทำกิจกรรมกลุ่มเสร็จแล้ว ผู้วิจัยให้เยาวชนเขียนความรู้สึก แนวคิด ความรู้ที่ได้ลงในสมุดบันทึกประจำวันที่แจกให้เป็นการบ้าน ให้นำมาส่งในครั้งต่อไป พร้อมนัดแนะในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

อุปกรณ์

1. กระดาษ A4 20 แผ่น
2. ถังขยะ
3. แบบฟอร์มสัญญาว่าด้วยการไม่กระทำความผิดซ้ำ
4. สมุดบันทึกประจำวัน

สัญญาว่าด้วยการ ไม่กระทำความผิดซ้ำ

ข้าพเจ้า.....อายุ..... ปี
มีความสนิทต่อการกระทำความผิดที่ผ่านมา และสัญญาว่า นับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้าพเจ้า.....
.....
.....

สัญญาฉบับนี้มีผลตั้งแต่วันที่.....เดือน..... พ.ศ.
เป็นต้นไป

ขอให้สัญญาฉบับนี้เป็นเครื่องเตือนใจ และแสดงถึงการยืนยันที่จะไม่กระทำความผิดอีกต่อไป

ขอสัญญาด้วยความจริงใจ

ผู้ทำสัญญา
(.....)

พยาน
(.....)

พยาน
(.....)

ครั้งที่ 12

ทาคี ไ้ ไฮ...ได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนได้ทำความดี
2. เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนอยากทำความดี และเห็นคุณค่าของการทำความดี
3. เพื่อเป็นการยกย่อง ชมเชย เมื่อเยาวชนทำความดี

กิจกรรม ทำความดี ไ้ ไฮ...ได้ ใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่มเวลา 50 นาทีขั้นตอนการดำเนินการ

ผู้วิจัยทักทายเยาวชนและกล่าวถึงกิจกรรมที่ผ่านมาเมื่อครั้งที่ 12 ที่ทุกคนทาสัญญาว่าจะไปกระทำผิด และผู้วิจัยกล่าวถึงเพลงทาคีไ้ไฮ...ได้ของอัสนีและวสันต์ ว่ามีใครเคยได้ยินบ้าง

ก. ขั้นการมีส่วนร่วม

1. ผู้วิจัยแจกเนื้อเพลง ทาคีไ้ไฮ...ได้ของอัสนี และวสันต์ ให้เยาวชนทุกคน
2. ผู้วิจัยเปิดเทปเพลง ทาคีไ้ไฮ...ได้ ให้เยาวชนฟังและร่วมกันร้องเพลง
3. หลังจากฟังเพลงแล้วให้เยาวชนนึกถึงความดี และช่วยกัน

ยกตัวอย่าง การทำความดีมาคนละ 1 อย่าง เริ่มจากคนทางซ้ายมือของผู้วิจัย

4. เมื่อทุกคนบอกความดีจนครบแล้ว ผู้วิจัยให้เยาวชนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยการต่อคำว่า ทาคีไ้ไฮ...ได้ โดยมีกติกาดังต่อไปนี้

4.1 ให้เยาวชนเลือกซองจากผู้วิจัยคนละ 1 ซอง ทุกซองทั้งหมด 20 ซอง ในซองแต่ละซองจะมีคำซ่อนอยู่ มีคำว่า "ทา" "ดี" "ได้" "ดี" คำละ 5 ซอง

4.2 เมื่อผู้วิจัยเป่านกหวีดให้ทุกคนแกะซองดูว่าได้คำว่าอะไร แล้วนำไปรวมกันเพื่อนให้ครบคำว่า "ทาคีไ้ไฮ...ได้" เมื่อได้ครบแล้วให้นั่งลงตามกลุ่มของตนเองใช้เวลา

1 นาที

5. เมื่อเยาวชนแบ่งกลุ่มเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยชี้แจงว่า หลังจากนี้ผู้วิจัยมีเวลาให้กลุ่มละ 25 นาที ในการทำความดี ให้แต่ละกลุ่มคิดว่า จะทำความดีอะไรกลุ่มละ 1 อย่าง แล้วเขียนใส่ลงในกระดาษ ต้องเป็นความดีที่สามารถทำได้ในขณะห้ามช้กับกลุ่มอื่น เมื่อเขียนเสร็จแล้วนำมาส่งให้ผู้วิจัยและ ไปปฏิบัติตามที่เขียนลงในกระดาษ

หมายเหตุ ระหว่างที่เยาวชนแต่ละกลุ่มกำลังทำความดีอยู่นั้น ผู้วิจัยเดินทักทายและให้ความสนใจที่ละกลุ่ม เมื่อครบ 25 นาที ผู้วิจัยเป่าหวีดจนหมดเวลา

6. ให้ทุกกลุ่มกลับมานั่งเป็นกลุ่มตามเดิม

ข. ขั้นการวิเคราะห์

1. ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่ม ออกมาเล่าให้เพื่อนฟังว่าเมื่ออีกครั้งนี้ไปทำความดีอะไรมา พร้อมทั้งบอกประโยชน์ที่ได้

2. ผู้วิจัยให้เยาวชนร่วมแสดง ความเห็นว่า

2.1 การทำความดีนั้นทำยากหรือไม่

2.2 เมื่อทำความดีและรู้สึกอย่างไร

ค. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับเนื้อหา ดังนี้

1. การทำความดีครั้งนี้ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้น ในการทำความดีครั้งต่อไป และชี้ให้เห็นว่า การทำความดีนั้น ไม่ยากอย่างที่คิด และวันนั้นทุกคนก็ทำได้

2. วันนั้นทุกคนได้ทำความดี ทำประโยชน์ให้กับบ้านปรานี เพราะฉะนั้นปรบมือให้กับตัวเองหน่อย (ปรบมือ) และปรบมือให้พวกเราทุกคน (ปรบมือ)

3. เยาวชนและผู้วิจัยร่วมกันร้องเพลง ทำดีได้ดี อีกครั้ง

ง. ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรมของเยาวชน

2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น การอภิปรายของเยาวชน

หลังจากทำกิจกรรมกลุ่มแล้ว ผู้วิจัยให้เยาวชนเขียนความรู้สึก แนวคิด ความรู้ที่ได้ลงในสมุดบันทึกประจำวันที่แจกให้เป็นการบ้าน ให้นำมาส่งในครั้งต่อไป พร้อมนัดแนะในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

อุปกรณ์

1. กระดาษ
2. ปากกา
3. เนื้อเพลง "ทำดีได้ดี" ของ อัสนี และวสันต์ ไซติกุล
4. เทปเพลง "ทำดีได้ดี" ของ อัสนี และวสันต์ ไซติกุล
5. เครื่องเล่นเทป
6. สมุดบันทึกประจำวัน

เพลงทาดี้... ได้ดี

อัสนี & วสันต์

หากเราคิดอะไรสักอย่างเพื่อเป็นทางสู่ความสำเร็จ หากเราคิดจะทำให้สำเร็จ
อย่าพูดเท็จกับตัวของเรา อย่างน้อยเราควรต้องดู เพื่อจะรู้ว่าดีหรือไม่ หากต้องทำแล้ว
เบียดเบียนใคร... ไม่ทำ

* เมื่อชีวิตคือการก้าวเดิน เรื่องสรรเสริญคือความยิ่งใหญ่ เมื่อชีวิตคือการก้าวไป
ประดับไว้ทาดี้ได้ดี (ทาดี้... ได้ดี ทาดี้... ได้ดี ทาดี้... ได้ดี)

* (สรว้อย) ตอกย้อนทาดี้ได้ดี สิ่งนี้เป็นศักดิ์ศรี รู้แล้วทาดี้เข้าไปถึงไหนก็ไม่มีใจ
เกิดเป็นคนทนไต่ ทาดี้ ไอ้โฮ ได้ดี

หากปัญหายังมาสมอยู่ เท่ากับรู้ความดีนั้นห่าง หากไม่คิดจะทำเสียบ้าง ไม่มีทาง
ทาดี้ได้ดี ***

ครั้งที่ 13

เลิกแล้วค่ะ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทบทวนความรู้สึกและความคิดจากการเรียนรู้ที่ผ่านมา
2. เพื่อนำเสนอผลงานกลุ่มที่ได้จากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

กิจกรรม เลิกแล้วค่ะ ใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม

เวลา 50 นาที

ขั้นตอนการดำเนินการ

ผู้วิจัยกล่าวทักทายเยาวชน ให้เยาวชนส่งสมุดบันทึกประจำวัน และสนทนากับเยาวชน ถึงกิจกรรมในครั้งนี้ว่าเป็นครั้งสุดท้ายซึ่งครั้งสุดท้ายสุดจะเป็นการปัจฉิมนิเทศ

ก. ขั้นการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยให้เยาวชนทุกคนร่วมกันเสนอผลงาน จากการได้ร่วมกิจกรรมกลุ่มจัดเป็น นิทรรศการ "เลิกแล้วค่ะ" โดยมีบอร์ดทั้งหมด 10 บอร์ด เยาวชน 2 คนรับผิดชอบ 1 บอร์ด ในเวลา 30 นาที

- เนื้อหา บอร์ดที่ 1
- ชื่อกิจกรรมกลุ่มทั้ง 12 ครั้ง และวัตถุประสงค์แต่ละกิจกรรม
 - ชื่อเยาวชนที่ร่วมทำกิจกรรม ชื่อผู้วิจัย พร้อมรูปถ่าย
 - ความรู้สึกและความคิดเห็นจาก เกมพาดินไปด้วย
 - ความรู้สึกและความคิดเห็นจากเรื่องเหยื่อของฉันทิเยาวชน

ทำกิจกรรมครั้งนี้

5. ภาพพร้อมกับการบรรยายภาพที่เยาวชนเขียนในการทำ

กิจกรรมครั้งนี้

6. บทสถานการณ์จำลอง เรื่องพยานปากเอกและการแสดง
ความรู้สึก ความคิดเห็นของเยาวชน
7. กรณีตัวอย่างเมื่อฉันทาผิด และเอกสารที่เยาวชนแสดง
ความรู้สึก ความคิดเห็น
8. สัณฐาน 20 ฉบับ ในกิจกรรม ขอสัญญาว่า
9. เขียนผลงานการทำความดีของแต่ละกลุ่มที่ทำในกิจกรรม
ทำดี ไ้โฮ...ได้ดี
10. ข้อความรณรงค์ด้านความผิด
เมื่อเยาวชนจับบอร์ดเรียบร้อยแล้วให้นำไปไว้ด้านหลังของโรงอาหาร

ข. ขั้นวิเคราะห์

ผู้วิจัยให้เยาวชนทุกคนช่วยกันวิเคราะห์ อภิปรายและแสดงความคิดเห็นในหัวข้อ

1. ผลที่เกิดขึ้นเมื่อกระทำผิด
2. ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อกระทำผิด
3. นิทรรศการนี้ให้ประโยชน์อะไรบ้าง

ค. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

ผู้วิจัยให้เยาวชนสรุปผลที่เกิดขึ้นเมื่อกระทำผิดและความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อกระทำผิด เขียนออกมาลงบนกระดาษ นำไปร่วมในการจัดนิทรรศการ

ง. ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรมของเยาวชน
2. สังเกตจากการอภิปรายแสดงความรู้สึก แสดงความคิดเห็นของเยาวชน
3. จากบันทึกประจำวัน

หลังจากทำกิจกรรมกลุ่มแล้ว ผู้วิจัยให้เยาวชนเขียนความรู้สึก แนวคิด ความรู้
ที่ได้ลงในสมุดบันทึกประจำวันที่แจกให้เป็นการบ้าน ให้นำมาส่งในครั้งต่อไป พร้อมกับนัดแนะ
ในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

อุปกรณ์

1. บอร์ด 10 บอร์ด
2. กระดาษสี
3. สีเมจิก
4. กาว, เทปกาว
5. กรรไกรและคัตเตอร์
6. เอกสาร ผลงานทั้งหมดที่เยาวชนร่วมกันทำในกิจกรรมแต่ละครั้ง
7. สมุดบันทึกประจำวัน

ครั้งที่ 14

ปัจจัยนิเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนได้ร่วมกันอภิปรายและสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากกิจกรรมกลุ่ม
2. เพื่อให้เยาวชนนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติจริง
3. เพื่อประเมินผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

กิจกรรม ปัจจัยนิเทศ ใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม

เวลา 50 นาที

ขั้นตอนการดำเนินการ

ก. ขั้นการมีส่วนร่วม

1. ผู้วิจัยกล่าวถึงการกระทำผิด การกระทำความดีแล้วให้เยาวชนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับลักษณะของการกระทำผิด การกระทำความดี ที่ได้เรียนรู้มาจากการทำกิจกรรมตั้งแต่ต้นว่ามีกิจกรรมอะไรบ้าง ข้อคิดที่ได้ในแต่ละกิจกรรม โดยให้สมาชิกผลัดกันตอบให้ครบทุกคน

2. ผู้วิจัยให้เยาวชนทุกคนเขียนกิจกรรมที่ตัวเองชอบมากที่สุดที่ได้ร่วมกิจกรรมกลุ่ม พร้อมแสดงเหตุผล ลงบนกระดาษ

3. ผู้วิจัยให้เยาวชนตั้งชื่อ สมุดบันทึกประจำวันของตนเอง และเขียนลงบนหน้าปก สมุดบันทึกประจำวัน

ข. ขั้นวิเคราะห์

ผู้วิจัยและเยาวชนร่วมกันพิจารณาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลดีหรือประโยชน์ของการกระทำความดี โทษของการกระทำผิด

ค. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

1. ผู้วิจัยกล่าวถึงสัญญาที่เยาวชนเคยทำไว้ว่าจะไม่กระทำผิดซ้ำอีก ขอให้
เป็นสัญญาที่เตือนใจไว้ตลอดไป
2. ผู้วิจัยซักถามความรู้สึกต่าง ๆ ที่ได้ร่วมกิจกรรมมา สอบไปสอบถามอย่างไร
สิ่งที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรม ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเองหลังจากเข้า
กิจกรรมกลุ่ม
3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้เยาวชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม
ตัวผู้วิจัยและเพื่อนที่ร่วมกิจกรรมกลุ่ม

3. ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการอภิปราย แสดงความคิดเห็นของเยาวชน
 2. ให้เยาวชนตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อการกระทำผิด
- ผู้วิจัยและเยาวชนร่วมกันร้องเพลง ทำดีได้ดี ผู้วิจัยกล่าวคำอำลาแก่เยาวชน
และขอบคุณเยาวชนทุกคนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

แบบสอบถามทัศนคติต่อการกระทำผิด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามทัศนคติต่อการกระทำผิดเป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มในการกระทำผิดของเยาวชน คำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการศึกษาในครั้งนี้ และคำตอบของท่านจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ การตอบแบบสอบถามนี้ไม่มีผลต่อรูปคดีและการดำเนินการของศาลแต่อย่างใด ขอให้ท่านตอบให้ตรงกับความคิด ความรู้สึกและการกระทำของท่าน
2. กรุณาขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือ ซึ่งข้อความตรงกับ ความคิด ความรู้สึก และการกระทำของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	คนที่กระทำผิดเป็นคนที่สังคมรังเกียจ				
2	คนที่กระทำผิดควรได้รับโทษ				
3	คนที่กระทำผิดกฎหมายและถูกตำรวจจับกุม ได้จะต้องถูกดำเนินคดี				
4	คนไทยทุกคนรวมทั้งฉันต้องปฏิบัติตาม กฎหมาย				
5	ฉันคิดว่าตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไปฉันจะ ไม่กระทำผิด				
6	การที่ฉันกระทำผิด ทำให้ฉันไม่มีเสรีภาพ				
7	ฉันคิดว่าการที่ฉันกระทำผิดเป็นเหตุให้ คนอื่นถูกเหยียดหยาม				
8	การกระทำผิดของเด็ก เป็นการละเมิด กฎหมายบ้านเมือง				

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
9	ฉันคงไม่กระทำความผิดถ้าฉันคิดถึงโทษที่จะได้รับ				
10	ผลจากการกระทำความผิด ทำให้ฉันพยายาม ปรับตัวเป็นพลเมืองดี				
11	การกระทำความผิดเป็นสิ่งที่ทำทนาย				
12	ฉันไม่คิดว่าเมื่อฉันกระทำความผิดจะต้องมาอยู่ ในคุกหรือนาน				
13	คนที่กระทำความผิดแล้วกลับตัวได้เป็นคนที่ น่ายกย่องชมเชย				
14	ฉันคิดว่าฉันไม่มีโอกาสเป็นคนดีได้ เนื่องจากฉันถูกกล่าวหาว่าเป็นเด็กไม่ดี .				
15	ฉันเชื่อว่าคนที่ทำดีย่อมได้รับผลดีตอบแทน				
16	ฉันเสียใจที่กระทำความผิดกฎหมาย				
17	ฉันรู้สึกโกรธแค้นเมื่อฉันกระทำความผิด				
18	ฉันรู้สึกท้อแท้เพื่อน ๆ ยอมรับฉันเมื่อฉันกล่าว กระทำความผิดกฎหมาย				
19	ฉันรู้สึกละอายใจภายหลังที่ฉันกระทำความผิด .				
20	ฉันเสียใจที่การกระทำความผิดของฉันทำให้ ผู้อื่นเดือดร้อน				
21	ภายหลังการกระทำความผิดฉันรู้สึกเหนื่อยที่ ต้องคอยหลบ ๆ ซ่อน ๆ				
22	แม้ว่าฉันจะกระทำความผิดกฎหมาย แต่ฉันก็ ไม่เคยกลัวตำรวจ				
23	ฉันตื่นเต้นกับการกระทำความผิด				

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
24	ฉันไม่เคยกลัวที่จะ ได้รับโทษเมื่อกระทำผิด				
25	พ่อแม่ผิดหวังในตัวฉันที่กระทำผิด				
26	ขณะที่ฉันกำลังกระทำผิด ฉันไม่กลัวอะไร เลย				
27	ฉันไม่ชอบเห็นใครทำผิด				
28	ฉันรู้สึกผิดทุกครั้งเมื่อฉันกระทำผิด				
29	ฉันนอนไม่หลับเนื่องจากภาพที่ฉันกระทำผิด มักมาหลอกหลอนฉัน				
30	ฉันภูมิใจเมื่อสามารถกระทำผิดได้สำเร็จ .				
31	ภายหลังที่ฉันกระทำผิด ฉันกลัวที่จะถูก ดำเนินคดี				
32	ฉันไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นเรื่องที่สำคัญเมื่อมีคนมา ว่าฉันเป็นเด็กเกเรเป็นเด็กไม่ดี				
33	ฉันยอมรับผิดเมื่อฉันกระทำผิดจริง				
34	ฉันพร้อมที่จะกระทำผิดเมื่อเพื่อนชวน				
35	ฉันพยายามควบคุมตัวเองไม่ให้กระทำผิด .				
36	ฉันพยายามบังคับตนเองไม่ให้กระทำผิด โดยหันไปทำกิจกรรมอื่น ๆ เช่น เล่นกีฬา ร้องเพลง เป็นต้น				
37	ฉันชวนเพื่อน ๆ ไปทำผิด				
38	เมื่อมีโอกาสที่ฉันสามารถกระทำผิดได้ ฉันจะนึกถึงพ่อแม่ที่คอยเป็นห่วง ทำให้ฉัน ลืมเลืกความคิดที่จะกระทำผิดซ้ำอีกต่อไป .				

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
39	หลังจากฉันกระทำความผิดแล้วฉันจึงค่อยมา นึกถึงโทษของมัน				
40	ฉันสัญญากับตัวเองว่าจะไม่กระทำความผิดอีก ต่อไป				
41	ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าสิ่งที่กระทำนั้นไม่ดี แต่ฉัน ก็ทำ				
42	ฉันทำผิดโดยไม่ตั้งใจ				
43	ไม่ว่าจะไปกระทำความผิดอะไร เพื่อน ๆ จะเลือกฉันให้เป็นหัวหน้าแก๊ง				
44	ฉันจะคล้อยตามและไม่ขัดใจเพื่อน เมื่อคิดที่จะกระทำความผิด				
45	เมื่อฉันทำผิด ฉันถูกกักกันในบ้านปรานี ทำให้ฉันสำนึกผิดได้				

ภาคผนวก ข

1. คำอธิบายจำแนกรายข้อของแบบสอบถามที่สอดคล้องต่อการกระทำผิด
2. ค่าคะแนนดิบของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามที่สนใจต่อการกระทำผิด

ข้อที่	ค่าสหสัมพันธ์รายชื่อกับคะแนนรวม	ข้อที่	ค่าสหสัมพันธ์รายชื่อกับคะแนนรวม
1	.3955	24	.4999
2	.2445	25	.2130
3	.2662	26	.4231
4	.2962	27	.3441
5	.2691	28	.2581
6	.2632	29	.2926
7	.2101	30	.2227
8	.2502	31	.3073
9	.5331	32	.4816
10	.2870	33	.2595
11	.4185	34	.5798
12	.2456	35	.4454
13	.2978	36	.2244
14	.3419	37	.7504
15	.6289	38	.2630
16	.5152	39	.2072
17	.3353	40	.4686
18	.2131	41	.2858
19	.2609	42	.2121
20	.2219	43	.5251
21	.4433	44	.4487
22	.4023	45	.2102
23	.2295		

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8523

ตาราง 10 แสดงคะแนนทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ กลุ่มทดลองที่ 1
ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คนที่	คะแนนทัศนคติต่อการกระทำผิด		ผลต่างของคะแนน ทัศนคติต่อการกระทำผิด	อันดับ	R ⁻	R ⁺
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง				
1	159	144	15	6		+ 6
2	156	145	11	1.5		+ 1.5
3	150	132	18	8		+ 8
4	149	136	13	5		+ 5
5	150	139	11	1.5		+ 1.5
6	155	135	20	10		+10
7	148	136	12	3.5		+ 3.5
8	140	128	12	3.5		+ 3.5
9	146	130	16	7		+ 7
10	142	143	19	9		+ 9
รวม					0	55

$$T = 0^{**}$$

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 11 แสดงคะแนนทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ กลุ่มทดลองที่ 2
ฐานความผิดลักทรัพย์ ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คนที่	คะแนนทัศนคติต่อการกระทำผิด		ผลต่างของคะแนน ทัศนคติต่อการกระทำผิด	อันดับ	R ⁻	R ⁺
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง				
1	159	147	12	3.5		+ 3.5
2	148	137	11	1.5		+ 1.5
3	151	128	23	9		+ 9
4	148	137	11	1.5		+ 1.5
5	154	140	14	5		+ 5
6	152	125	27	10		+10
7	147	128	19	6		+ 6
8	159	138	21	7		+ 7
9	142	120	22	8		+ 8
10	150	138	12	3.5		+ 3.5
รวม					0	55

T = 00**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 12 แสดงผลต่างของคะแนนที่สนใจต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ
 กลุ่มทดลองที่ 1 ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย และกลุ่มทดลองที่ 2
 ฐานความผิดลักทรัพย์

กลุ่มทดลองที่ 1			กลุ่มทดลองที่ 2		
คนที่	ผลต่างของคะแนน	อันดับ	คนที่	ผลต่างของคะแนน	อันดับ
1	15	11	1	12	6.5
2	11	2.5	2	11	2.5
3	18	13	3	23	19
4	13	9	4	11	2.5
5	11	2.5	5	14	10
6	20	16	6	27	20
7	12	6.5	7	19	14.5
8	12	6.5	8	21	17
9	16	12	9	22	18
10	19	14.5	10	12	6.5

$$R_1 = 93.5$$

$$R_2 = 116.5$$

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวสุพจี เหล่าพานิช
 เกิดวันที่ 11 กรกฎาคม พุทธศักราช 2517
 สถานที่เกิด โรงพยาบาลรามธิบดี กรุงเทพมหานคร
 ที่อยู่ปัจจุบัน 5/932 หมู่บ้านประชาชื่น ซ.10 ถ.สามัคคี ต.บางตลาด อ.ปากเกร็ด
 จ.นนทบุรี 11120

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2528 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา จากโรงเรียนพิมานวิทย์
 พ.ศ. 2534 จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จากโรงเรียนจิตรลดา
 พ.ศ. 2538 กศ.บ. เอกประถมศึกษา โทเทคโนโลยีทางการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 พ.ศ. 2541 กศ.ม. เอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร

ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ
ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปรานี กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
สุพจี เหล่าพานิช

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

พฤษภาคม 2541

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปรานี กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ อายุระหว่าง 16 - 18 ปี ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และ ฐานความผิดลักทรัพย์ จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 2 โดยทั้งกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับกิจกรรมกลุ่มเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการกระทำผิดแบบเดียวกัน และพร้อมกัน จำนวน 14 ครั้ง ติดต่อกันเป็นเวลา 7 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถามทัศนคติต่อการกระทำผิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ วิลคอกซัน และ แมน-วิทนี

ผลการทดลอง ปรากฏดังนี้

1. เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลงหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดลักทรัพย์ มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลงหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย และ เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดลักทรัพย์ ที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีทัศนคติต่อการกระทำผิดลดลง ไปแตกต่างกัน

THE EFFECT OF GROUP WORK ON ATTITUDES TOWARD DELINQUENCY
FEMALE RECIDIVISTS IN THE TRAINING SCHOOL FOR GIRL
OF BANPRANEE IN BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

SUPAJEE LAOPANICH

Presented in partial fulfillment of the requirement for
the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

May 1998

This study aimed to investigate the effect of group work on attitudes toward delinquency female recidivists in the Training School for Girl of Ban Pranee in Bangkok. The subjects comprised 20 of 16 - 18 year-old female recidivists, divided into two groups. Group 1 consisted of 10 recidivists with offenses against heroin, whereas group 2 consisted of 10 redivists with offenses against property. Fourteen of group work for attitude change on the same delinquency were administered within 7 weeks and then the subjects completed questionnaire concerning attitude towards delinquency. Statistics used for data analysis were Wilcoxon and Man-Witney.

The results revealed that :

1. After group work attendance, attitude of recidivists with offenses against heroin towards delinquency was significant lower at .01 level.
2. After group work attendance, attitude of recidivists with offenses against property towards delinquency was significant lower at .01 level.
3. There was no significant difference among those of recidivists with offenses against heroin and ones with offenses against property.